

บรรณานุกรม

หนังสือ

การศาสนา, กรม. พระไตรปิฎกฉบับหลวง เล่มที่ 4. กรุงเทพมหานคร : กรมการ
ศาสนา, 2515.

กิติมา ปรีดีติลล. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ประเสริฐการพิมพ์,
2520.

กীরติ ศรีวิเชียร. การจัดจรรย์ศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2524.

จรรยา สุวรรณทัต ดวงเดือน พันธุนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบจันติก. พฤติกรรม
ศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทย
วัฒนาพานิช, 2521.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. โครงการอบรม เสริมสมรรถภาพครูประถม
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ชโล อุกกษาณ. พุทธศาสนากับสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา,
2514.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. หลักพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2525.

ชัยพร วิชชาวุธ. มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2525.

ชำ เลื่อง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพ
มหานคร : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.

ดวงเดือน พันธุนาวัน. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

ดุขณี แก้วกำเนิด. การสอนจากกระบวนการคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร :

ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2523.

ทวี ก่องแก้ว และอบรม สนิทบาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียน

สโตร์, 2517.

นาดยา ภัทรแสงไทย. ยุทธศาสตร์การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยม. กรุงเทพมหานคร :

พีระพัธนา, 2524.

บันลือ พฤษะวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. "ความหมายของจริยศึกษา." ใน ประชุมทางวิชาการ

เรื่องพระพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทย, หน้า 120. กรุงเทพ

มหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2513.

ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525.

ประสาร ทองภักดี. "กลวิธีสอนตามแนวพุทธศาสตร์." ใน ศึกษาศาสตร์ตามแนว

พุทธศาสตร์, หน้า 59-83. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ

วัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรง

พิมพ์พิมพ์, 2523.

พรรณี ชูชัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : วรุฒิกการพิมพ์,

2522.

มทานพดล นวคุณ. พระ. ความสำคัญของสมาธิภาวนา. กรุงเทพมหานคร :

นีนารการพิมพ์, 2526.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. การสัมมนาวิชาการ เชิงปฏิบัติการ เรื่องการสอนจริยธรรมใน
โรงเรียน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2524.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2524.

..... เอกสารการสอนวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 1-7
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ยูไนเต็ด โปรดักชั่น, 2526.

ราชวรมณี, พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรีนติ้งเฮาส์จำกัด,
2525.

..... พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา,
2524.

วณิช บรรจง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์
2518.

วรศักดิ์ วรรณโม. ครูกับศีลธรรม. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2521.

วสิน อินทสระ. "พุทธวิธีในการสอน." ในศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์,
หน้า 12-33. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ, 2526.

วารี ธีระจิตร. "จริยธรรมและความคิดรวบยอดที่ควรเน้นให้นักเรียนในระดับ
ป.1-ป.2. ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2525.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ. "ระบบการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนตามแนวพุทธศาสตร์."
ในศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์, หน้า 84-86. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. จริยศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พีระพธนา, 2525.

ศึกษาศิลปะ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2520.

คู่มือการสอนจริยศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.

สมทรง ปุญญฤทธิ์. คู่มือการสอนศีลธรรม. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์,

2521.

สมพร เทพสิทธิ์า. "คำนำ." ใน กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมใน

การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา, หน้าคำนำ. กรุงเทพมหานคร : สมชาย

การพิมพ์, 2525.

สันต์ ธรรมบำรุง. การสอนสังคมศึกษา เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 221.

กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2523.

สมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,

2518.

สมน อมรวิวัฒน์. "ความสำคัญและขอบข่ายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต."

ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต, หน้า 5-29. กรุงเทพ

มหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

สมน อมรวิวัฒน์ และทัศนยา แหมมณี. "หลักการสอนจริยศึกษา." ในการสอนกลุ่ม

สร้างเสริมลักษณะนิสัย, หน้า 185-193. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

สาโรช บัวศรี. "วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ." ใน ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธ

ศาสตร์, หน้า 1-6 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม

แห่งชาติ, 2526.

สุวรรณ เพชรนิล. พุทธปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิฑิตเตอร์เพาเวอ,
2525.

แสง จันทร์งาม. "วิธีสอนตามแนวพุทธศาสตร์." ใน ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์,
หน้า 35-54. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่ง
ชาติ, 2526.

หล่อ ธีระชาติ. สัมมนาระดับชาติเรื่องพุทธเยาวชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
อักษรสาส์น, 2514.

อวย เกตุสิงห์. "จริยศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ได้อย่างไร." ใน ประชุมทางวิชาการ
เรื่องพระพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทย, หน้า 127. กรุงเทพ
มหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2513.

อาภรณ์ พุกกะมาน, สมศรี ปทุมสูตร และปยงค์ วิริยะวิทย์. รายงานการวิจัยจรณะ 15
ทางเอกแห่งการบรรลุธรรมอย่างพระพุทธเจ้า มีผลจริง พิสูจน์ได้ แม้ใน
ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525.

อำไพ สุจริตกุล. "การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้ดีผล." ใน หนังสือกลวิธีสอน
จริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา,
หน้า 5. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2525.

วารสาร

โกสินทร์ รังสยาพันธุ์. "คุณธรรมประจำครู." วารสารวิทยากร 81 (มกราคม -
มีนาคม 2526) : 45-47.

จำนงค์ ทองประเสริฐ. "หลักคำสอนที่สำคัญในพระพุทธศาสนา." วารสารประชาบาล
13 (พฤษภาคม 2523) : 3-7.

ชัยพร วิชชาวุธ. "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม."
วารสารครุศาสตร์ 11 (เมษายน-มิถุนายน 2526) : 22-33.

ชัยพร วิชชาวุธ และธีระพร อุวรรณโณ. "แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝัง
จริยธรรม." วารสารครุศาสตร์ 10 (กรกฎาคม 2525) : 22-24.

ณรงค์ พุทธิชีวิน. "ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการเกิดค่านิยมทางจริยธรรม."
วารสารศรีวิชัย 7 (กุมภาพันธ์ 2526) : 83-93.

ทวีป อภิลิทธิ. "คนกับค่านิยม." วารสารมิตรครู 25 (กันยายน 2526) : 36-37.

นาดยา ภัทรแสงไทย. "บทบาทของโรงเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรม." วารสาร
ครูปริทัศน์ 6 (เมษายน 2524) : 49-54.

_____. "เทคนิคบางประการในการพัฒนาค่านิยม." วารสารมิตรครู 21 (ธันวาคม
2522) : 14-19.

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. "การเรียนรู้แบบสร้างความคิดรวบยอด." วารสารประชาศึกษา
28 (กุมภาพันธ์ 2523) : 6-17.

ป.ป.อ. (นามแฝง) "หลักการสอนของพระพุทธเจ้า." วารสารพุทธจักร 25 (สิงหาคม
2514) : 11-16.

_____. "หลักการสอนของพระพุทธเจ้า." วารสารพุทธจักร 25 (พฤศจิกายน
2514) : 5-12.

ประสาร ทองภักดี. "จริยศึกษา." วารสารมิตรครู (กรกฎาคม 2521) : 36-39.

เปรม ติณสูลานนท์. "นโยบายด้านการศึกษารัฐบาล พล.อ. เปรม" ข่าวครูสภา

9 (กรกฎาคม 2526) : 1-2.

มนัส รัตนติลก ณ ภูเก็ต. "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ." วารสารประชาศึกษา

30 (มีนาคม 2521) : 36-41.

_____. "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ." วารสารมิตรครู (กรกฎาคม 2521) :

14.

มานิช คู่ณชวณิชย์. "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ." วารสาร

ครูปริทัศน์ 9 (กันยายน 2523) : 41-48.

ละเมียด ลิ้มอักษร. "ห้องเรียนชั้นประถมศึกษา." วารสารประชาศึกษา 25 (สิงหาคม

2516) : 42-46.

วรเดช อมรรวโรพิพัฒน์. "การอบรมจิตใจในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นอิสระ"

วารสารพุทธจักร 37 (มกราคม 2526) : 33.

วิบูลย์ แซ่มชื่น. "แนวการพัฒนาวัฒนธรรมในโรงเรียน." วารสารครูปริทัศน์

8 (กรกฎาคม 2526) : 48.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. "ครูกับการปรับพฤติกรรม." วารสารครูปริทัศน์ 7 (มีนาคม

2525) : 24-29.

_____. "การพัฒนาจริยธรรมตามแนวการปรับพฤติกรรม." วารสารครูศาสตร์

11 (เมษายน - มิถุนายน 2526) : 14-21.

สมศักดิ์ ขอบตรง. "คำนิยมกับการเรียนการสอน" วารสารศรีวิชัย วิทยาลัยครู

สุราษฎร์ธานี 7 (สิงหาคม 2526) : 131-144.

สุทธิพงษ์ ตันตยาพิศาลสุทธิ. "เหตุผลที่รัฐบาลสมควรบรรจุหลักสูตรทางพุทธศาสนา

เป็นวิชาบังคับในสถาบันการศึกษาของชาติทุกระดับชั้น." วารสารวิจัย

สนเทศ 3 (เมษายน 2526) : 6-15.

สมน อมรวิวัฒน์. "พุทธวิธีสอน." วารสารวิทยาศาสตร์ 21 (กันยายน 2513) : 13-14.

_____. "วิธีสอนจริยศึกษา." วารสารดวงประทีป 6 (กุมภาพันธ์ 2512) :
22-23.

สุรวิทย์ ศรีธวัช, ม.ร.ว. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน." วารสารประชาศึกษา
29 (มีนาคม 2521) : 42-45.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. "การปลูกฝังค่านิยม." วารสารพุทธจักร 25 (กุมภาพันธ์
2524) : 58-59.

อากา ถนัดช่วง. "แนวคิดในการสอนวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย."
วารสารประชาศึกษา 30 (ธันวาคม) : 2-3.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

กมล ภูประเสริฐ. "การศึกษาแบบคิด (Cognitive Style) ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย." ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.

กรรณิการ์ รักชุมแก้ว. "ผลของการฝึกสมาธิการเจริญภาวนาตามแนววิชาธรรมกายที่มีต่อเวลาปฏิภิกิริยาตอบสนองแบบง่ายและเชิงซ้อน." วิทยานิพนธ์ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

จรัส ดิษฐ์แก้ว. "ผลของตัวแบบที่มีต่ออัตตมโนทัศน์และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับในชั้นมัธยมปีที่ 1 โรงเรียนตากพิทยาคม จังหวัดตาก." วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

อุษฎี สัตลวรงค์. "การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบไตรสิกขาและธรรมสภาัจฉาในการสอนเบญจศีล และชราวาสธรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1." ปรินญาวิทยานิพนธ์ การสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ธงชัย ชิวปรีชา. "การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนแบบฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2." ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.

นพดล เจนอักษร. "การศึกษาวิธีสอนของพระพุทธเจ้า." วิทยานิพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526.

บุษผา เรืองรอง. "การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ." วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ประดิษฐ์ พรหมเสนา. "การนำวิธีสอนในสมัยพุทธกาลมาใช้สอนจริยศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พวงผกา ประเสริฐศิลป์. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
"ธรรม เพื่อ เดือนสติ" กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ในจังหวัดฉะเชิงเทรา." ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2524.

มณฑล ไตรรัตน์สิงห์กุล. "การวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่หกตามหลักอริยสัจสี่" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

วีระพงษ์ คุณมณี. "การสอนจริยธรรมด้วยวิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ." ปริญญา
นิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

เอกสารอื่น ๆ

เปรี๊ยะ กุมุท. "วิธีสอนจริยศึกษาแบบ เบญจขันธ์." ในเอกสารประกอบรายงานของ
อำนวยการ เหมือนพันธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526. (อัดสำเนา)

เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา. "แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนของพระราชาชาวมุณี." รายงาน
ส่วนหนึ่งวิชาการพัฒนาหลักสูตรการสอน บัณฑิตวิทยาลัย, 2526. (อัดสำเนา)

สมพงษ์ จิตระดับ. "กระบวนการสอนจริยศึกษา." คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2526. (อัดสำเนา)

สุมน อมรวิวัฒน์. ระบบการสอนศีลธรรมตามแนวพุทธวิธี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526. (อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. "สรุปรายงานการประชุมกลุ่ม ศึกษาศาสตร์
โครงการศึกษาเพื่อเสนอหลักสูตรวิชาการตามแนวพุทธศาสตร์ วันที่ 23-24
สิงหาคม 2526" 2526. (อัดสำเนา)

ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. Aggression A Social Learning Analysis. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1973.

_____. Principles of Behavior Modification. Stanford California : Holt, Rinehart and Winstal, 1969.

Fraenkel, J. How to Teach About Values. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1977.

Piaget. Education and Teaching. Great Britain : Constable Ltd, Edinburgh, 1973.

_____. The Moral Judgment of the Child. London : Routledge Kegan Paul Ltd Broadway House, 1975.

Raths, L.E, Harmin, M. and Siman, S. Value and Teaching. Columbus, Ohio : Charles E. Mervill, 1966.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบทดสอบ

อำนาจจำแนก $D = \frac{R_u - R_l}{f}$

ระดับความยาก $p = \frac{R_u + R_l}{2f}$

R_u = จำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ถูกต้องในกลุ่มสูง

R_l = จำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ถูกต้องในกลุ่มต่ำ

D = อำนาจจำแนก

P = ระดับความยาก

f = จำนวนคนในกลุ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. คำนวณหาค่ามัธยิม เลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยิม เลขคณิต}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนคนในกลุ่ม}$$

3. คำนวณหาค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$$S.D. = \text{ส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนคนในกลุ่ม}$$

$$X = \text{คะแนน}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$\sum X^2 = \text{ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด}$$

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ทดสอบค่าที (t-test)

ก. ข้อมูลที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum x_1^2 + \sum x_2^2}{(N_1 + N_2) - 2} \cdot \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}}$$

ข. ข้อมูลที่สัมพันธ์กันโดยการทดสอบก่อน และหลังการทดสอบ

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

ค. ตัวอย่างประชากรสัมพันธ์กันโดยมีมัธยฐาน เลขคณิต และส่วน เบี่ยงเบน
มาตรฐานของความสามารถก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{\sum x_1^2}{N_1} + \frac{\sum x_2^2}{N_2} \right) (1 - r_{xy}^2)}}$$

การหาความเที่ยงของแบบสอบ

การวิเคราะห์แบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมจากแบบทดสอบ

40 ข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนที่ได้จากแบบสอบ } X &= 1483 \\ X^2 &= 40389 \\ SD &= 7.88 \\ S_X^2 &= 62.07 \\ \sum pq &= 8.75 \end{aligned}$$

การหาความเที่ยงของแบบสอบจากสูตร

$$K-R 20 : r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_X^2} \right)$$

$$r_{xx} = \frac{60}{60-1} \left(1 - \frac{8.75}{62.07} \right)$$

$$= \frac{60}{59} \left(.86 \right)$$

$$= .88$$

ดังนั้นแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมมีความเที่ยง .88

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความมีนัยสำคัญของผลการเรียนทุกวิชาในภาคต้น

1.1 ทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของคะแนนหรือทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}
 H_0 &: \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \\
 F &= \frac{S_{x1}^2}{S_{x2}^2} \\
 &= \frac{(4.65)^2}{(3.71)^2} \\
 &= \frac{21.62}{13.76} = 1.57
 \end{aligned}$$

$$.05 F_{29,29} = 1.85$$

ค่า $F = 1.57 < 1.85$ ดังนั้นส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสามารถในการเรียนทุกวิชาประจำภาคต้น ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

1.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิม เลขคณิต ทดสอบค่า t โดยใช้สูตรที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum x_1^2 + \sum x_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \cdot \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{21.70 - 19.97}{\sqrt{\frac{384.70 + 652.94}{30 + 30 - 2} \cdot \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= \frac{1.73}{\sqrt{17.89 (.07)}} \\
 &= \frac{1.73}{1.12} \\
 &= 1.54
 \end{aligned}$$

ค่า $.05 t_{58} = 2$ (ประมาณ)

ค่า $t = 1.54 < 2$ ดังนั้นมีชัย เลขคณิตของคะแนนความสามารถในการเรียนทฤษฎีวิชาในภาคต้น ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ $.05$

2. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมก่อนการทดลอง

1.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าส่วน เบี่ยงเบน

มาตรฐาน

$$\begin{aligned}
 H_0 &= \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \\
 F &= \frac{s_{x_1}^2}{s_{x_2}^2} \\
 &= \frac{(8.31)^2}{(6.79)^2} \\
 &= \frac{69.06}{46.10} = 1.49 \\
 .05 F_{29,29} &= 1.85
 \end{aligned}$$

ค่า $F = 1.49 < 1.85$ ดังนั้นส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดรวบยอด
ก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยัม เลขคณิต

ทดสอบค่า t โดยใช้สูตรที่ตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum x_1^2 + \sum x_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \cdot \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{18.97 - 16.77}{\sqrt{\frac{2074.44 + 1385.28}{58} \cdot \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}}
 \end{aligned}$$

$$= \frac{2.20}{2.04}$$

$$= 1.08$$

$$\text{ค่า } .05 t_{58} = 2 \quad (\text{ประมาณ})$$

ค่า $t = 1.08 < 2$ ดังนั้น มีชดิม เลขคณิตของคะแนนความคิดรวบยอดเชิง
จริยธรรมก่อนทำการทดลอง ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ
.05

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมีชดิม เลขคณิตหลังทดลอง

ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมีชดิม เลขคณิตของกลุ่มที่เรียน
โดยใช้แผนการสอนปกติ และโดยการสร้างศรัทธา หลังทำการทดลอง

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{2}{6}\bar{X}_1 + \frac{2}{6}\bar{X}_2\right) (1 - r_{xy}^2)}}$$

หลังจากการทดลองสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ใช้
แบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้คะแนน 2 ชุด ๆ
ละ 30 จำนวน ซึ่งนับว่าสัมพันธ์กันโดย \bar{X} , S_x ของความรู้เดิม (ความรู้ผลการ
เรียนรวมทุกวิชาภาคต้น)

เมื่อถึงขั้นนี้ ผู้วิจัยมีคะแนน 2 ชุด ๆ ละ 60 จำนวน คือคะแนนผลการเรียน
รวมทุกวิชาภาคต้น ก่อนการทดลองสอนนักเรียนสองห้อง (X) และแบบสอบวัดความคิด
รวบยอดเชิงจริยธรรมหลังการทดลองสอนนักเรียน 2 ห้อง (Y)

ผู้วิจัยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน X และ Y ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N = จำนวนคนที่ได้คะแนนทั้งสองชุดในที่นี้ 60 คน

X = คะแนนผลการเรียนรวมภาคต้น ของนักเรียนก่อนทดลองสอน 60 คน
(2 ห้อง)

Y = คะแนนจากแบบสอบถามความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียน
หลังการทดลองสอน 60 คน (2ห้อง)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ คือคะแนน X และ Y จะมีแบบดังนี้

นักเรียนคนที่	X (คะแนนเต็ม 32)	Y (คะแนนเต็ม 40)
1	27	34
2	18	15
3	19	16
.		
.		
.		
60	24	19

$$\begin{aligned}
 N &= 60 \\
 \sum X &= 1250 & \sum X^2 &= 27150 \\
 \sum Y &= 1483 & \sum Y^2 &= 40405 & \sum XY &= 32110 \\
 r_{xy} &= \frac{60 \times 32110 - 1250 \times 1483}{\sqrt{[60 \times 27150 - (1250)^2] [(60 \times 40405 - (1483)^2]}} \\
 &= 0.5956
 \end{aligned}$$

ในการเปรียบเทียบผลการสอนทั้งสองแบบ ได้นำคะแนนจากการทดสอบแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังการทดลองสอนทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มละ 30 คน) มาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t ดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{2}{n} \bar{X}_1 + \frac{2}{n} \bar{X}_2\right) (1 - r_{xy}^2)}}$$

$$\bar{X}_1 = \text{คะแนนเฉลี่ยแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังจากได้รับการสอนด้วยวิธีสร้างศรัทธา 30 คน ได้ 26.40}$$

$$\bar{X}_2 = \text{คะแนนเฉลี่ยแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังจากได้รับการสอนด้วยการใช้แผนการสอนปกติ 30 คน ได้ 23.03}$$

$$s_{\bar{X}_1} = \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสร้างศรัทธา 30 คน ได้ 1.42}$$

$$\begin{aligned} \sigma_{\bar{X}_1} &= \frac{S_x}{\sqrt{N_1 - 1}} \\ &= \frac{7.62}{\sqrt{29}} \\ &= 1.42 \end{aligned}$$

$$\sigma_{\bar{X}_2} = \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิม เลขคณิตของคะแนนกลุ่ม
ที่เรียนโดยแผนการสอนปกติ 30 คน ได้ 1.46}$$

$$\begin{aligned} \sigma_{\bar{X}_2} &= \frac{S_x}{\sqrt{N_2 - 1}} \\ &= \frac{7.84}{\sqrt{29}} \\ &= 1.46 \end{aligned}$$

$$r_{xy} = \text{สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่วัดด้วยผลการเรียนรวม
ทุกวิชาภาคต้น ก่อนทำการทดลองสอนและแบบสอบวัดความ
คิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังการสอนของนักเรียนที่ใช้ในการ
วิจัยได้ 0.59}$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{26.40 - 23.03}{\sqrt{(1.42)^2 + (1.46)^2 [1 - (0.59)^2]}} \\ &= \frac{3.37}{1.64} \\ &= 2.05 \\ .05 t_{57} &= 2 \quad (\text{ประมาณ}) \end{aligned}$$

ค่า $t = 2.05 > 2$ ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างมัชฌิม เลขคณิตของคะแนน
วัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังการทดลองสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญที่ระดับ
.05 นั่นคือ ความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมหลังการสอนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอน
ปกติ และกลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนและ
สอบหลัง

4.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อน
(Pre-test) และสอบหลัง (Post-test) ของกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการ
สอนปกติ

แบบของข้อมูลที่เกิดขึ้นรวมได้มีตัวอย่างดังนี้ (n = 30)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบ		D	D ²
	ก่อนการ เรียน	หลังการ เรียน		
1	15	19	4	16
2	20	26	6	36
3	14	28	14	196
4	21	25	4	16
30	5	8	3	9

$$\sum D = 188 \quad \sum D^2 = 1720$$

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}} \\
 &= \frac{188}{\sqrt{\frac{30 \times 1720 - (188)^2}{30 - 1}}} \\
 &= 7.94
 \end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ชั้นแห่งความเป็นอิสระ 29 เท่ากับ 2.04 (.05 $t_{29} = 2.04$) ค่า $t = 7.94 > 2.04$ ดังนั้นความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนสอบก่อน (Pre-test) และสอบหลัง (Post-test) ของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสร้างศรित्रา

$$\sum D = 223 \quad \sum D^2 = 3281$$

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{223}{\sqrt{\frac{30 \times 3281 - (223)^2}{30 - 1}}} \\
 &= \frac{223}{40.98} \\
 &= 5.44
 \end{aligned}$$

ค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ชั้นแห่งความเป็นอิสระ 29 เท่ากับ 2.04 ($.05 t_{29} = 2.04$) ค่า $t = 5.44 > 2.04$ ดังนั้นความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีสร้างศรัทธา มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

แผนการสอนโดยการสร้างศรัทธาตามแนวพุทธวิธี

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างความคุ้นเคยกลุ่มทดลองก่อนทำการสอน

ผู้วิจัยใช้เวลา 2 สัปดาห์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนดังนี้

1. ศึกษาประวัติและจํารายชื่อนักเรียน
2. ศึกษาประวัตินักเรียนโดยการอ่านจากแฟ้มประวัติและสัมภาษณ์
3. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในเวลาเรียน นอกห้องเรียน
4. ร่วมทำหน้าที่พร้อมกับอาจารย์ประจำชั้น
 - 4.1 ดูแลกรรมการรักษาความสะอาดห้องเรียน เข้าเย็น
 - 4.2 ช่วยเหลือนักเรียนเข้าแถวตอนเช้า ตรวจสอบความสะอาดร่างกาย
 - 4.3 ดูแลนักเรียนดื่มนม
 - 4.4 ตรวจสอบอาหาร
 - 4.5 กิจกรรมคุยกับคุณครูในเวลาโฮมรูม
 - 4.6 ร่วมกิจกรรมกับนักเรียน เช่น วันกีฬา สัปดาห์ใหม่
 - 4.7 เลือกสอนคุณธรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 3 ครั้ง ครั้งละ

1 ชั่วโมง โดยเริ่มสอดแทรกเรื่องการทำจิตใจให้สงบและมีสมาธิให้ทีละน้อย จนเข้าสู่เรื่องในแผนการสอนแผนที่ 1 จัดกิจกรรมเล่านิทานและกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนมีความรู้สึกคุ้นเคยกับครู

เรื่อง การทำให้ใจสงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส

ความคิดรวบยอด

การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส ทำให้เกิดความสุขและผลดี แก่ผู้เดินทางไปปฏิบัติ ส่วนผู้ทำใจไม่สงบ ไม่มีสมาธิ อารมณ์ขุ่นมัว ย่อมเกิดผลเสียกับตัวเอง

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนบอกความหมายของการทำให้ใจสงบ มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใสได้
2. นักเรียนปฏิบัติตน เป็นผู้มีลักษณะใจสงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใสได้
3. นักเรียนบอกผลดีของการทำให้ใจให้สงบ มีสมาธิมีอารมณ์แจ่มใสได้
4. นักเรียนบอกผลเสีย ของการทำให้ใจไม่สงบ ไม่มีสมาธิ และอารมณ์

ขุ่นมัวได้

5. นักเรียนสามารถนำเรื่องการทำให้ใจสงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส

ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

1. การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ หมายถึง การทำจิตใจให้แน่วแน่ มั่นคง
อยู่ที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะพยายามไม่ให้จิตใจหันเห ไปนึกเรื่องอื่น
2. การทำให้อารมณ์แจ่มใส เป็นการทำให้อารมณ์สดชื่น ร่าเริง ไม่วิตกกังวล
กลัวหรือเป็นทุกข์ ต่อสิ่งต่าง ๆ จนไม่สามารถทำงานให้ลุล่วงไปได้
3. ประโยชน์ของการมีจิตใจสงบ มีสมาธิ มีอารมณ์แจ่มใส
 - ทำงานประสบความสำเร็จได้ผลเต็มที่ เพราะควบคุมจิตใจตัวเองได้
 - มีความสุข
 - แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ฯลฯ
4. โทษของการทำจิตใจไม่สงบ ขาดสมาธิ อารมณ์หงุดหงิด
 - ทำงานไม่สำเร็จ หรือได้ผลไม่เต็มที่
 - แก้ปัญหาได้ไม่ดี ขาดสติยั้งคิด
 - กังวลใจ เกิดความทุกข์

การทำใจให้สงบ มีสมาธิ

กิจกรรมขั้นสร้างศรัทธา

1. ขั้นนำ

1. ครูสร้างบรรยากาศของห้องเรียนและสร้างทัศนคติที่ดี

1.1 ครูเลือกสถานที่ที่สงบ เงียบซึ่ง เป็นห้องประชุม

1.2 จัดสถานที่ให้เป็นทีโล่งสำหรับนักเรียนนั่งกับพื้น

1.3 ครูหาภาพเกี่ยวกับบรรยากาศของการนั่งสมาธิ (จากศูนย์พุทธจักร

ปฏิบัติธรรมวัดพระธรรมกาย) ติดไว้ที่ป้ายนิเทศ

1.4 จัดโต๊ะหมู่บูชาไว้หน้าห้อง พร้อมกับพระพุทธรูปแก้วใส

1.5 ที่ประตูทางเข้าครูติดบัตรคำว่า "โปรดเงียบ"

1.6 นักเรียนถอดรองเท้า แล้วนั่งจัดแถวเป็นระเบียบ โดยแยกนักเรียน

หญิง ชาย

1.7 ที่หลังห้อง จัดมุม 6 มุม สำหรับวางหนังสือธรรมทายาท และเอกสาร

เสริมประสบการณ์เรื่องการทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส

ศูนย์วิทยพัชรพุกากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉายสไลด์ (หน้าห้อง)

โต๊ะหมู่บูชา	ป้ายนิเทศ
หญิง	ชาย
<div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">1</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">2</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">3</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">4</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">5</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">6</div> </div>	

1.8 เมื่อนักเรียนนั่งพร้อมกันแล้ว ครูให้สวดมนต์ระลึกถึงพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ บิณฑบาตดา ครูอาจารย์

บทสวดมนต์

ตั้งนโม ๓ จบ นะโมตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

อรหังสัมมา สัมพุทฺโธ ภควา พุทฺธัง ภควันตังอภิราเทมิ

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้า พระศาสดาแห่งศาสนาพุทธผู้ได้ตรัสรู้ถูกต้องดีแล้ว

สวากขาโต ภควตา ธัมโม ธัมมัง นมสามิ

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าผู้ซึ่งได้แสดงไว้ถูกต้องดีแล้ว

สุปฏิปันโน ภควโต สวากสังโฆ สังฆัง นมามิ

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า ผู้ซึ่งดำรงรักษาพระพุทธศาสนาไว้

มาตาปิตุเร วันทามิ ข้าพเจ้าไหว้มารดาบิดา ผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูอุปการะ

ข้าพเจ้ามา

ครูอาจารย์เยวันทามิ ข้าพเจ้าไหว้ครูอาจารย์ ผู้ให้ความรู้และอบรมสั่งสอนให้ข้าพเจ้า

ปฏิบัติดี

ด้วยผลแห่งการแสดงคารวะนี้ขอให้ข้าพเจ้าเป็นคนดียิ่งขึ้นทุกวัน ทุกประการ เป็นลำดับไป

1.9 ครูให้นักเรียนนั่งสงฆ์หนึ่ง 1 นาที ครูเปิดเทปเรื่องการทำให้สงบ

มีสมาธิ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส

นักเรียนลองนึกไป	เพื่อนคนไหนเรียนได้ดี
ก็เพราะว่าเขามี	สมาธิยึดเหนี่ยวใจ
อารมณ์ไม่หงุดหงิด	เลขก็คิดได้ง่ายดาย
จิตใจหากแจ่มใส	ก็ตัดไทยได้สวยงาม
ถ้าเราคุมตนได้	ให้เหมือนเขาสักครึ่งยุม
การเรียนเราดีความ	เกือบทันเขา อาจเท่ากัน
ไม่ว่าทำอะไร	หนูทำใจให้ยึดมั่น
แน่วแน่ในสิ่งนั้น	รับประกันเก่งเหนือใคร

(สำนักวิชาการ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2526)

- 1.10 ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังจาก เทป
- 1.11 เชิญวิทยากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนั่งสมาธิ พูดเกี่ยวกับนั่งสมาธิใจสงบแล้วเกิดผลดีอย่างไร (5 นาที)
 - อยากเรียนหนังสือมากขึ้น
 - ไม่อยากทำความชั่วเลย อยากทำแต่ความดี
 - ตั้งใจเรียนมากขึ้น ฯลฯ
- 1.12 ครูเราใจให้นักเรียนเห็นผลของการรู้จักทำใจให้สงบ แล้วฉายสไลด์เกี่ยวกับการนั่งสมาธิ ของธรรมทายาท จำนวน 26 ภาพ
- 1.13 เมื่อดูสไลด์จบครูเปิดเทปเกี่ยวกับการนั่งสมาธิ เพื่อเป็นแนวให้แก่เด็กโดยไม่ได้บังคับให้เด็กทำทุกชั้นตอน

นั่งสบาย ๆ ไม่ต้องเบียดกัน การนั่งสมาธิเท้าขวาทับขาซ้ายมือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้มือขวาจดหัวแม่มือข้างซ้าย ตั้งคางของเราให้ตรงอย่าถึงกับก้มเงยนัก กะให้เลือดลมเดินได้สะดวก อย่าถึงกับฝืนอิริยาบถ ตั้งกายให้ตรง หลังตาของเราเบา ๆ ผับตาปิดเบา ๆ อย่าเม้มปากแน่น อย่าบีบหัวตา แล้วก็อย่ากดลูกนัยน์ตา หลังตาของเราเฉย ๆ ยังไม่ต้องนึกต้องคิดอะไรทั้งสิ้น ทำใจให้สบาย ให้ปลอดโปร่ง ไม่ให้มีเรื่องกังวลอะไรเลย หลังสบาย ๆ ไม่ต้องท่ง ไม่ต้องภาวนา ไม่ต้องนึกคิดอะไรทั้งนั้น รู้จักหลังตาของเราให้สบาย ๆ ให้ทุกส่วนของร่างกายเราไม่ตึงเครียด ไม่เกร็ง ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ตั้งแต่เปลือกตา หน้าผาก ศีรษะ ดันคอ ช่วงไหล่ เรื่อยลงมา แขนขา ปลายนิ้วมือ นิ้วเท้าให้คลายหมด หลังสบาย ๆ ทำใจของเราให้สบาย ใจเย็น ๆ เราจะฝึกใจให้หยุดให้นิ่ง เพื่อชำระจิตของเราให้สะอาด ให้มองใส

1.14 ครูเน้นให้นักเรียนเห็นว่าผลจากความพยายาม อุตทนไม่ทอดย้อ ท้อแท้ ที่จะทำให้จิตสงบ สมาธิแน่นแน้นนั้น ก็สามารถเห็นดวงแก้วใสผุดขึ้นมา แต่นักเรียนควรฝึกการควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายเป็นขั้นพื้นฐานได้ดังนี้

1.14.1 ฝึกบังคับสายตา ครูให้นักเรียนนั่งขัดสมาธิ หน้าตั้งตรงแล้วก้มหน้าเล็กน้อย เมื่อสายตาดกอยู่บริเวณใด ให้พยายามมองไปที่จุดนั้น โดยไม่เหลียวซ้ายมองขวา เป็นเวลา 2 นาที แล้วให้นักเรียนพิจารณาตัวเองว่า ทำได้หรือไม่

1.14.2 ฝึกการควบคุมแขนและมือ โดยเอามือขวาทับมือซ้าย ปลายนิ้วชี้ขวาจดหัวแม่มือซ้าย ครูให้เวลาทำ 2 นาที แล้วให้พิจารณาตัวเองว่า ทำได้หรือไม่

1.14.3 ฝึกควบคุมวาจา โดยให้นักเรียนนั่งนิ่งเงียบเวลา 2 นาที

2. ขั้นเสนอสถานการณ์ ปัญหา และหลักการ

2.1 ครูให้นักเรียนนึกประโยคคนละ 1 ประโยคในใจ เมื่อครูให้สัญญาณให้ทุกคนพูดประโยคที่ตัวเองนึกไว้ดังที่สุด ขณะเดียวกันให้ฟังจับใจความว่าเพื่อนพูดอะไร

- 2.2 ครูและนักเรียนอภิปรายกิจกรรมข้อ 2.1 ว่าเกิดอะไรขึ้นและเกิดผลอย่างไร
- 2.3 ครูเลือกตัวแทนออกมาทนายปัญหาขณะเดียวกันครูเปิดวิทยุให้ดังลั่น 2 เครื่องพร้อมกัน
- 2.4 ครูและนักเรียนอภิปรายกิจกรรมที่ผ่านมา สรุปประเด็นปัญหาจากกิจกรรมทั้งสอง เน้นเปรียบเทียบวิจารณ์ ความแตกต่างของบรรยากาศ ที่สงบและเสียงอึกทึก ที่มีผลจากการทำให้สงบและจิตใจฟุ้งซ่าน
- 2.5 ครูเสนอหลักการ การทำให้สงบมีสมาธิ

2. ขั้นสอน

- 2.1 แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 หมู่ ให้เปิดดูรูปภาพต่าง ๆ จากหนังสืออ่านประกอบ
- 2.2 นักเรียนอ่านหนังสือ เอกสาร เสริมประสบการณ์เกี่ยวกับ
- ก. ความหมายของการทำให้สงบ มีสมาธิ
 - ข. ผลดีของการทำให้สงบมีสมาธิ
 - ค. ผลเสียของการทำให้ไม่สงบ คิดฟุ้งซ่าน
 - ง. วิธีนั่งสมาธิอย่างง่าย ๆ
- 2.3 ครูสาธิตวิธีนั่งสมาธิ
- 2.3.1 ให้เพ่งมองไปที่พระพุทธรูปใสหรือลูกแก้วใสแล้วจำให้แม่นยำ
 - 2.3.2 หลับตาพอสนิท แล้วภาวนาในใจพร้อมกับนึกพระพุทธรูปใสดังนี้

หายใจนับพุทธ1 หายใจออกนับโธ 2

หายใจเข้านับพุทธ2 หายใจออกนับโธ 2

หายใจเข้านับพุทธ3 หายใจออกนับโธ 3

หายใจเข้านับพุทธ4 หายใจออกนับโธ 4

หายใจเข้านับพุทธ5 หายใจออกนับโธ 5

เมื่อนับพุทธโธ 1-5 จบให้เริ่มนับใหม่จาก 1-6, 1-7 ฯลฯ

2.4 ผูกทักษะการประเมินค่า

เมื่อนักเรียนกลับมาที่ห้องเรียน ครูจัดกิจกรรมต่อเนื่องดังนี้

2.4.1 คิดอย่างสัมพันธ์และหาเหตุผล

ครูเสนอนิทานเรื่อง เด็กชายฟุ้ง

เด็กชายฟุ้ง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในเวลาเรียน ขณะที่อาจารย์อธิบายใจของเด็กชายฟุ้ง ก็คิดไปถึงเรื่องต่าง ๆ นานา เช่นคิดถึงของเล่นของโปรด คิดถึงรายการทีวี. เมื่อมีใครเดินผ่านห้องเด็กชายฟุ้ง ก็เหลียวหน้าไปมองโดยไม่ฟังอาจารย์สอน เมื่ออาจารย์ให้ทำงาน เด็กชายฟุ้ง ก็จะร้องเพลงคลอตามเพื่อนข้างเคียง ที่เรียนดนตรีหันไปสะกิดคุยกับเพื่อน เอาเศษกระดาษขึ้นมาวาดรูปเล่น

เมื่อครูเล่านิทานจบให้นักเรียนคิดว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับเด็กชายฟุ้ง ครูเขียน

สิ่งที่นักเรียนเสนอบนกระดาน

2.4.2 ครูฝึกให้นักเรียนคิดแยกแยะ โดยบอกข้อเสนอนั้นที่เด็กชาย

ฟุ้ง ควรปรับปรุง ครูเขียนข้อความที่ควรปรับปรุงของเด็กชายฟุ้ง บนกระดาน

2.5 ผูกการเลือกและการตัดสินใจ

ครูอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนเลือกตัดสินใจโดย ข้อ ก ข ค

ในสมุดแบบฝึกหัดจำนวน 5 ข้อ

1. ขณะที่เอนกำลังประดิษฐ์งานศิลปะให้เสร็จในชั่วโมงนั้น ก้องกับแก้วกำลังพูดถึงรายการการ์ตูนที่เอนชอบ เอนเกิดความรู้สึกอยากจะร่วมวงสนทนาด้วย แต่เอนคิดว่าถ้าร่วมวงแล้วอาจจะทำให้งานศิลปะไม่เสร็จ เอนควรทำอย่างไร
 - ก บอกให้ก้องกับแก้วหยุดคุย
 - ข คุยกับก้องและแก้ว เสร็จแล้วค่อยทำงานศิลปะ
 - ค ตั้งใจทำงานให้สวยที่สุด โดยไม่ร่วมคุยกับเพื่อน
2. ก้อยนั่งฟังอาจารย์อธิบายในช่วง เวลาบ่นความรู้สึกว่างมาขณะนั้นห้องข้างเคียงกำลังร้องเพลง เพราะเป็นชั่วโมงดนตรี ก้อยเห็นกึ่งนั่งเคาะจังหวะและร้องเพลงตามอย่างมีความสุข ก้อยคิดว่าถ้าทำอย่างก้อยคงจะหายง่วง ก้อยควรทำอย่างไร
 - ก ร้องเพลง เคาะจังหวะอย่างกึ่งจะได้หายง่วง
 - ข เตือนให้กึ่งหยุดร้องเพลง
 - ค ตั้งใจฟังอาจารย์อธิบายต่อไป
3. มุ่ยกำลังทำข้อสอบ เลข เมื่อปุ๊กทำเสร็จแล้วนำข้อสอบไปส่งอาจารย์อาจารย์ให้ปุ๊กออกไปพักนอกห้อง ก่อนออกนอกห้องปุ๊กให้สัญญาณ ให้มุ่ยส่งข้อสอบจะได้ออกไปพักพร้อมกัน แต่มุ่ยยังไม่ได้คิดเลขคำตอบอีกหลายข้อ ถ้าจะออกไปพักพร้อมปุ๊ก มุ่ยต้องเดาคำตอบ โดยไม่ต้องคิดมุ่ยควรตัดสินใจทำอย่างไร
 - ก รีบ ๆ ตอบคำตอบ จะได้ออกไปพักพร้อมเพื่อน
 - ข ส่งข้อสอบทันที โดยไม่ต้องทำข้อที่เหลือ
 - ค ค่อย ๆ คิดคำตอบที่เหลือ จนกว่าจะหมดเวลา
4. กบยังท่องสูตรคูณไม่แม่น จึงเตรียมท่องสูตรคูณไว้สอบพรุ่งนี้ น้องไก่ร้องไห้อยากจะให้กบเล่นเกมของเล่น กบคิดว่าถ้าเล่นกับน้องไก่จะตึกเกินไป ที่จะท่องสูตรคูณได้ทัน กบควรตัดสินใจทำอะไร
 - ก เล่นกับน้องไก่ น้องไก่จะได้หยุดร้องไห้
 - ข ท่องสูตรคูณไปด้วย เล่นกับน้องไกด้วย
 - ค ตั้งใจท่องสูตรคูณ แล้วค่อยเล่น กับน้องวันหลัง

5. โอง ต้องอ่านเรื่องวันสำคัญตามที่อาจารย์กำหนดหลายหน้า และต้องตอบคำถามท้ายบทให้ตรงกับเนื้อเรื่อง ขณะที่โองอ่านไปได้ครึ่งเรื่องน้องดาวเปิดทีวี พร้อมกับบอกว่า "พี่โองเร็ว ๆ รายการที่พี่โองชอบเกือบจะจบแล้ว" โองคิดว่าถ้าดูทีวี จะต้องอ่านเรื่องวันสำคัญค้างไว้แล้วต้องเริ่มอ่านใหม่ อาจทำให้การบ้านเสร็จตึกเกินไป โองควรทำอย่างไร

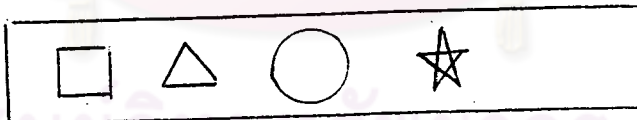
- ก ทำการบ้านต่อ โดยไม่สนใจรายการทีวี
- ข บอกให้น้องปิดทีวี.
- ค ดูทีวี. เสร็จแล้วค่อยกลับมาทำการบ้าน

ครูเฉลยและอภิปรายข้อที่นักเรียนเลือก

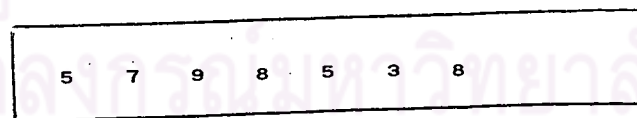
2.6 ฝึกการปฏิบัติ

ครูทดสอบความมีสมาธิของนักเรียน โดยการถือบัตรคำให้นักเรียนดูและอ่านให้ฟัง เมื่อครูเอาบัตรคำลงให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษที่ครูแจกให้ ทีละข้อจำนวน 5 ข้อดังนี้

1

2

3

$$95 + 32 = 127$$

4

$$171 - 95 = 76$$

5

นายสงขและนายสงัดไปทานายสง่าลูกชายนายเสงี่ยม

3. ชั้นสรุป

ครูสรุปความสำคัญของการมีสมาธิ ใจสงบ ให้นักเรียนนั่งสมาธิอีก 2 นาที หลังจากนั้นนักเรียนทำแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัด

หลังจากนักเรียนนั่งสมาธิ 2 นาที ให้นักเรียนเขียนเรื่อง 2 นาทีของข้าพเจ้าพร้อมกับภาพวาดประกอบ

2 นาทีของข้าพเจ้า

ศูนย์วิทยพัทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

1. หลังจากจบบทเรียนเรื่อง การทำให้สงบ มีสมาธิ จะมีเวลา 1 สัปดาห์ก่อนขึ้น
บทเรียนใหม่ ครูประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สังเกตนักเรียนทั้งชั้น
โดยส่วนรวม เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำให้สงบมีสมาธิ
2. ผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะ

กา / ใน _____

1. นักเรียนมีความตั้งใจฟังครูอธิบาย
2. นักเรียนมีสมาธิในการทำงาน
3. นักเรียนตั้งใจและกระตือรือร้นการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ความตั้งใจ เวลาสวดมนต์
5. มีสมาธิในการฟังโอวาทหน้าเสาธง
6. ครูประจำชั้นรู้สึกพอใจ ในการทำให้สงบ
มีสมาธิของนักเรียน

ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ยังต้องปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติมจากแบบสังเกต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ความคิดรวบยอด

ความมีระเบียบวินัย ไม่ได้จำกัดเสรีภาพของบุคคล แต่จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดผลดีต่อตัวเองและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การฝึกตัวเองให้ปฏิบัติตามกฎและระเบียบยอมทำให้งานของบุคคลและหมู่คณะ มีความราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนบอกความหมาย และความสำคัญ ของการมีระเบียบวินัยได้
2. นักเรียนคิด เปรียบ เทียบและบอกคุณค่าของการมีระเบียบวินัย ในขอบเขตของเสรีภาพของบุคคลได้
3. นักเรียนบอกผลเสีย ของการขาดระเบียบวินัยได้
4. นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่มีระเบียบวินัยได้
5. นักเรียนปฏิบัติตน ตามระเบียบวินัยที่ตกลงไว้ทั้งในเวลาเรียน และนอกห้องเรียนได้
6. นักเรียนสามารถแนะนำให้ผู้อื่น ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยได้

เนื้อหา

1. ระเบียบวินัยคือข้อตกลง กฎข้อบังคับ ที่วางไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ
2. ความมีระเบียบวินัยมีความสำคัญเพราะการอยู่ร่วมกันของคนมาก ย่อมมีนิสัยแตกต่างกัน ถ้าไม่มีระเบียบวินัย เป็นเครื่องควบคุมแล้ว ต่างคนก็จะทำตามใจตนเอง ตามที่ตนถนัด ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น ยิ่งมากคนก็ยิ่งขัดใจกันมากขึ้น การทำงานก็จะเสียผล ความสงบสุขก็ไม่มีในหมู่คณะ ฉะนั้นเพื่อความสำเร็จ ความเรียบร้อยของงาน ความสงบสุขของหมู่คณะ จึงต้องมีระเบียบวินัย เป็นเครื่องควบคุม

3. ความมีระเบียบวินัย ไม่ได้จำกัดเสรีภาพส่วนบุคคล แต่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือถ้าเราปฏิบัติตามข้อตกลง โดยพร้อมเพรียงกัน ก็จะทำให้การงานประสบความสำเร็จ เกิดความสามัคคี สงบสุข จิตใจปลอดโปร่งไม่เกิดปัญหาการขัดใจกัน

4. ถ้าคนหมู่มากไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ต่างคนต่างใช้เสรีภาพ เอาแต่ใจตัวเอง ย่อมเกิดผลเสียมากกว่าผลดี กล่าวคือทำให้เกิดความขัดแย้ง ขาดความสามัคคี เสียเวลา เกิดผลเสีย แยกความสามัคคี การงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

5. ระเบียบวินัย เป็นลักษณะนิสัยที่ฝึกได้ เราควรฝึกให้เป็นคนมีวินัยโดยสม่ำเสมอ

6. ระเบียบวินัยที่นักเรียนปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้แก่

- 6.1 แต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียน
- 6.2 ทำงาน และจัดของใช้ให้เป็นระเบียบ
- 6.3 ยืนตรงเคารพธงชาติ
- 6.4 ไม่เล่นคุย ขณะเข้าแถวเรียนหนังสือ
- 6.5 เข้าแถวรับบริการต่าง ๆ
- 6.6 ทิ้งขยะให้ถูกที่
- 6.7 ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน
- 6.8 ปฏิบัติตามกฎจราจร

ฯลฯ

กิจกรรมชั้นสร้างศรัทธา

1. ชี้นำ

1. จัดสภาพบรรยากาศของชั้นเรียน

1.1 ครูจัดป้ายนิเทศเรื่องความมีระเบียบวินัยไว้ล่วงหน้า

1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาด ความ เป็นระเบียบของต่าง ๆ

ในห้อง

1.3 ครูจัดโต๊ะนักเรียนออกเป็น 5 หมู่ สำหรับทำกิจกรรมศูนย์

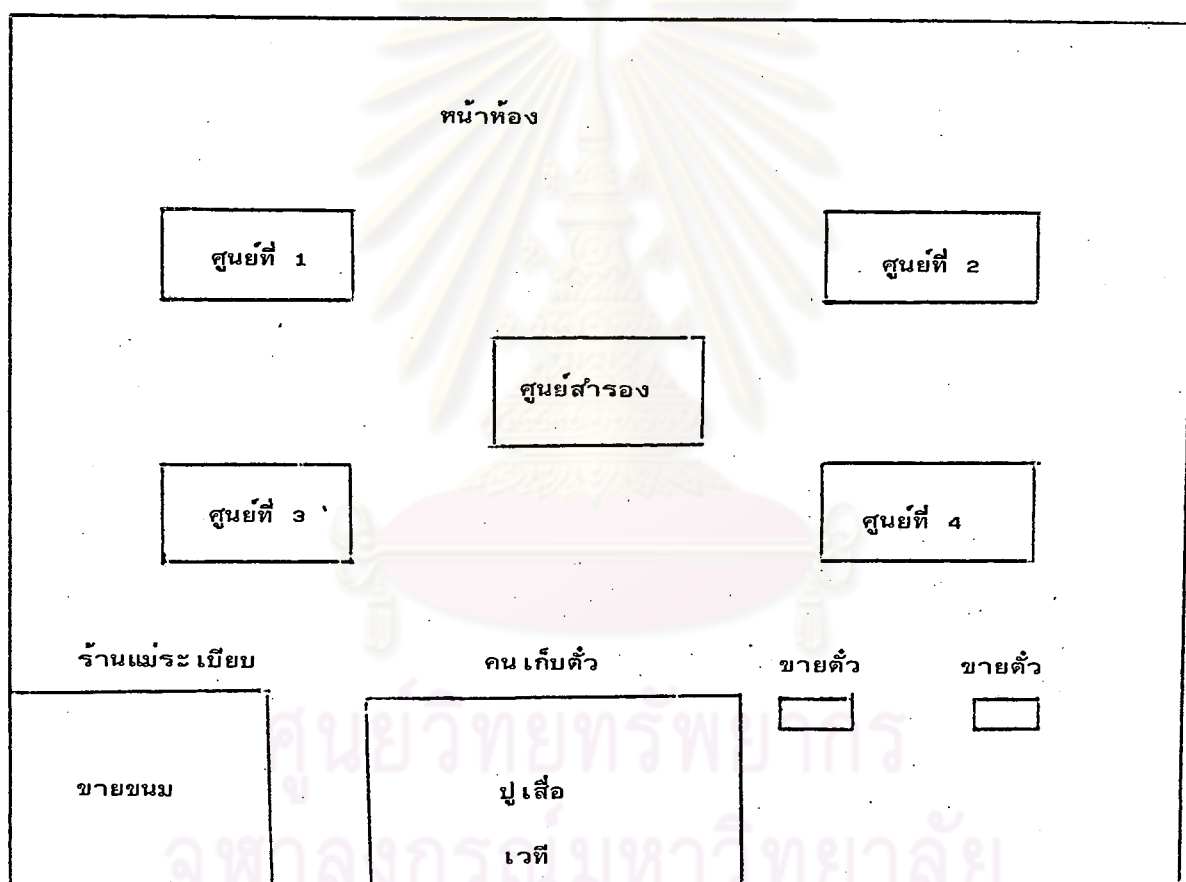
การเรียน

1.4 ครูและนักเรียนช่วยกันจัดหลังห้องให้เป็นทีโล่ง

1.4.1 ครูปูเสื่อเพื่อจัดเป็นวงดนตรี "วินัยพาเพลิน"

1.4.2 ทางด้านหนึ่งของวงดนตรี จัดเป็นสถานที่ขายตัว 2 ช่อง

1.4.3 อีกด้านหนึ่งของวงดนตรี มีร้านขายขนม "แม่ระเบียบ"

1.5 ครูนำนักเรียนไปห้องสมุดดูสไลด์ จำนวน 41 ภาพ เรื่องความ

มีระเบียบวินัยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

1.6 หลังจากการดูสไลด์ ครูและนักเรียนกลับมาห้องเรียนพูดคุยเกี่ยวกับ

เรื่องสไลด์

2. ชั้น เสนอสถานการณ์ ปัญหา หลักธรรม

ครูเปิด เทปละครประกอบ เสียงดนตรีให้นักเรียนฟัง 2 เรื่อง

เรื่องที่ 1

บนถนนสายหนึ่งในกรุง เทพมหานคร ดนตรี.....

- อ๊วย ตายแล้ว เกิดรถชนกัน อ๊วยไม่ใช่ อ๊วยรถชนเด็กนี่เป็นอะไรหรือ เปลา่านะ ไทหนดูหน่อยซิ ไครชนนะนี้ แท้กซี่ไซ้ไหม
- ครับ..ครับ ผมเองครับ ผมขับรถมาอย่างดี ผมไม่ได้ประมาทเลยครับ ผมตั้งใจขับรถมา เห็นคนยืนอยู่ริมถนนเต็มไปหมด ไม่คิดว่าเขาจะมาข้าม ถนนกันแถวนี้ นี่แหละครับ เด็กคนนี่วิ่งเลยออกมา ข้างบนนี้ ก็มีสะพานลอย อยู่แท้ ๆ ผม...ผมไม่เข้าใจเลยครับ เขาวิ่งออกมา ผมเบรคไม่ทันนี่ โอ๊ย ผมจะจัดการยังไงดีครับ

เพลง ข้ามถนน.....

เรื่องที่ 2

ดนตรี.....

- โอ๊ย (เสียงตบยุง) โอ๊ย คุณพ่อทำการบ้านไม่ได้เลยครับ คุณพ่อ ยุงมาก เหลือ เกิน
- ทำใจล่ะ บ้านเรามีน้ำเน่าหรือเปล่านี่
- ไม่มีครับคุณพ่อ ตอนนี้ผมย้ายไปตั้งชยะหลังบ้าน มันเหม็น ๆ ยุงจะมา ไหมครับคุณพ่อ
- ตั้งชยะหลังบ้าน น้ำก็เน่าซิ น้ำเน่าเกี่ยวกับยุง เมื่อน้ำเน่ายุงก็มาไข้ นะซิ แล้วทำไมถึงได้ไปตั้งชยะตรงหลังบ้าน รถชยะก็มารับอยู่ทุกที
- โอ้ คุณพ่อ มันง่ายดีครับ ตั้งชยะมันล้นออกมาเต็มไปหมด ผมเองเลย โยนออกไปเรื่อย ๆ คุณแม่ก็บอกว่าอย่าโยนออกไป มันเต็มแล้ว มันเหม็น

- เออ นี่แหละ ยุงมากก็เพราะเราไม่รักษาระเบียบบริเวณบ้าน จึงเกิด
น้ำเน่า เมื่อน้ำเน่ายุงก็มาซิ

คนตรี.....

ชั้น เสนอปัญหา หลักธรรม

- 2.5 ครูและนักเรียนจับประเด็นปัญหาที่ฟังจาก เทป
- 2.6 ครูเสนอหลักธรรมในการแก้ปัญหาคือ ความมีระเบียบวินัย

2. ขั้นสอน

- 2.1 ฝึกทักษะการแสวงหา รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ
โดยการจัดศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์

ศูนย์ที่ 1

ฟัง เทปเกี่ยวกับความสำคัญของระเบียบวินัย และความหมายของระเบียบวินัย
เรื่องหนูติดกับคุณพ่อไปเที่ยวแดน เนรมิต

คนตรี..... หนูติดกับคุณพ่อไปเที่ยวแดน เนรมิต คนตรี.....

- โอ้โฮ ลูกวันนี้คนมากเหลือเกินนะลูกนะ
- จริง ๆ ด้วยครับคุณพ่อ เดี่ยวผมไปซื้อตัวเองนะครับคุณพ่อ
- เอ ไปเถิดลูก ระวังนะลูก คนมากเหลือเกิน

คนตรี.....

- ฮือ ๆ ๆ ๆ คุณพ่อ ฮือ ๆ ๆ ๆ ผมซื้อตัวไม่ได้ครับคุณพ่อ
- เป็นอะไรไปล่ะลูก ทำไมร้องไห้ล่ะ
- ผมซื้อตัวไม่ได้ครับคุณพ่อ มีคนว่าผม "ไม่ให้ซื้อตัว" เขาบอกว่าพี่น้อง
มาแย่งเขาซื้อตัว ก็ผมเข้าไปซื้อตัวผมอยากได้เร็ว ๆ นี้ครับ

- อิม... ลูกไม่มีระเบียบวินัยใช้ไหม ลูกเข้าไปแย่ง เขาใช้ไหม
 - ผมอยากได้เร็ว ๆ (สะอื้นร้องไห้) ผู้ใหญ่เขายังไม่ยอมให้เด็กเข้าไปก่อนหรือครับคุณพ่อ
 - เออ แสดงว่าลูกไม่มีระเบียบวินัย เขาถึงว่าลูกได้
 - ไร๋ คุณพ่อไม่เห็นจำเป็นเลยครับคุณพ่อ
 - จำเป็นสิลูก การอยู่ร่วมกับคนมาก ๆ แต่ละคนมีนิสัยแตกต่างกัน ถ้าลูกไม่มีระเบียบ ไม่มีอะไรมาควบคุม ทำตามใจตัวเอง ตามที่ตนชอบ ตนถนัด ใครมาขัดใจขัดแย้ง ลูกก็ไม่พอใจ ถ้าทุกคนเป็นอย่างนี้ไปหมด ทำอะไรก็ไม่สำเร็จ ไม่มีความสุข อยู่ในหมู่คณะไม่ได้ นี่ลูกไปซื้อตัวไม่ได้เพราะลูกไม่มีระเบียบวินัย
 - คุณพ่อครับ ถ้าเราทำตามข้อระเบียบ เราก็ก็นั่งสบาย ไม่มีเสรีภาพทำอะไรก็เข้าไปหมด
 - ไม่จริงหรอกลูก ลูกมีระเบียบวินัย ลูกยังมีเสรีภาพอยู่ ถ้าลูกมีระเบียบวินัยจะเกิดผลดีแก่ตนเอง ผลดีต่อส่วนรวม ถ้าอยู่กันมาก ๆ ทุกคนเอาแต่ใจตนเอง จะเกิดผลเสียมากกว่า เกิดความขัดแย้ง เสียเวลา แดกความสามัคคี นี่ลูกไม่ชอบหน้าเขาแล้วใช้ไหมละ ลูกไม่มีระเบียบ ถ้าทุกคนมีระเบียบปานนี้ลูกซื้อตัวได้นานแล้ว ถ้าทุกคนช่วยกันรักษาระเบียบวินัย จะเกิดความสบายใจ ลูกลองไปดูใหม่ซิ ทำให้ดินะลูก
 - ครับคุณพ่อ
- ดนตรี.....
- พ่อครับ มาแล้วครับนี่ครับตัว
 - เป็นไง คราวนี้มีคนว่าไหม
 - ไม่มีครับ
 - แล้วลูก เข้าไปซื้อตัวได้ยังไง

- ลูกเข้าแถวไปซื้อ มีผู้ใหญ่คนหนึ่งเขาบอกว่า เข้าไปแล้ว ลูกก็เดินตาม คิวเข้าไป ก็ซื้อตัวได้ครับ
- เออ (หัวเราะ) ดีแล้วละลูก ลูกรักษาระเบียบวินัยดี

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 1

1. เปิด เทปฟัง
2. เมื่อฟัง เทปจบหยิบกระดาษคำถามสี่ห้าคนละแผ่น แล้วตอบในกระดาษ คำตอบของนักเรียน
3. เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ช่วยกัน เก็บกระดาษคำถามใส่กล่อง ให้เรียบร้อย

ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

กระดาษคำถามศูนย์ที่ 1

1. ข้อตกลงที่วางไว้ เป็นแนวทางปฏิบัติ เรียกว่าอะไร
 2. ความมีระเบียบวินัย เป็นการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่
- จำกัดสิทธิส่วนบุคคล ไม่จำกัดสิทธิส่วนบุคคล

ศูนย์ที่ 2

เนื้อหา ข่าวที่แสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัย เช่นอุบัติเหตุบนท้องถนน ความสกปรกของบ้านเมือง ฯลฯ พร้อมกับข้อเสนอนะ

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 2

1. ให้หยิบชิ้นส่วนในซองสีน้ำเงินมาต่อเป็นภาพ

2. อ่านข้อความใน พร้อมกัน เขา ๆ แล้วเก็บ เข้าช่องตามเดิม
3. ทียบกระดาษคำถามสี่ฟ้าคนละแผ่น แล้วตอบคำถามในกระดาษคำตอบ

ของนักเรียน

เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ช่วยกัน เก็บกระดาษคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย
ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

กระดาษคำถามศูนย์ที่ 2

สิ่งที่นักเรียน เคยเห็นที่แสดงถึงความไม่มีระเบียบได้แก่อะไรบ้าง บอกมา 2
อย่าง พร้อมกับวิธีแก้ไข

ศูนย์ที่ 3

หนังสือนิทาน เกี่ยวกับความมีระเบียบ โดยครูดัดเรื่องย่อ ๆ ไว้ที่ปกด้านใน
จำนวน 13 เรื่อง

1. บ้านแสนสุข : เด็ก เชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ และปฏิบัติตาม เช่นการ
ทิ้งขยะ การยื่นตรงเคารพธงชาติ ฯ
2. กฎจราจร : ข้อปฏิบัติของกฎจราจร
3. แบบฝึกหัด : สอนบุตรหลานไปโรงเรียนเล่ม 1 เกี่ยวกับการเดินทาง
บนถนน
4. กระจกน้อย : ความมั่งง่ายของการทิ้งขยะ
5. แบบฝึกหัดสอนบุตรหลานไปโรงเรียน : บอกวิธีปฏิบัติตนในการเดินทาง
6. นกกระจอกสีขาว : ความมีระเบียบในตัวเอง
7. แมวฝัน : ระเบียบวินัยในโรงเรียน
8. บ้านวิเศษ : ความมีระเบียบวินัยและไม่มีระเบียบวินัย
9. กฎจราจร : ข้อปฏิบัติของกฎจราจร

10. วันนี้...ของหมिन้อย : ระเบียบวินัยในตัวเอง
11. หนูแดง : ระเบียบวินัย เมื่อไปเที่ยวนอกบ้าน
12. รับไม้อื่น : วิธีการทิ้งขยะในถัง
13. หนู หมา แมว : โทษของการทิ้งขยะไม่เป็นที่ เก็บเสื้อผ้าไม่เรียบร้อย

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 3

1. นักเรียนอ่านเรื่องย่อของนิทานที่ปกด้านในคนละ 1 เล่ม เมื่ออ่านจบแล้วให้พลิกดูรูปภาพประกอบ
2. เมื่ออ่านนิทานเสร็จพร้อมกันทุกคนแล้วให้หยิบกระดาษคำถามสีฟ้าคนละแผ่น แล้วตอบในกระดาษคำตอบของนักเรียน เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ช่วยกันเก็บกระดาษคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย

นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

กระดาษคำถามศูนย์ที่ 3

ตัวอย่างระเบียบวินัยที่ควรปฏิบัติจากเรื่องที่อ่านมา 1 ตัวอย่าง

ศูนย์ที่ 4

1. สมุดภาพเกี่ยวกับระเบียบวินัยที่นักเรียนควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
2. ภาพพลิกเกี่ยวกับระเบียบวินัยของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 4

1. ให้ตัวแทนหนึ่งคนถือสมุดภาพแล้วอ่านข้อความให้เพื่อนฟังเบา ๆ
2. เมื่อดูสมุดภาพเสร็จแล้ว ให้หยิบกระดาษคำถามสีฟ้าคนละใบ แล้วตอบในกระดาษคำตอบของนักเรียน

เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้วช่วยกันเก็บกระดาษคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย

ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

บัตรคำถามศูนย์ที่ 4

บอกระเบียบวินัยที่นักเรียนต้องปฏิบัติในชีวิตจริงมา 2 ข้อ

ศูนย์สำรอง

แบบฝึกหัดที่ประกอบด้วยภาพต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ

บัตรคำสั่งศูนย์สำรอง

หยิบกระดาษคนละแผ่น ให้ระบายสีภาพที่นักเรียนปฏิบัติจริง

2.2 ฝึกการประเมินค่า

2.2.1 คิดอย่างสัมพันธ์ คิดอย่างแยกแยะและคิดหาเหตุผล โดยให้นักเรียนทั้งห้องบอกข้อควรปฏิบัติในห้องของเรา ครูติดแถบประโยคไว้บนกระดาน และอภิปรายผลดีผลเสียของข้อตกลงแต่ละข้อ

เราไม่คุยกันขณะที่อาจารย์สอน

เราไม่วิ่งไล่กันในห้องเรียน

เราไม่วิ่งบนระเบียบตึก

เราเข้าแถวส่งงาน

2.3 ฝึกทักษะการเลือกและตัดสินใจ

2.3.1 ครูแจกกระดาษที่มีข้อ 1-5

2.3.2 ครูอ่านสถานการณ์ให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนตัดสินใจเลือก

โดยเขียน ก ข หรือ ค ในกระดาษคำตอบ

สถานการณ์ที่ 1

ค้อยไปห้องพยาบาล เดินกลับมาที่ห้องเรียน ขณะนั้นอาจารย์ยังเดินมาไม่ถึงห้อง ค้อยเห็นเพื่อน ๆ กำลังโยนผ้าขี้ริ้วอย่างสนุกสนานพร้อมกับเสียงเฮฮาลั่นห้อง แดงจึงชวนค้อยว่า "ต้อยมาเล่นเถอะสนุกดี อาจารย์ไม่อยู่แล้ว" ค้อยควรทำอย่างไรดี

- ก ร่วมเล่นกับเพื่อน ๆ เพราะจะได้สนุกสนานด้วย
- ข ไม่เล่นด้วย
- ค รีบวิ่งไปฟ้องอาจารย์

สถานการณ์ที่ 2

ขณะที่อาจารย์สอนพละให้นักเรียน เดินกลับมาที่ห้องเรียน เพื่อน ๆ ที่อยู่ข้างหน้าปุ๊ อยากรีบวิ่งกลับบ้านเร็ว ๆ เมื่ออาจารย์พละเดินคล้อยหลังไป เพื่อน ๆ จึงพากันวิ่งกลับห้องเรียนเสียงดังรบกวนผู้อื่น ค่อมซึ่งเดินอยู่หลังปุ๊อยากรีบวิ่งกลับห้องเรียนบ้างค่อมจึงบอกให้ปุ๊วิ่งตามปุ๊ควรทำอย่างไรดี

- ก ไม่วิ่งตามเพื่อน แต่เดินเป็นระเบียบ
- ข วิ่งตามเพื่อน
- ค เดินบ้างวิ่งบ้างสลับกัน

สถานการณ์ที่ 3

ตอนเย็นแข่งกีฬาเสร็จ คุณแม่ของเอมีร์จะด่วนจึงให้เอมีร์กลับขณะไม่มีอาจารย์อยู่หน้าโรงเรียน เอมีร์ใส่เสื้อพละที่หลุดลุ่ยออกมานอกกางเกง เข็มขัดห้อยออกมา และเชือก รองเท้าผูกไม่เรียบร้อยกลับบ้านทันที ขณะที่ป้อมยืนดูเอมีร์อยู่นั้น คุณพ่อของป้อมมารับ ป้อมพร้อมกับบอกว่าพ้อมีร์จะด่วนรีบกลับ เอะลูก ป้อมจะแต่งกายอย่างไรก่อนกลับบ้าน

- ก เปลี่ยนชุดพละให้เป็นชุดนักเรียนก่อน
- ข กลับทั้งชุดพละเหมือน เอ เพราะเร็วดี
- ค ถ้ามความ เห็นคุณพ่อก่อนแล้วค่อยตัดสินใจ

สถานการณ์ที่ 4

ตอนเย็นอาจารย์ไปประชุม เมื่อกรรมการเวรทำความสะอาดห้องเสร็จแล้ว ตุ่ม ตู่ย ตั่ว อยู่กัน 3 คนในห้องตุ่มชวนตุ้ยเล่นกระดานดำ โดยไปวาดรูปบนกระดานอย่างสนุกสนาน เมื่อคุณแม่มารับตุ้ม ตุ้มกลับบ้านทันที ตุ้ยจึงชวนตั่วเล่นต่อไป ตั่วควรทำอย่างไร

- ก เล่นกับตุ้ย เพราะการเขียนกระดานดำสนุกดี
- ข ไม่เล่นด้วย แต่บอกตุ้ยให้ลบกระดานให้สะอาด
- ค ริ่งไปฟ้องอาจารย์

สถานการณ์ที่ 5

วันนี้ต้องตื่นสาย จึงรีบแต่งตัวไปโรงเรียน ขณะที่ต้องดึงเสื้อออกมาจากตู้ ปรากฏว่ากองเสื้อไ้ล้มหล่นลงบนพื้นกระจัดกระจาย ต้องคิดว่าถ้านั่งลงจัดตู้เสื้อให้เรียบร้อยจะต้องไปไม่ทันรถโรงเรียน ต้องจะทำอย่างไรดี

- ก รีบ ๆ หยิบเสื้อเข้าตู้ก่อนคุณแม่จะเห็น
- ข ค่อยกลับมาจัดตอนเย็นเลิกเรียนแล้ว
- ค จัดให้เป็นระเบียบ

2.3 ครูเฉลยและอภิปรายข้อดี ข้อเสียของแต่ละตัวเลือก

2.4 ฝึกการปฏิบัติ

ครูจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนดังนี้

2.4.1 นักเรียนเข้าแถวซื้อตั๋วชมวงดนตรี

2.4.2 นักเรียนเข้าแถวซื้อขนม

2.4.3 การเข้าชมวงดนตรีอย่างเป็นระเบียบ นั่งรับประทานขนม

อย่างเรียบร้อย วงดนตรีแสดงลีลาการเต้นประกอบ เพลงระเบียบวินัย

เพลงระเบียบวินัย

ท่านอง ปู่ไข่ ไก่หลง

จากการอบรมสมรรถภาพครูที่จังหวัดนครสวรรค์

นี่แน่ะ คนดี เราต้องมีระเบียบวินัย เข้าแถวเข้าไว้

ขวัญใจเจ้าจงจดจำ ไม่ว่าที่ไหน ใคร ๆ เขาก็กระทำ

พวกเราแสนชื่นฉ่ำ ทุกเข้าค่าควรฝึกวินัย

อูแวงๆๆๆ อูแวงๆๆๆ อูแวงๆ

2.4.4 วงดนตรีเล็กนักเรียนนำขยับไปตั้งในสิ่งผง

3. ชั้นสรุป

3.1 ครูสรุปกิจกรรม เกี่ยวโยงกับ เนื้อหาที่เรียน

การวัดผล สังเกตจากการ เข้าร่วมกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

หลังจากจบบทเรื่อง การมีระเบียบวินัย จะมีเวลา 1 สัปดาห์ ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ ครูประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนสังเกตนักเรียนทั้งชั้นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย และผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมเป็นระยะ

กา / ใน _

	ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ต้องปรับปรุงแก้ไข
1. ความเป็นระเบียบวินัยในการเข้าแถว เช่น รับบริการต่าง ๆ เคารพธงชาติ			
2. ความเป็นระเบียบวินัยในขณะที่เรียนหนังสือ เช่น ยกมือตอบงาน			
3. มีความเป็นระเบียบในการทำงาน เช่น การขีดเส้น			
4. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ			
5. ความเป็นระเบียบในการจัดของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม			
6. ครูประจำชั้นรู้สึกพอใจในพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยของนักเรียน			

บันทึกเพิ่มเติมจากแบบสังเกต

เรื่องการตรงต่อเวลา

ความคิดรวบยอด

การตรงต่อเวลา ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง การงาน และหมู่คณะ

จุดประสงค์

1. นักเรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของการตรงต่อเวลาได้
2. นักเรียนบอกผลดีของการตรงต่อเวลาได้
3. นักเรียนบอกผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลาได้
4. นักเรียนยกตัวอย่างกิจวัตรประจำวันที่นักเรียนต้องปฏิบัติให้ตรงเวลาได้
5. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ตรงต่อเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้

เนื้อหา

1. การตรงต่อเวลาหมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จในเวลาที่กำหนดไว้
 2. การตรงต่อเวลา เป็นมารยาทที่ดีในสังคมที่ทุกคนควรปฏิบัติ
 3. คนที่ตรงต่อเวลา แสดงว่าเป็นคนเอาการเอางาน เป็นคนขยัน มีความซื่อตรงและวิริยะในตัวเอง ทำให้เกิดผลดีคือทำงานประสบผลสำเร็จ ประหยัดเวลา คนอื่นเกิดความเชื่อถือ ฯลฯ
 4. คนไม่ตรงต่อเวลา แสดงว่าเป็นคนเกียจคร้าน ไม่เอาใจใส่ต่อการทำงาน ไม่ซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น มักหาเหตุหลีกเลียงมาอ้าง เช่น อ้างว่ายังเข้าอยู่หนานัก ทิวนัก ฯลฯ เกิดผลเสียคืองานค้างคั่ง คนอื่นเห็นเป็นคนเหลวไหล และขาดความเชื่อถือจากผู้อื่นได้ ฯลฯ
 5. สิ่งที่นักเรียนปฏิบัติให้ตรงเวลา
 - 5.1 นอนและตื่นให้ตรงเวลา
 - 5.2 รับประทานอาหารตรงเวลา

- 5.3 มาโรงเรียนก่อนโรงเรียน เข้า
- 5.4 ส่งงานตรงเวลา
- 5.5 ไปตรงเวลานัดพบ นัดประชุม ฯลฯ

ฯลฯ

กิจกรรมสร้างศรัทธา

1. ชี้นำ

1. จัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียน และสร้างทัศนคติที่ดี

1.1 ครูจัดป้ายนิเทศการตรงต่อเวลาไว้ล่วงหน้า

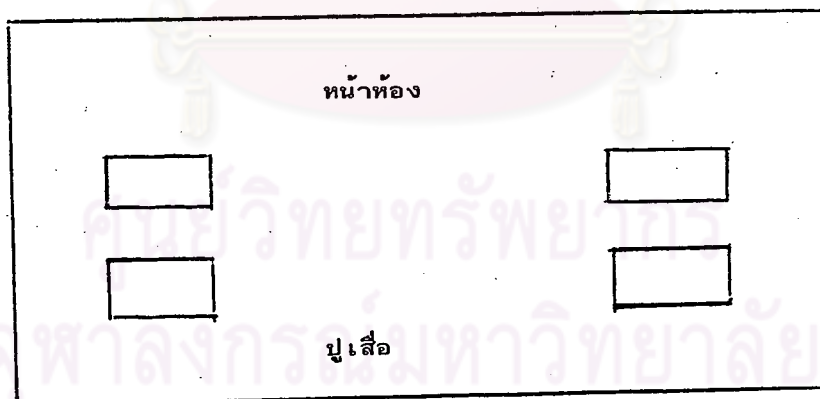
1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบของ

สิ่งต่าง ๆ ภายในห้อง

1.3 ครูจัดสถานที่ภายในห้องเรียนใหม่ โดยจัดหลังห้องเป็นที่โล่ง

สำหรับปูเสื่อให้นักเรียนฟังนิทาน

จัดโต๊ะนักเรียนออกเป็น 4 หมู่ดังนี้

1.4 นักเรียนนั่งรวมกันที่เสื่อ ครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่องไก่

บ้านและไก่ป่า และนิทานเรื่องเมืองนาฬิกา

นิทาน เรื่อง ไร่บ้านและไร่ป่า

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกองทัพอยู่กองทัพหนึ่งต้องเดินทางไปทำสงครามกับฝ่ายศัตรู ทหารกองนี้ต้องเดินทางรอนแรม เป็นเดือน แม่ทัพจึงได้นำไร่บ้านมาเลี้ยงไว้ในกองทหาร ทุก ๆ ไร่ ไร่บ้านจะส่งเสียงขันเจ็ดยั่ว ปลุกให้ทหารลุกขึ้นซ่อมอาวุธตรงเวลา กำลังทหารก็พร้อมเพรียง มีระเบียบวินัย ทหารต่างก็มีกำลังใจ เตรียมพร้อมต่อสู้กับศัตรู การรบครั้งนั้นกองทหารจึงรบชนะ ทหารมีความปลาบปลื้มดีใจมาก

ต่อมาทหารกองนี้ต้องไปรบกับศัตรูอีกพวกหนึ่งซึ่งต้องรอนแรมในป่าอีก เป็นเวลานาน แม่ทัพก็นำไร่บ้านมาเลี้ยงในกองทัพอีก เช่นเคย แต่บังเอิญไร่บ้านเกิดป่วยและตายลงในระหว่างทางแม่ทัพจึงให้ทหารไปจับไร่ป่ามาขึ้นบอกรเวลาแทนไร่บ้าน ตั้งแต่เสียงไร่ป่ามาทหารก็ตื่นไม่เป็นเวลา เพราะไร่ป่าขึ้นตอนดึกบ้าง ตอนเช้าบ้าง ตอนสายบ้าง กำลังทหารก็ขาดความพร้อมเพรียง เมื่อต่อสู้กับข้าศึกก็ปรากฏว่าถูกข้าศึกตีกระจัดกระจาย บรรดาทหารล้มตายเป็นจำนวนมาก

1.5 เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับนิทาน เรื่องนี้

1.6 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงตรงต่อเวลา

เพลงตรงต่อเวลา

เนื้อร้อง จากการอบรมสมรรถภาพครูที่

จังหวัด เชียงราย

ทำนอง ลอนดอน บริดจ

เราทุกคนตรงต่อเวลา

เร่งรุดมา เร่งรุดมา

เราทุกคนตรงต่อเวลา

อย่าช้า เร็วรี

มาโรงเรียนอย่าได้มาสาย

อย่ามาสาย ๆ

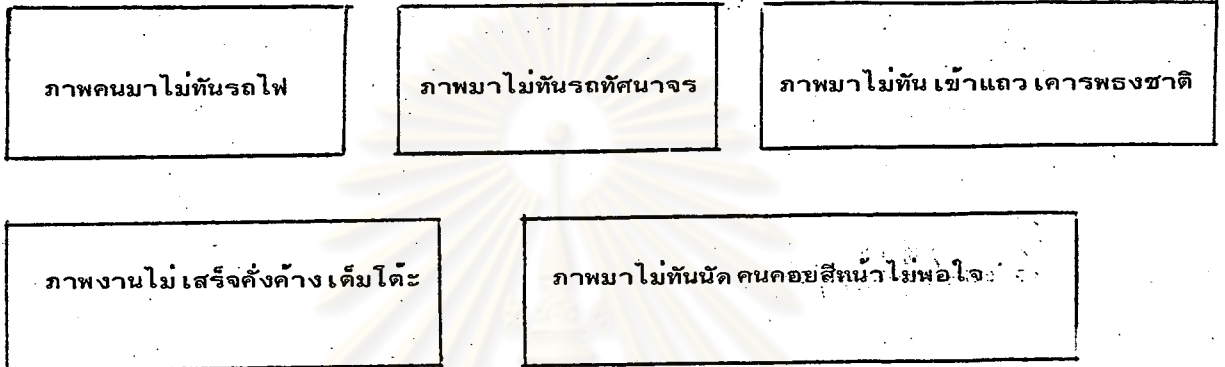
มาโรงเรียนอย่าได้มาสาย

มาให้ทันทำหน้าที่

2. ชั้น เสนอสถานการณ์ ปัญหา และหลักการ

2.1 ครูแบ่งหมู่ให้นักเรียนออกเป็น 4 หมู่ โดยวิธีนับหนึ่ง ถึงสี่ นักเรียน
นั่งที่ประจำโต๊ะตามที่ครูกำหนด

2.2 ครูเสนอสถานการณ์ โดยนักเรียนดูภาพไม่มีคำบรรยายหนึ่งชุด

2.3 นักเรียนดูภาพ และช่วยกันบรรยายภาพครบ 5 ภาพ

ชั้น เสนอปัญหา

2.4 ครูและนักเรียนจับประเด็นว่า ภาพทั้ง 5 ภาพมีเหตุการณ์อย่างไรบ้าง

- คนมาไม่ทันรถไฟ
- คนขึ้นไม่ทันรถไปเที่ยว
- มาโรงเรียนสาย
- การบ้านไม่เสร็จ
- เพื่อนโกรธมาช้า

ครูถามนักเรียนว่าปัญหาสำคัญ คืออะไร (ล่าช้า การโอ้อะไร งานไม่เสร็จ มาไม่ทัน)

2.5 ครูเสนอหลักการ ในการแก้ปัญหาคือการตรงต่อเวลา

2. ชั้นสอน

2.1 ฝึกทักษะ การแสวงหา รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ

ครูให้ตัวแทนหมู่มารับ ของกิจกรรม โดยให้แต่ละหมู่ นำชิ้นส่วนในของกิจกรรม มาต่อ เป็นรูป เมื่อต่อได้ครบทุกหมู่ให้แต่ละหมู่ผลัดกันอ่านข้อความต่อไปนี้

การตรงต่อ เวลาหมายถึง ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เสร็จใน

เวลาที่กำหนดไว้ การตรงต่อ เวลาถือ เป็นมารยาทที่ดีควรปฏิบัติ

คนตรงต่อ เวลา เป็นคน เอาการ เอางานขยัน ซื่อตรงมีวินัยในตัวเอง

จะทำงานได้สำเร็จ ประหยัดเวลา คน เชื่อถือ

คนไม่ตรง เวลา เป็นคน เกียจคร้านไม่ เอาใจใส่การงานงานจะคั่งค้าง

คนอื่นไม่นับถือ

นักเรียนควรตรงต่อ เวลาดังนี้ นอนและตื่นให้ตรง เวลา มาทัน เข้าแถว

ส่งงานตามกำหนด ไปตามนัด รับประทานอาหารตรง เวลา

ครู เสนอภาพ เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันให้นัก เรียนควรตรงต่อ เวลา

2.2 ฝึกทักษะการประเมินค่า

2.2.1 คิดอย่างสัมพันธ์

ครูคิดคำพังเพยไว้บนกระดาน ให้นัก เรียนคิดสัมพันธ์ กับความหมายและครู

อธิบาย เพิ่มเติม

ดินพอกหางหมู

กินแกง ร้อน

ได้หน้าลืมหูล้าง

พายเกิดพ้อพาย ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า

2.2.2 คิดจำแนกแยกแยะ คิดหาเหตุผล

ครูและนักเรียนอธิบายข้อดี ข้อเสีย ยกเหตุผลประกอบ เกี่ยวกับคำพังเพย

ดังกล่าว

2.3 ฝึกทักษะการเลือกและตัดสินใจ

ครูให้นักเรียนเลือกคำพังเพยที่ตรงกับหลักธรรมการตรงต่อเวลา

(พายุเกิดพายุพายุ ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า)

ครูเสนอสถานการณ์ แล้วติดภาพบนกระดานดำสี่ เป็นคู่ ให้นักเรียนเลือกตัดสินใจ

ใจแนวทางปฏิบัติจำนวน 5 คู่ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางที่เลือก

สถานการณ์ที่ 1

ขณะที่ป๋องนั่งมาในรถประจำทาง กำลังจะไปโรงเรียนนั้น ป๋องเพิ่งจะนึกได้ว่าวันนี้ต้องนำสมุดพกมาคืนอาจารย์ประจำชั้น แต่ป๋องได้ลืมไว้บนโต๊ะเขียนหนังสือที่บ้าน ถ้าป๋องย้อนกลับไปเอาที่บ้านต้องถึงโรงเรียนสายและเรียนไม่ทันในชั่วโมงแรก ถ้าไปโรงเรียนเลยก็ไม่มีสมุดพกมาคืนอาจารย์ ป๋องจะอย่างไรดี

- ก นั่งรถประจำทางไปโรงเรียนไปโดยไม่ย้อนกลับบ้านเอาสมุดพก
- ข กลับบ้านเอาสมุดพกแต่ไปโรงเรียนสาย
- ค อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 2

โต๊ะทำงานของอาจารย์ปรีชา อยู่คนละตึกกับห้องเรียนของด.ช.ป๋อม อาจารย์ได้สั่งการบ้านให้นักเรียนนำไปส่งก่อนโรงเรียนเข้า เพื่ออาจารย์จะได้ตรวจแล้วนำมาส่งคืนให้นักเรียนในชั่วโมงแรก วันนี้ฝนตกหนัก ป๋อมมาถึงโรงเรียนพอดี ออกเข้าแถวเพื่อน ๆ เตรียมตัวเข้าแถวซึ่งอาจารย์ประจำชั้นกำชับว่าทุกคนต้องเข้าแถวทันทีเมื่อได้ยินเสียงออก ป๋อมจะอย่างไรดี

- ก รุ่งไปส่งการบ้านอาจารย์ปรีชา เข้าแถวช้า
- ข เข้าแถวตรงเวลาแต่ไม่ได้ส่งการบ้าน
- ค อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 3

ครูประจำชั้นนัดให้นักเรียนมาซ้อมการแสดงในวันเสาร์เวลา 10.00 น ขณะนี้เวลา 9.30 น. ป๋องกำลังนั่งดูโทรทัศน์อย่างสนุกสนาน คุณแม่เรียกป๋องให้เตรียมตัวไปโรงเรียน แต่ป๋องเสียดายรายการโทรทัศน์เหลือเกิน ป๋องควรทำอย่างไร

- ก ดูโทรทัศน์ให้จบก่อนแล้วไปโรงเรียน
- ข ตัดใจไม่ดูโทรทัศน์รีบไปตามนัด
- ค อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 4

ไอ้ยมหนังสือจากห้องสมุดมาทำรายงาน เอ้ต้องการยืมหนังสือต่อจากไอ้ เพื่อนำมาทำรายงาน วันนี้เป็นวันกำหนดส่งคืนหนังสือ แต่ไอ้ยังทำรายงานไม่เสร็จ ไอ้ควรทำอย่างไร

- ก ไม่คืนห้องสมุดเพราะ เอ้จะยืมต่อ ทำให้รายงานไม่เสร็จ
- ข คืนห้องสมุดตามกำหนดแล้วยืมต่อนำมาแบ่งกันใช้กับเพื่อน
- ค อื่น ๆ

สถานการณ์ที่ 5

พุ่มนี้ ต้องนำผลงานศิลปะไปส่งอาจารย์ ขณะที่ก้อยกำลังทำงานศิลปะ คุณแม่และคุณพ่อกำลังเตรียมตัวไปงานเลี้ยงและชวนก้อยไปด้วย ก้อยคิดว่า ถ้าไปงานเลี้ยงพุ่มนี้คงไม่มีกำรบ้านไปส่งตามกำหนด ก้อยควรตัดสินใจอย่างไร

- ก รีบ ๆ ทำให้เสร็จจะได้ไปงานเลี้ยง
- ข ไม่ไปงานเลี้ยงเพื่อทำศิลปะให้เสร็จสวยงาม
- ค อื่น ๆ

2.4 ฝึกปฏิบัติ

ครูจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เรื่องการตรงต่อเวลา

2.4.1 เลือกนักเรียน 2 คน เป็นผู้สังเกตการณ์ แบ่งนักเรียนที่เหลือออกเป็นหมู่ละ 7 คน ครูแจกใบคำพังเพยให้คนละ 1 แผ่น

2.4.2 ครูเป่านกหวีดทุก 1 นาที เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงนกหวีดให้นักเรียนเขียนคำพังเพยต่อจากคำที่ครูกำหนดคนละหนึ่งบรรทัด (3 คำ) แล้วรีบส่งเรียนไปทางขวาเมื่อเพื่อนส่งแผ่นใหม่มาก็เลือกเดิมคำพังเพยเช่นเดิม

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. ไก่จามเพราะชน คน.....
2. รำไม้ตีโทษ.....
3. รักวัวให้ผูก รัก.....
4. เข็นครก.....
5. ปลาหมอ.....
6. รักดีห้ามจู้ รัก.....
7. หมอญ.....

2.4.3 หลังกิจกรรมครูสัมภาษณ์ผู้สังเกตการณ์

- ขณะที่เล่นทุกคนเสร็จใน 1 นาทีหรือไม่ (ไม่)
- สีหน้าคนทำเสร็จทันเป็นอย่างไร (โล่งอก คอยอย่างกระวนกระวาย)
- สีหน้าคนมีแผ่นคำพังเพยว่างหลายแผ่น (ลูกลี้ลูกลอน)

3. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนโยงกิจกรรมที่เล่น สรุปบทเรียนเกี่ยวกับความหมาย ผลดีผลเสียของการตรงต่อเวลา และไม่ตรงต่อเวลา สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในชีวิตจริงและครูเน้นให้นักเรียนปฏิบัติ เป็นลักษณะนิสัยทั้งในเวลาและนอกห้องเรียน

2. ทำแบบฝึกหัดที่ครูแจกให้

3. ครูและนักเรียนตกลงกัน เกี่ยวกับ แบบสำรวจพฤติกรรมประจำสัปดาห์

เรื่อง การตรงต่อเวลา

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

1. หลังจากจบบทเรียน เรื่อง การตรงต่อเวลา จะมีเวลา 1 สัปดาห์ก่อนขึ้น
บทเรียนใหม่ ครูประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนสังเกตนักเรียนทั้งชั้น เป็นส่วน
รวม เกี่ยวกับพฤติกรรม การตรงต่อเวลา

2. ผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นระยะ

กา ในช่อง

1. มีนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา
2. มีนักเรียนส่งงาน การบ้านตรงเวลา
3. มีนักเรียนนำเอกสารต่าง ๆ มาคืนตรงเวลา
4. ระยะเวลาที่นักเรียนใช้เตรียมตัวจัดแถว
5. มีนักเรียนกลับบ้านหลังเวลา 16.00 น.
6. ครูประจำชั้นรู้สึกพอใจ เรื่อง การตรงต่อเวลา
ของนักเรียนในห้อง

ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ยังต้องปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติมจากแบบสังเกต

ความอดทน อดกลั้น

ความคิดรวบยอด

ความอดทนอดกลั้น เป็นอุปนิสัยที่ดี สามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้ ความอดทนอดกลั้น ทำให้จิตใจเข้มแข็ง ชนะอุปสรรค ประสบผลสำเร็จ ในการเรียนและการทำงาน

จุดมุ่งหมาย

1. นักเรียนบอกความหมายของ ความอดทน อดกลั้นได้
2. นักเรียนบอกผลดี ของการมีความอดทน อดกลั้น และผลเสียของการขาดความอดทน อดกลั้น ได้
3. นักเรียนยกตัวอย่าง เหตุการณ์ ที่แสดงถึงความอดทน อดกลั้นได้
4. นักเรียนฝึกปฏิบัติให้เป็นผู้มีความอดทน อดกลั้น

เนื้อหา

1. ความอดทนอดกลั้น หมายถึงการมีกำลังใจเข้มแข็ง ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ท้อแท้ หรือหน่ายหนี
2. ความอดทนมี 4 ลักษณะได้แก่
 - 2.1 อดทนต่อความทุกข์ ซึ่งเกิดจากการเจ็บป่วย
 - 2.2 อดทนต่อความลำบากตรากตรำ เหนื่อยยากต่อการเรียน และการทำงาน เช่นอากาศร้อนหรือหิว ๆ
 - 2.3 อดทนต่อความเจ็บใจ เมื่อถูกว่ากล่าว วิจารณ์
 - 2.4 อดทนอดกลั้นต่อการอยากได้หรือกิเลสเช่น อยากได้ของแพง
3. ผู้มีความอดทน อดกลั้น ทำให้สามารถควบคุมตัวเองได้ การทำงานประสบผลสำเร็จ เป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น

4. ผู้ไม่มีความอดทน อดกลั้น ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน คนอื่นขาด
ความเชื่อถือ ทำงานไม่สำเร็จ ฯลฯ

5. การปฏิบัติตน ให้มีความอดทน อดกลั้น จะต้องฝึกตัวเองดังนี้

5.1 ทำจิตใจให้เข้มแข็ง

5.2 มีเหตุ มีผล คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ

5.3 รู้จักควบคุมตัวเอง (อารมณ์)

5.4 รู้จักการให้อภัย

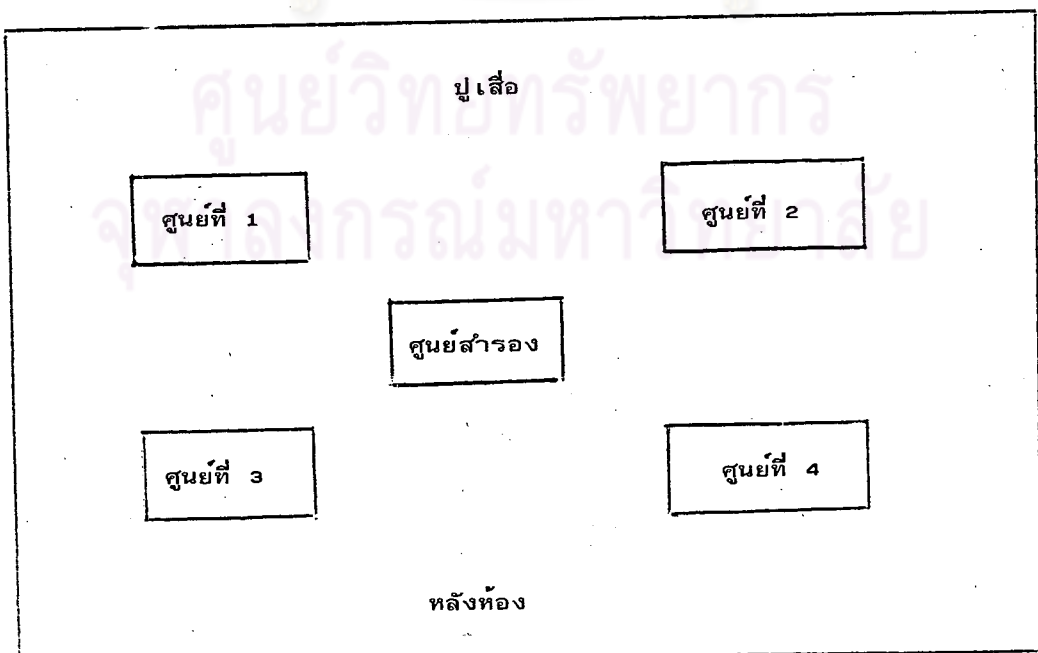
กิจกรรมชั้นสร้างศรัทธา

1. ขั้นนำ

1. การจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียน และสร้างทัศนคติที่ดี

1.1 ครูจัดป้ายนิเทศ เรื่องความอดทนอดกลั้นไว้ล่วงหน้า

1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาดห้อง จัดสถานที่ภายใน
ห้องใหม่ โดยจัดศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 5 ศูนย์ ใ้บริเวณหน้าห้องเป็นที่โล่ง สำหรับปู
เสื่อให้นักเรียนพังกินทาน

1.3 นักเรียนนั่งรวมกันบน ลี้อ ครูเล่านิทานจากหนังสือนิทาน เรื่อง
ฝนทิ้งให้เป็น เข้ม

เรื่องย่อ

มีอาจารย์คนหนึ่งมีอิทธิฤทธิ์มากความสามารถของอาจารย์เป็นที่ เลื่องลือ
เศรษฐีต่าง ๆ เมื่อได้ยินเช่นนั้น จึงนำลูกหลานมาฝากให้เรียน อาจารย์จึงสั่งว่าก่อนที่จะ
สอน จะมอบงานให้ทำคือ หาทั้งเหล็กมาคนละอันแล้วลงมือฝนไปจนกระทั่ง เหลือเท่า เข้ม
เมื่อใดให้ไปบอก ปรากฏว่าลูกศิษย์ตั้งใจฝนทั้ง เฉพาะตอนแรก ๆ ต่อมาเกิดความท้อ เมื่อ
หน่าย แล้วหลบเลี่ยงไปที่ละคนจนหมด ไม่มีใครทำสำเร็จสักคน

มีชายยากจนคนหนึ่ง เมื่อได้ยินกิตติศัพท์ก็ไปสมัคร เรียนบ้างด้วยความสามารถ
ความอดทน พยายาม จึงฝนทิ้งให้เล็กเท่า เข้ม พระอาจารย์เห็นดังนั้นจึงถ่ายทอดวิชาให้
จนลูกศิษย์มีชื่อเสียงไม่แพ้อาจารย์

1.4 ครูและนักเรียนสนทนาจากนิทานที่ฟัง

1.5 ครูคิดแผนภูมิ เปิด เทป เพลง เรื่องความอดทน ครูและนักเรียน
ร้องร่วมกัน

เพลงความอดทน

จากการอบรม เสริมสมรรถภาพครู

จังหวัด เชียงราย

เอ้อ เอ้อ เออ เอ้อ เออ เอ็ง ฮอย นอย ๆ ๆ ๆ ๆ

ความเอยความอดทน ต้องไม่พ่ายบ่นต่อกิจการใด (ซ้ำ)

มุ่งมั่นขยันทำไป กิจการใด ๆ เสร็จทันเวลา

เอ้อ เอ้อ เออ เอ้อ เออ เอ็ง เอย นอย ๆ ๆ ๆ ๆ

2. ชั้น เสนอสถานการณ์ ปัญหา และผลกระทบ

2.1 ครูแสดงภาพพระธาตุเจดีย์ ก่องข้าวน้อย พร้อมกับแสดงหุ่นเชิดมือ ประวัติความเป็นมา

ตำนาน เจดีย์พระธาตุก่องข้าวน้อย

ที่ อ.ยโสธร (ปัจจุบันเป็นจังหวัดยโสธร) มีพระธาตุก่องข้าวน้อยโดยมีเรื่องเล่าว่า มีชายคนหนึ่งเป็นผู้มีโทสะร้าย งาม วันหนึ่งออกไปทำนาตั้งแต่เช้า เมื่อถึงเวลาเที่ยงรู้สึกหิว จึงนั่งลงคอยมารดาซึ่งจัดอาหารกลางวันมาให้ ด้วยความหิวจึงรู้สึกว่ามารดามาช้า เหลือ เกิน เมื่อเห็นมารดา เดินมาแต่ไกลรู้สึกว่าเดินมาช้า ครั้นมารดามาถึงแล้วเห็น ก่องที่บรรจุข้าวเหนียวมานั้นมีขนาดเล็ก จึงโกรธมารดา เป็นกำลังว่าทำไมมาช้า มีข้าวใส่ก่องมานิดเดียว มารดาก็ตอบว่าถึงก่องเล็กแต่ก็อัดข้าวแน่น ขอให้ลองกินดูก่อน ชายผู้นั้นโกรธขาดสติหาฟังไม่ ไซ้ไม่ตีมารดา ล้มลงสิ้นใจ ชายผู้นั้นหาได้ทันคิดไม่ หันกลับไปกินข้าว พอกินได้ครู่หนึ่ง ก็รู้สึกอึด เห็นข้าวยังเหลือครึ่งก่อง พอหายหิวจึงรู้สึกว่าคนบรรลู่แก่โทสะตีมารดาถึงตาย ก็มีความเสียใจยิ่งนัก ตั้งแต่นั้นมาไม่เป็นอันกินอันนอน มีแต่ความเศร้าโศกใจ ชาวบ้านและผู้ใหญ่จึงมาช่วยปลอบใจ แนะนำว่าเพื่อบรรเทาโทษนี้ ควรสร้างเจดีย์ส่วนกุศลให้มารดา ชายคนนั้นจึงสร้างเจดีย์องค์หนึ่ง มีลักษณะคล้ายก่องข้าวที่มารดาใส่ข้าวเหนียวไปให้กิน เจดีย์นั้นจึงมีชื่อว่า เจดีย์ก่องข้าวน้อย

2.2 ครูและนักเรียนสนทนาปัญหา เรื่องที่ฟัง และครูเสนอผลกระทบ

ในการแก้ปัญหาคือการรู้จักความอดทน อดกลั้น

2. ชั้นสอน

1. ฝึกทักษะการแสวงหา รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ โดยจัดออกเป็น 4 หมู่ ดังนี้

ศูนย์ที่ 1

ตีตแผนภูมิคำกลอนที่โต๊ะตั้งนี้

ความอดทน อดกลั้น

โบราณท่านกล่าวไว้	ชนะใจตัวเองนั้น
เป็นสิ่งวิเศษพลัน	ใช้ฝ่าฟันสู้ชีวิต
คนพาล พาลหาเรื่อง	อย่าชุ่นเคืองกับคนผิด
อดทนอดกลั้นคิด	แล้วทำจิตให้สบาย
นินทาเยาะเย้ยเรา	อย่าหุเบาไปใส่ใจ
ทำดีเรื่อย ๆ ไป	ในไม่ช้าคนก็เห็น
ที่สุด พาลก็พ่าย	ต้องอับอายตายทั้ง เป็น
คนทั่วไปก็เห็น	ว่าเรานี้ดีจริงจริง

(สำนักวิชาการ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2526)

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 1

1. ให้นักเรียนอ่านคำกลอนบนโต๊ะให้เข้าใจ
2. เมื่ออ่านจบแล้ว ทียบกระดาษคำถามสี่ฟ้าคนละแผ่น แล้วตอบคำถาม

ในกระดาษคำตอบของนักเรียน

นักเรียนทำเสร็จแล้ว ช่วยกันเก็บกระดาษคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย

ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

บัตรคำถามศูนย์ที่ 1

เราต้องมีความอดทนอดกลั้น เมื่อไรบ้าง

ศูนย์ที่ 2

บัตรภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่แสดงถึงความอดทน แล้วเกิดผลดี
อย่างไร เช่น

- อาชีพตำรวจ - ต้องอดทนต่อการจับโจรผู้ร้าย
- เสี่ยงต่ออันตราย.

- ผลดี
1. บ้านเมืองสงบสุข
 2. ผู้ร้ายถูกจับ

ฯลฯ

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 2

1. ให้หยิบบัตรภาพเกี่ยวกับอาชีพที่ท่านสนใจมาอ่านคนละ 2 อาชีพ
 2. เมื่อทุกคนอ่านจบแล้วให้หยิบกระดาษคำถามสีฟ้าคนละแผ่น
- เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ช่วยกันเก็บคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย
ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

กระดาษคำถามศูนย์ที่ 2

โตขึ้นฉันอยากมีอาชีพ.....เพราะ.....

ศูนย์ที่ 3

ฟัง เทป เกี่ยวกับความหมายของความอดทนอดกลั้น และฝึกปฏิบัติให้เป็นผู้มี

ความอดทนอดกลั้น

ประโยชน์ของการรู้จักมีความอดทนอดกลั้น

โทษของการไม่รู้จักความอดทนอดกลั้น

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 3

1. เปิด เทปฟัง

ความอดทน

ดนตรี.....

- โอ้ย โอ้ย หมออยู่ไหน
- คุณเป็นอะไร คุณร้องทุกครั้งเลย อดทนหน่อยสิครับ บาดแผล เพิ่งผ่าตัด ต้องเจ็บทุกคนละครับ
- โอ้ย หมออยู่ไหน โอ้ยไม่ไหวแล้ว ตามหมอมาน้อยสิครับ
- ทำใจดี ๆ หน่อยสิ ค่อย ๆ พักผ่อน ทำใจให้เข้มแข็ง ค่อย ๆ รักษา อีกหน่อยก็หายไปเอง หมั่นรับประทานยา ไม่ต้องเป็นห่วง

ดนตรี.....

- คุณพ่อครับ มาโรงพยาบาลครั้งใด เห็นคนไข้คนนี้ตะโกนร้องลั่นทุกครั้งเลยครับคุณพ่อ
 - เห็นไหม คนไข้ไม่มีความอดทน เอาแต่ร้อง ๆ ก็แผลเพิ่งผ่าตัด ต้องอดทนหน่อย
 - เห็น เขาร้องคราง ๆ ทุกวันเลยครับคุณพ่อ
 - ไข้ เขายิ่งเจ็บยิ่งหมดกำลังใจ เขาไม่อดทน เห็นไหมลูก รักษา ก็ลำบาก รักษายาก
 - เอ คุณพ่อ พูดถึงอดทนหน่อย ไม่เห็นเกี่ยวกับความอดทน คนป่วยเขาผ่าตัดเสร็จ มีแผลก็ต้องเจ็บสิครับ
 - ลูกต้องเข้าใจนะ ความอดทน รวมถึงกำลังใจ เข้มแข็งต่อสิ่งสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อ จริง ๆ แล้วความอดทนมี 4 ลักษณะนะลูก พ่อจะพูดให้ฟัง
- 1) อดทนต่อความเจ็บไข้ได้ป่วย เราเจ็บแล้วไม่อดทน หมอพยาบาล

ก็พลอยรักษายาก อาการเจ็บไข้ก็จะกำเริบขึ้นทุกที

2) อุดทนต่อความตรากตรำ เหมือนลูกพ่อ ถ้าลูกตั้งใจเรียนหนังสือ ขยันทำการบ้าน อุดทนแม้บางครั้งรู้สึกขี้เกียจ เหนื่อย... ลูกก็ทำอย่างนี้ เรียกว่าลูกอุดทน ในที่สุดลูกก็ประสบผลสำเร็จ

3) อุดทนต่อความ เจ็บใจ บางที่ถูกกล่าวหา โดยไม่มีเหตุผล เราพยายามอุดทน เราต้องพยายามสร้างความดีให้คนอื่นเห็น อย่างนี้ก็เรียกว่าอุดทน

4) อุดทนต่อความอยากได้ บางทีลูกอยากได้ของที่ไม่มีประโยชน์ อยากได้ของเล่น ก็อดทนอดกลั้นไม่ซื้อใจละลูก

- เอ คุณพ่ออะ อุดทนมีตั้งหลายอย่าง ผมจะฝึกให้ตัวเองมีความอดทนยัง ใจดีละ
- ถ้าลูกจะฝึกความอดทน ลูกต้องทำจิตใจให้เข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวอะไร ง่าย ๆ ขณะทำอะไรลูกต้องคิดให้รอบคอบว่าลูกทำอย่างนี้สมควรหรือ เปล่า เมื่อรู้จักคิดไตร่ตรอง ควบคุมตัวเองได้ และข้อสำคัญต้องรู้จักให้อภัยผู้อื่น ลูกก็จะกลายเป็นคนมีความอดทนใจละลูก

2. ฟัง เทปจบให้หทัยกระดาศสัพพาคณละแผ่นแล้วตอบคำถามในกระดาศคำตอบ ของนัก เรียน

เมื่อนัก เรียนทำ เสร็จแล้ว ช่วยกัน เก็บกระดาศคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย

ให้นัก เรียนนำกระดาศคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

บัตรคำถามศูนย์ที่ 3

วิธีหนึ่งที่ฝึกให้ เรารู้จักความอดทนคือ.....

ศูนย์ที่ 4

ปฏิทินแสดง เกี่ยวกับความอดทน 4 ลักษณะ

1. อุดทนต่อความทุกข์
2. อุดทนต่อความตรากตรำ

3. อุดหนุนต่อความ เสียใจ

4. อุดหนุนอดทนต่อกิเลส

โดยเอาเนื้อหาจากข่าว ประวัติบุคคลสำคัญ ชีวิตสัตว์ ฯลฯ

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 4

1. พลิกดูภาพ และอ่านข้อความใต้ภาพให้ เข้าใจ

2. เมื่อดูจบแล้ว ให้หยิบกระดาษคำถามสีฟ้าคนละแผ่น แล้วตอบคำถามใน
กระดาษคำตอบของนักเรียน

เมื่อทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้เก็บกระดาษคำถามใส่กล่องให้เรียบร้อย

ให้นักเรียนนำกระดาษคำตอบติดตัวไปทุกศูนย์

บัตรคำถามศูนย์ที่ 4

จัด เกมและของเล่นที่นักเรียนต้องใช้ความพยายาม ความอดทน จึงจะสำเร็จ

บัตรคำสั่งศูนย์สำรอง

ให้นักเรียนผลัดกันตกปลา เมื่อได้ปลาตัวใดให้อ่านชื่อของเล่นที่นักเรียนจะได้
เล่น เพื่อฝึกความอดทน เช่น เกมบิวด (โดยมีข้อความอยู่ในเกมทุกเกม)

บัตรคำถามศูนย์สำรอง

นักเรียนสามารถเล่นเกมสำเร็จหรือไม่.....

นักเรียนแสดงความอดทน ขณะเล่นเกมอย่างไรให้เขียน ✓ ใน __

__ มาก

__ ปานกลาง

__ น้อย

2.2 ฝึกการประเมินค่า

ครูติดคำพังเพยบนกระดานดังนี้

1. พกหินดีกว่าพกนุ่น
2. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
3. รักดีห้ามจู้ รักชั่วห้ามเสา
4. ช้า ๆ ได้พร้าสองเล่มงาม
5. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม
6. ช้าเป็นการนาน เป็นคุณ

2.2.1 คิดอย่างสัมพันธ์

ครูเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนคิดพิจารณาว่าตรงกับสำนวนใดบนกระดาน

1. กุ้งพิจารณาสิ่งที่ได้ยื่นมาอย่างมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ
2. ไก่ตั้งใจเรียนหนังสือ เมื่อโตขึ้นจะได้มีวิชาความรู้
3. แม้วางานศิลปะจะยากก็พยายามทำอย่างช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไปเพื่อให้

ผลงานสวยงาม

4. ปลาเวลาจะทำอะไรต้องมีคนช่วยเหลือ ถ้าทำด้วยตัวเองไม่สำเร็จ

เป็นขึ้น เป็นอัน

2.2.2 คิดแยกแยะ และคิดหาเหตุผล

ครูและนักเรียนอภิปรายถึงข้อดีข้อเสีย และประโยชน์ โทษของแต่ละสำนวน

2.3 ฝึกทักษะการเลือกและตัดสินใจ

ครูแบ่งหมู่ แจกกระดาษให้นักเรียนปรึกษากันเติมข้อความให้สมบูรณ์ แล้วผลัดกันออกมา โดยให้ตัวแทนอ่าน 1 คน ที่เหลือแสดงละครใบ้

หมู่ที่ 1

ป้อ เป็นไข้หวัดหลายวันแล้ว หมอบอกว่าถ้าอยากหายเร็ว ๆ หมอจะฉีดยาให้

ป้อกลัวการฉีดยามาก ป้อควร.....

เพราะ.....

ถ้าป้อไม่ยอมให้หมอฉีดยา ร้องให้คร่ำครวญ จะเกิดผลเสียตามมาคือ.....

หมู่ที่ 2

ดาวไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า เห็นของเล่นชิ้นหนึ่งถูกใจมาก คุณแม่บอกว่า

"ราคาตั้งหลายร้อยบาท ของเล่นอย่างนี้ที่บ้านก็มีแล้วนี่" ดาวควรจะ.....

เพราะ.....

ถ้าดาวร้องไห้ขอแแง จะเอาของเล่นชิ้นนั้น จะเกิด.....

หมู่ที่ 3

เอกกำลังระบายภาพสีส่งอาจารย์ ก่อง เดินผ่านมาชนโต๊ะพอดี ทำให้สีเบื่อน

เลอะเทอะ เอกควร.....

เพราะ.....

ถ้าเอกไม่ทำเช่นนั้น จะเกิดผลเสียคือ.....

หมู่ที่ 4

วันนี้แก้วตัดผมทรงใหม่มาโรงเรียน เพื่อน ๆ พากันล้อว่าเหมือนหนูตะเะ

แก้วควรจะ.....

เพราะ.....

ถ้าแก้วไม่ทำเช่นนั้น จะมีผลเสียคือ.....

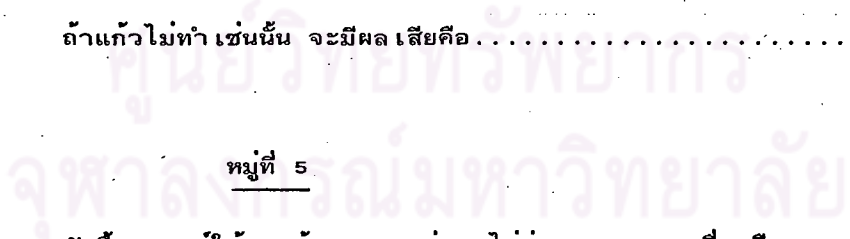
หมู่ที่ 5

วันนี้อาจารย์ให้การบ้านหลายอย่าง ใ้กั่วงนอน และเมื่อมือ

ใ้กั้ควรจะ.....

เพราะ.....

ถ้าใ้กั้ไม่ทำเช่นนั้น เกิดผลเสียคือ.....

2.4 ขั้นปฏิบัติ

2.4.1 ให้แต่ละหมู่มาจับกระดาษคำสั่งแจกคนละแผ่น ให้นักเรียนอ่าน

คำสั่งให้เข้าใจก่อนปฏิบัติตามคำสั่ง

คำสั่งในกระดาษคำตอบแต่ละหมู่มี 3 ลักษณะดังนี้

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนข้อความปรับปรุงแก้ไขของ ด.ญ.สุตา เมื่อเขียนเสร็จแล้ว วาดรูปประกอบระบายสีให้สวยงาม

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนข้อความปรับปรุงแก้ไขของ ด.ช.ศักดิ์ เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนลองแก่งวิจารณ์เพื่อนที่วาดรูปต่าง ๆ นานา และแก่งหยิบเครื่องเขียนของคนวาดรูปเป็นบางครั้ง เพื่อให้เพื่อนไม่พอใจ

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนข้อความปรับปรุงแก้ไขของ ด.ญ.ลินดา เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนสังเกตการณ์ เพื่อนที่วาดรูป ว่าแสดงอาการอย่างไร

2.4.2 เมื่อหมดเวลา ครูเรียกคนที่ เป็นผู้สังเกตการณ์เพื่อสัมภาษณ์ ดูว่าสมาชิกในหมู่มีความอดทน อดกลั้น มากน้อยเพียงใด

2.4.3 ครูบอกนักเรียนว่าเป็นสถานการณ์สมมติขึ้น และครูให้ฝึกความอดทน อดกลั้นอีกครั้ง โดยผลัดกันบอกข้อความปรับปรุงแก้ไข

3. ขั้นสรุป ครูให้นักเรียนช่วยกัน เรื่องความปากเปล่า ด.ช.อดทน มุมานะ

การวัดผล สังเกตจากการที่นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

1. หลังจากบทเรียนเรื่อง ความอดทน อดกลั้น จะมีเวลา 1 สัปดาห์
ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ ครูประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สังเกตนักเรียนทั้ง
ชั้นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับพฤติกรรม เรื่องความอดทน อดกลั้น

2. ผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะ

กา / ใน _

1. ความอดทนในการเข้าแถว
2. ความอดทนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์เมื่อเกิด
ความไม่พอใจ
4. ความอดทนในการรอคอยรับบริการต่าง ๆ
5. การยอมรับข้อวิจารณ์จากผู้อื่น
6. ครูประจำชั้นรู้สึกพอใจพฤติกรรมความอดทน
อดกลั้นของนักเรียน

ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ต้องปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติมจากแบบสังเกต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การรู้จักความพอดี

ความคิดรวบยอด

การรู้จักความพอดี พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ทำให้มีความสุข

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกความหมายของการรู้จักความพอดีได้
2. นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งปฏิบัติอย่างพอดีในชีวิตประจำวันได้
3. นักเรียนบอกประโยชน์ของการรู้จักความพอดี และผลของการไม่รู้จักความพอดีได้
4. นักเรียนปฏิบัติตน เป็นผู้มีความพอดีในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

1. การรู้จักความพอดี หมายถึง การรู้จักพอ เหมาะสมควรกะประมาณได้
เหมาะสม ไม่ให้มากเกินไปหรือน้อยเกินไป
2. สิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ ให้มีความสุขพอดีในชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การศึกษาเล่าเรียน การเล่น การใช้จ่าย การทำงาน ฯลฯ
3. ผู้ที่รู้จักความพอดี และพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ทำให้เกิดประโยชน์คือ
 - 3.1 มีความสุข เพราะไม่ทะเยอทะยาน ได้สิ่งที่เกินฐานะ
 - 3.2 ทำงานประสบผลสำเร็จ
 - 3.3 ประพฤติดี เป็นที่รักใคร่ของคนรู้จัก
 - 3.4 เกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนสร้างขึ้น
4. ผลเสียของการไม่รู้จักความพอดี ไม่พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
 - 4.1 เกิดความทุกข์ เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการ

- 4.2 เกิดความโลภ ประพฤติไม่ถูกต้อง เช่น ลักขโมย
- 4.3 ใช้จ่ายไม่เหมาะสม ฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักประมาณ
- 4.4 เกิดนิสัย อิจฉา ริษยา ฯลฯ

กิจกรรมชั้นสร้างศรัทธา

1. ชี้นำ

- 1. ครูจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียนและทัศนคติที่ดี
 - 1.1 ครูจัดป้ายนิเทศเรื่องความอดทนอดกลั้นไว้ล่วงหน้า
 - 1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาดห้อง และจัดสถานที่ภายในห้องใหม่ โดยจัดโต๊ะเรียนออกเป็น 6 หมู่ มีร้านขายของที่หลังห้องอยู่ 2 ร้านดังนี้

- 1.3 ครูเล่านิทานเรื่องสามพี่น้อง เลือกตัวแทนนักเรียน 4 คน มาแสดงละครให้ประกอบท่าทาง

ครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีชายสามพี่น้องเดินไปในป่า วันหนึ่งในฤดูหนาวอากาศหนาวเย็นมาก สามพี่น้องเกิดรู้สึกหนาว เนื่องจากอยู่ในป่าจึงไม่มีเสื้อหนาวใส่ สามพี่น้องจึงได้พูดคุยกันว่า ถ้ามีคนใจดีบริจาค เสื้อหนาวให้เราคงมีความสุขมาก บังเอิญมีชายแก่คนหนึ่งเดินทางผ่านบริเวณชายสามพี่น้องพักอยู่ จึงได้ต้อนรับอย่างดี เมื่ออ้อมสำราญแล้ว ชายแก่ก็กล่าวขึ้นว่า ในถุงย่ามเรามีเสื้อหนาวอยู่ 3 ตัวพอดี แต่ท่านสามพี่น้องจะต้องตกลงกันเองว่าใครจะได้ตัวไหน ชายสามพี่น้องจึงได้ผลัดกันหยิบฉลาก แล้วชายแก่ก็กล่าวขึ้นมาว่า เมื่อท่านได้เสื้อหนาวแล้วให้ใส่ทันที มิฉะนั้นเราจะขอคืนถ้าท่านรับแล้วยังลังเลใจที่จะใส่

1.4 เมื่อนักเรียนทั้งสามได้รับ เสื้อหนาวซึ่งมีขนาดเล็กมาก ปานกลาง ใหญ่มาก ครูให้นักเรียนในห้องอภิปรายว่า ถ้าเป็นนักเรียนอยากได้เสื้อหนาวตัวไหน เพราะเหตุใด

1.5 ครูเล่านิทานในหนังสือนิทานเรื่อง อ้วนกับแดงโม (แสดงความตะกละ)

2. ขั้นเสนอสถานการณ์ ปัญหา และหลักการ

2.1 ครูเลือกนักเรียนที่มีเสียงดังฟังชัดอ่านนิทานเรื่อง กบ เลื่อนนาย และให้นักเรียนส่วนหนึ่งแสดงละครประกอบท่าทาง

กบ เลื่อนนาย

ณ หนองน้ำแห่งหนึ่ง มีกบฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ ต่อมาน้ำแห้งพวกกบต่าง ๆ ได้รับความลำบากจึงร้องขอฝนจากเทวดา เทวดาเกิดความสงสาร จึงปล่อยฝนลงมาเติมหนองน้ำ เมื่อน้ำฝนเต็มหนองน้ำแล้ว ฝูงกบก็เห็นว่ายังไม่มั่นคงไม่วัสำหรับ เกาะ เทวดาก็บันดาลให้มี ต้นไม้ต้นพืชขึ้นในหนองน้ำ พวกกบ เห็นว่าต้นไม้เหล่านี้พวกตนไม่สามารถนั่งได้ จึงขอขอนไม้สำหรับนั่งเล่น เทวดาก็ทิ้งขอนไม้มาให้ กบต่าง ๆ ยังเห็นว่าควรมีเจ้านายคุ้มครองตน เทวดาเมื่อได้ยินเช่นนั้น เห็นว่ากบขอหลายอย่างเหลือเกิน จึงส่งนกกกระสา มาให้ ปรากฏว่าเมื่อนกกระสามาแล้วแทนที่จะคุ้มครองพวกกบ แต่ปรากฏว่าจับพวกกบกินทีละตัว จนหมดหนองน้ำ

1.2.2 ครูและนักเรียนอภิปรายปัญหาของนิทาน เรื่องนี้ที่ทำให้บดบัง

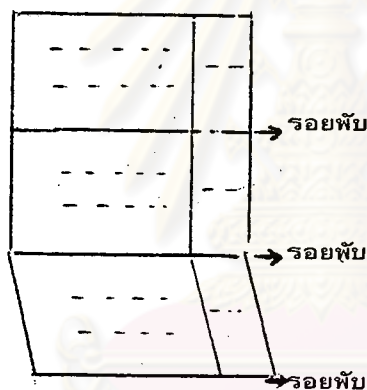
ตายหมด

1.2.3 ครูเสนอหลักการในการแก้ปัญหาคือ การรู้จักความพอดี พอใจ
สิ่งที่มียู่ ไม่โลภ

2. ขั้นสอน

2.1 ฝึกทักษะ การแสวงหา รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และ
หลักการ

ครูอธิบายบทเรียนแบบโปรแกรมและให้นักเรียนทุกคนอ่าน โปรแกรมที่ครู
แจกให้

1. เวล่านักเรียนทิว นักเรียนเคยสังเกตหรือเปล่าว่า ถ้านักเรียนรับประทาน
อาหารน้อยเกินไป นักเรียนก็จะทิวหรือไม่อึด แต่ถ้านักเรียนรับประทานมากเกินไป ก็จ
รู้สึกอึดอัด ท้องอืด การรับประทานอาหารจึงควรรับประทานอาหารแต่พอดี ไม่รับประทาน
อาหารมากเกินไป หรือน้อยเกินไป

การรู้จักประมาณได้เหมาะสม ไม่ให้มากเกินไปหรือน้อยเกินไป เรียกว่า
อะไร นักเรียนทราบไหมคะ

2. นักเรียนทราบเรื่องเกี่ยวกับ กบเลือกนาย แล้วใช่ไหมคะ การที่กบถูก
นกกกระสากินจนหมดเนื่องจากการไม่รู้จักพอใจในสิ่งที่ตนมียู่แล้วนั่นเอง ทำให้เกิดความ
โลภ อยากได้นั่น อยากได้นี้ ไม่รู้จักพอสักที ในชีวิตจริงของเรา ถ้าเราไม่พอใจในสิ่งที่

คนมีอยู่แล้ว ในใจก็จะเกิดความอยากได้โน่นได้นี้ อยู่ตลอดไปทำให้ไม่มีความสุข ฉะนั้น
เราจึงควรรู้จักพอใจในสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ เราจึงมีความสุข

เด็กชายป๋องอ่านหนังสือและทำข้อสอบอย่างสุดความสามารถ ป๋องสอบได้
15 คะแนนซึ่งน้อยกว่าคะแนนของปู๋ แต่ป๋องก็พอใจในคะแนนที่ป๋องทำได้ ป๋องไม่เคยอ่าน
หนังสือจนตึก หักโหม เกินไป แสดงว่าป๋องรู้จักความ.....

3. ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

ถ้านักเรียน เล่นออกกำลังกายน้อย เกินไปสุขภาพจะไม่แข็งแรง

ถ้านักเรียน เล่นออกกำลังกายมาก เกินไปจะอ่อนเพลีย อาจป่วยได้

ถ้านักเรียนอ่านหนังสือน้อย เกินไป ก็จะไม่มีความรู้สอครบ

ถ้านักเรียนอ่านหนังสือมาก เกินไป จะเคร่งเครียด

ถ้านักเรียนนอนน้อย เกินไป จะอ่อนเพลีย ง่วง ไม่สดชื่น

ถ้านักเรียนนอนมาก เกินไป ทำให้เกียจคร้าน

นักเรียนจึงต้องรู้จักประมาณในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีไม่ให้มากเกินไป น้อย
เกินไป ในเรื่องอะไรบ้าง

4. การรู้จักประมาณให้มีความสุขพอดี จะทำให้เราพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ เกิด
ประโยชน์คือ

มีความสุข เพราะไม่เกิดความทะเยอทะยาน ความอิจฉาผู้อื่น

ความภาคภูมิใจในความสามารถของตน

เมื่อใจมีความสุข ทำงานก็ประสบผลสำเร็จ

เมื่อนักเรียนไม่ได้เอาตัวนักเรียนไป เปรียบเทียบกับคนอื่น ที่มีของเล่นมากกว่า
รำรวยกว่าแต่พอใจฐานะความเป็นอยู่ของนักเรียนแสดงว่ารู้จักความ.....

5. คนที่เห็นคนอื่น ๆ มีสิ่งต่าง ๆ ดีกว่าตนเอง แล้วไม่รู้จักกะประมาณ
ตัวเองอยากได้ เหมือนคนอื่นบ้างทำให้เกิดโทษคือ

มีความทุกข์ เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการ เช่น อิจฉา

เกิดความโลภ อาจประพฤติไม่ดี เช่นขโมยมาเป็นของตน
ใช้เงินไม่เหมาะสม ต้องเป็นหนี้สิน เพราะใช้เงินเกินฐานะ
บางคนเกิดมาไม่มีความสุข เนื่องจากไม่รู้จักความ.....นั่นเอง

2.2 ฝึกทักษะการประเมินค่า

2.2.1 ครูฝึกให้คิดอย่างสัมพันธ์ คิดหาเหตุผล คิดจำแนก

แยกแยะ โดยการเล่าสถานการณ์ให้นักเรียนฟัง

สถานการณ์ที่ 1 ครอบครัวสมบูรณ์

เด็กชายสมบูรณ์ เป็นเด็กที่อ้วนท้วมสมบูรณ์ที่สุดในห้อง เวลาจะทำอะไรจะอู้อ้ออ้าย ซักซ้า ที่บ้านของเด็กชายสมบูรณ์ มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ เด็กชายสมบูรณ์จึงรับประทานอาหารอย่างไม่กะประมาณ ที่บ้านของเด็กชายสมบูรณ์เป็นบ้านใหญ่ มีรถคันโตหลายคัน มีพี่เลี้ยงรับใช้หลายคน แต่เด็กชายสมบูรณ์หาทราบไม่ว่า เงินที่นำมาซื้อนั่นคุณพ่อคุณแม่หิวยิ้มมาทั้งนั้น ทำให้เกิดหนี้สินมากมาย

สถานการณ์ที่ 2 ครอบครัวแคลนศักดิ์

เด็กชายแคลนศักดิ์ ผอมแห้งหน้าซีด เชื้อไวรัสโรคป่วยบ่อย ทำให้ขาดโรงเรียนบ่อย คุณพ่อคุณแม่ของเด็กชายแคลนศักดิ์มีเงินเดือนค่อนข้างมาก แต่ด้วยความตระหนี่จึงนำไปฝากธนาคารหมด คุณพ่อคุณแม่ไม่ค่อยจะซื้อของใช้หรืออาหารไว้รับประทานในบ้าน เนื่องจากความตระหนี่นั่นเอง ของใช้ต่าง ๆ ของแคลนศักดิ์ ใช้จนขาดแล้วขาดอีกคุณแม่จึงตั้งใจซื้อให้ใหม่

2.2.2 แบ่งให้นักเรียนให้เลือกว่าจะเลือกอยู่ครอบครัวไหน พร้อม กับบอกเหตุผล

2.2.3 ครูและนักเรียนอภิปรายความคิดเห็น เกี่ยวกับทั้งสองครอบครัว แล้วให้ทุกหมู่แต่งเรื่องใหม่ ให้ตัวแทนผลัดกันมาอ่านหน้าชั้น

2.3 ฝึกทักษะการเลือกและตัดสินใจ

ครูแจกสถานการณ์ให้ทั้ง 6 หมู่ ประชุมปรึกษากันแล้วส่งตัวแทนออกมา
เฉลยข้อที่เลือกพร้อมกับบอกเหตุผล

สถานการณ์ที่ 1

วันนี้รถบริษัทได้มาแจก ไมโล และแจกไม้บรรทัดให้นักเรียนคนละอัน เมื่อ ด.ช. เอ๋
ได้รับแจกแล้วจึงนึกถึงน้องอ้อยว่า น้องอ้อยต้องขอแน่ ฉะนั้น เด็กชายเอ๋จึงคิดลังเล จะ
ไปขอไม้บรรทัดเพิ่มอีกหนึ่งอันถ้านักเรียนเป็นเด็กชายเอ๋ จะทำอย่างไร

- ก ไปขอไม้บรรทัดใหม่
- ข สละของตัวเองให้น้องอ้อย
- ค ไปขอ เพื่อนคนที่ไม่อยากได้ไม้บรรทัด

สถานการณ์ที่ 2

พี่แต้ว ชื้อข้าวเหนียวหน้าทุ่งมาฝาก ด.ช. ดุ่ย 2 ห่อ เผอิญ ด.ช. ดุ่ย เพิ่งรับประทานอ่อม
ใหม่ ๆ รับประทานห่อเดียวก็อึด พี่แต้วกลัวว่า ถ้าทิ้งไว้ค้างคืนของจะต้องทิ้งไปน่าเสียดาย
จึงจะยื่นคะยอให้ ด.ช. ดุ่ยรับประทานต่อ ดุ่ยควรทำอย่างไร

- ก รับประทานต่อ พี่แต้วจะได้ไม่เสียใจ
- ข ยอมทิ้งของที่เหลือเพราะอึดแล้ว
- ค บังคับพี่แต้วรับประทานคนละครึ่ง

สถานการณ์ที่ 3

ร้านสหกรณ์ลดราคาสินค้า แก้วจึงซื้อดินสอทีเดียว 10 แท่ง และชวนก้องว่า "คุณรีบซื้อไว้
เถอะนะราคาถูก ๆ อย่างนี้ ไม่มีอีกแล้วนะ แท่งละบาทเดียว ชื้อ 10 แท่งเลย" ถ้านัก
เรียนเป็นก้อง จะทำอย่างไร

- ก ชื้อตามคำชวนของเพื่อน
- ข ชื้อเพียงแท่งเดียว
- ค ไม่ซื้อเลย เพราะที่บ้านยังมีอยู่

สถานการณ์ที่ 4

คุณแม่ให้อ้อยช่วยเก็บจานกระเบื้องบนโต๊ะอาหารไปไว้ในครัว คุณแม่บอกว่า "ถือดี ๆ นะลูกถือถ้วยละใบแล้วกัน จะได้ไม่ตกแตก" อ้อยคิดในใจว่าถ้าถือถ้วยละใบ จะต้องเดินถึง 8 ถ้วย อ้อยจึงเกิดความคิดว่า เอาจานมาซ้อนกันหลาย ๆ ใบ แม่จะหนักหน่อยแต่ไม่ต้องเดินหลายถ้วย นักเรียนเป็นอ้อยจะทำอย่างไร

- ก เดินเก็บจานถ้วยละใบ
- ข วางซ้อน ๆ กัน จะได้เสร็จเร็ว ๆ
- ค ให้คุณแม่เก็บทีเดียว จะได้ไม่ต้องตกแตก

สถานการณ์ที่ 5

คุณแม่พา ด.ญ. ฝนไปเลือกซื้อรองเท้าแตะ เมื่อ ด.ญ. ฝนลองใส่ดูหลายคู่แล้วเห็นว่าคู่ที่ใส่ได้พอดีมีสีที่ ด.ญ. ฝนไม่ชอบ ส่วนรองเท้าที่ ด.ญ. ฝนชอบมาก มีขนาดค่อนข้างใหญ่เกินไปลองใส่แล้วจึงรู้สึกหลวม ถ้านักเรียนเป็น ด.ญ. ฝน จะตัดสินใจเลือกคู่ไหน

- ก เลือกรองเท้าคู่ที่ใส่ได้พอดี แม้ว่าไม่ชอบสี
- ข เลือกคู่ที่ชอบมาก แม้ว่าจะหลวม
- ค ไม่ซื้อสักคู่

สถานการณ์ที่ 6

โทรทัศน์เครื่องนี้ มีการถ่ายทอดสดพิธีสำคัญ ซึ่งค่อนข้างจะตึก ด.ช. ศักดิ์ อยากรายการถ่ายทอดสดนี้มาก ถ้าดูจบรายการจะต้องนอนตึก พรุ่งนี้ไปโรงเรียนอาจตื่นสาย ง่วงนอนที่โรงเรียน ทำข้อสอบได้ไม่ดี ถ้าเข้านอนหัวค่ำก็อดดูรายการนี้ไป ถ้านักเรียนเป็น ด.ช. ศักดิ์ จะทำอย่างไร

- ก ไม่ดูรายการโทรทัศน์ จะได้มีเวลานอนเพียงพอ
- ข ดูต้น ๆ รายการแล้วนอนหัวค่ำ
- ค ดูให้จบรายการ เพราะโอกาสดี ๆ หายาก

ครูและนักเรียนอภิปรายข้อดีข้อเสียของแต่ละตัวเลือก

2.4 ขั้นปฏิบัติ

2.4.1 ครูให้นักเรียนแสดงละคร โดยแจกธนบัตรปลอม ให้มูลค่า 50 บาท ให้สมาชิกปรึกษากัน สมมติว่าไปซื้อผลไม้มารับประทานในครอบครัว ให้เพียงพอ กับสมาชิกในบ้าน

2.4.2 ครูและนักเรียนช่วยกันตัดสินใจว่าเหตุใดที่รู้จักประมาณ การใช้จ่ายอย่างพอดี

3. ขั้นสรุป

3.1 ครู และนักเรียนสรุปบทเรียนที่เรียนมาและอ่านบทกลอน

การรู้จักความพอดี

คนเราทุกวันนี้	อยู่อย่างมีความร้อนใจ
เพราะชอบเอาตัวไป	หลงใหล การเปรียบเทียบกัน
เห็น เขามีบ้านโต	ก็โมโหอิจฉาพาลัน
เขามีรถหลายคัน	ก็หมายมั่นอยากเท่าเทียม
โก่งเงินไปซื้อบ้าน	รถไอพารสวยยอดเยี่ยม
สุดท้ายต้องหน้า เกรียม	เขาตามจับต้องอับอาย
พอใจของที่มี	รู้พอดีแล้วสบาย
อยากได้อยู่รำไป	ก็ร้อนใจไม่สุขเอย

(สำนักวิชาการ สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2526)

การวัดผล สืบ เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 ร้องเพลง การรู้จักความพอดี

เพลงการรู้จักความพอดี

เนื้อเรื่อง : วรรณมา สุตติวิจิตร

ทำนอง : โฆษณาฮอลล์ผสมน้ำผึ้ง

เราเกิดมาไม่คิดสับสน

ประมาณตน เรื่องความเป็นอยู่

คาดคะเนให้พอดีนะหนู

แล้วจะรู้ผลความสุขตามมา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

1. หลังจากจบบทเรียนเรื่องความพอดี 1 สัปดาห์ ครูประจำชั้นใช้แบบ

สังเกตพฤติกรรมนักเรียนสังเกตนักเรียนทั้งชั้นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับพฤติกรรมเรื่องความพอดี

2. ผู้วิจัยร่วมสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นระยะ

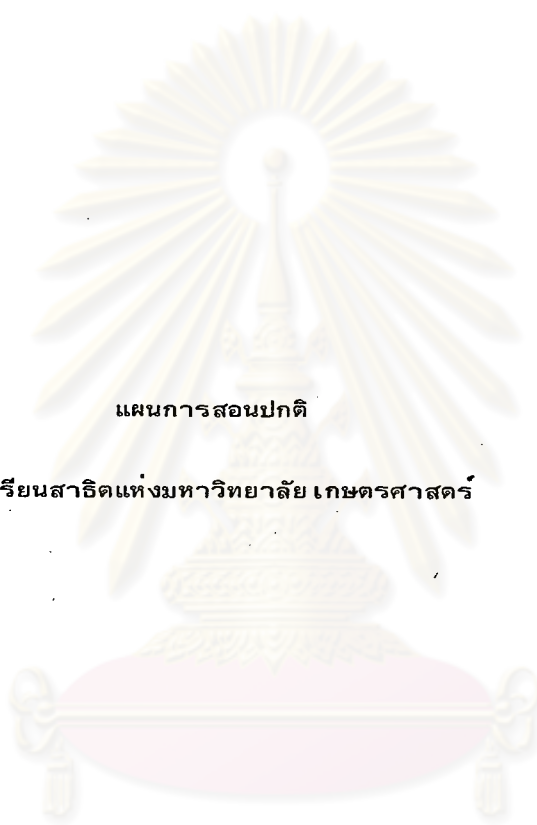
กา ในช่องว่าง

1. ความพอดีในการรับประทานอาหารอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ความพอดีในการวิ่งเล่นออกกำลังกายอยู่ในเกณฑ์ดี
3. นักเรียนใช้จ่ายเงินในโรงเรียน
4. การรู้จักกะประมาณของใช้ต่าง ๆ เช่น การใช้ยาสีฟัน การรินน้ำ ฯลฯ อยู่ในเกณฑ์ดี
5. ปริมาณของใช้ต่าง ๆ ที่นักเรียนนำมาโรงเรียน เช่น ดินสอ อยู่ในเกณฑ์ดี
6. ครูประจำชั้นมีความพอใจเกี่ยวกับความพอดี

ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ต้องปรับปรุง

บันทึกเพิ่มเติมจากแบบสังเกต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนปกติ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำใจให้สงบมีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส

ความคิดรวบยอด

การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส ช่วยสร้างความสุขให้แก่ตัวเอง ให้เกิดผลดีในการทำสิ่งต่าง ๆ เสมอ

จุดมุ่งหมาย

1. บอกความหมายของการทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใสได้
2. บอกวิธีการปฏิบัติตนที่เป็นลักษณะของคนที่รู้จักทำใจให้สงบ มีสมาธิ และมีอารมณ์แจ่มใส.
3. บอกผลดีของการทำใจให้สงบ มีสมาธิ มีอารมณ์แจ่มใสและผลเสียของการไม่รู้จักทำใจให้สงบ การไม่มีสมาธิและอารมณ์ที่ขุ่นมัวได้

เนื้อเรื่อง

การทำใจให้สงบ คือการรู้จักสำรวจจิตใจ ไม่คิดฟุ้งซ่านหรือคิดเพื่อฝันในสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ คนที่มีจิตใจสงบจะเป็นคนที่มีสติ ควบคุมจิตใจของตนเองได้ดี สมาธิคือ การ ทำจิตใจให้แน่วแน่ มั่นคง อยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่ปล่อยจิตใจให้หันเหไปนึกถึง เรื่องอื่น ๆ เช่น คนที่มีสมาธิในการเรียนก็ย่อมจะตั้งใจแน่วแน่อยู่แต่เฉพาะเรื่องที่กำลัง เรียนอยู่เท่านั้น

การทำอารมณ์ให้แจ่มใส เป็นการทำอารมณ์ให้สดชื่นร่าเริง ไม่วิตกกังวล หรือ เป็นทุกข์ในเหตุการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ จนไม่สามารถปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปได้ ผู้ใด สามารถทำใจให้สงบ มีสมาธิ และมีอารมณ์แจ่มใสอยู่เสมอ ก็จะเป็นผู้ที่มีความสุข และ ประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถควบคุมตนเองให้มีความยึดมั่น ในงานนั้น ๆ อยู่เสมอ ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ใดไม่สามารถจะควบคุมจิตใจให้สงบหรือมี

สมาธิบ้างแล้วผู้นั้นก็จะมีแต่ความทุกข์ อารมณ์ขุ่นมัว จะทำการงานใดก็สำเร็จได้ยาก

กิจกรรม

1. ครูนำนักเรียนออกไปนอกห้องเรียน เพื่อหาที่สงบในการสนทนา ซึ่งอาจจะเป็นบริเวณใต้ต้นไม้หรือบริเวณที่ร่มรื่นอื่น ๆ

2. สนทนากับนักเรียนว่ามีสถานที่ 2 แห่ง ซึ่งมีลักษณะต่างกัน นักเรียนจะเลือกไปอยู่ในสถานที่เช่นไร โดยให้เหตุผลประกอบ

- สถานที่แห่งแรก เต็มไปด้วยผู้คนพลุกพล่าน เสียงดังอึกทึกครึกโครม ขาดความเป็นระเบียบ สถานที่คับแคบ ธรรมชาติแห้งแล้ง
- สถานที่อีกแห่ง เป็นสถานที่เงียบสงบ ธรรมชาติแวดล้อม ผู้คนอยู่กันอย่างเป็นระเบียบ

3. เมื่อได้รับคำตอบแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่า ถ้านักเรียนจำเป็นต้องเข้าไปอยู่ในสถานที่ซึ่งหาความสงบไม่ได้เหล่านั้น นักเรียนจะหาทางออกอย่างไร (นักเรียนคงจะมีเหตุผลในการหาทางออกต่าง ๆ กัน)

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ถ้าเป็นลักษณะของการเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่เราไม่ต้องการ เราก็สามารถจะปลีกตัวของเรามาจากสถานที่เหล่านั้นได้โดยง่าย แต่ถ้าจิตใจของเราเองไม่สงบหรือคิดฟุ้งซ่าน เช่น

- ออยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้ (ตัวอย่างประกอบ)
- ออยากเป็นนั่นเป็นนี่ (ตัวอย่างประกอบ)
- คิดอิจฉาริษยาผู้อื่น ฯลฯ

ใครเคยคิดในลักษณะเช่นนี้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกันเล่าจากประสบการณ์ของตนเองแล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่า

- สิ่งเหล่านี้ทำให้เรามีความสุขหรือไม่
- เราจะมึวิธีอย่างไรที่จะทำให้จิตใจของเราเป็นสุข (การทำจิตใจให้สงบ มีสติ รู้จักควบคุมใจ)

5. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ในทางพุทธศาสนามีเครื่องมือที่จะช่วยให้จิตใจสงบสุขได้ สิ่งนั้นก็คือ "การฝึกสมาธิ" อภิปรายความหมายของ "สมาธิ"
6. ครูแนะนำการทำสมาธิให้กับนักเรียน โดยเริ่มต้นจากการนั่งขัดสมาธิ โดยใช้ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้ายวางประสานอยู่บนตัก และให้ทุกคนมองพระพุทธรูปภาพที่ครูถือให้ดู หลังจากนั้นให้นักเรียนค่อย ๆ หลับตาลงโดยให้จำภาพองค์พระนั้นให้ได้ ขณะที่นั่งหลับตานี้ก็ให้พูดว่า "สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง"
7. กำหนดระยะเวลาประมาณ 15 นาทีจึงให้นักเรียนคลายสมาธิ หลังจากนั้นครูสนทนาซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียน
 - ในขณะที่นั่งสมาธิรู้สึกอย่างไรบ้าง (เจียบสบาย ไม่สบาย เมื่อย)
 - ในขณะที่นั่งนั้นคิดอะไรอยู่ (คิดภาพพระพุทธรูป หรือคิดถึงเรื่องอื่น ๆ)
8. ช่วยกันสรุปว่าในขณะที่นั่งสมาธินั้น จิตใจเราจะสงบไม่ฟุ้งซ่านและสามารถสงบสติอารมณ์ได้ดีกว่า ดังนั้นการทำสมาธิจึงเป็นการทำให้สงบ อารมณ์เยือกเย็นไม่คิดวุ่นวายไปในเรื่องต่าง ๆ นั้นเอง
9. ซักถามนักเรียนว่าเมื่อเวลาที่จิตใจสงบ เยือกเย็น หรือมีสิ่งที่ยึดมั่นอยู่ในจิตใจ เช่น ขณะนั่งสมาธินั้นจะช่วยให้เกิดประโยชน์อะไรบ้าง (ทำให้มีความสุขไม่เดือดร้อน เพราะไม่ต้องไปยุ่งวุ่นวายกับผู้อื่น ทำให้รู้จักคิดอะไรทำอะไรได้อย่างรอบคอบ)
10. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่า นอกจากการฝึกสมาธิแล้ว เราจะทำอย่างไรได้อีกที่จะทำให้ใจสงบ มีอารมณ์แจ่มใสได้ (ทำได้โดยการพยายามควบคุมสติ อารมณ์ของตนเองตลอดเวลา) เราจะได้เมื่อไร ทำที่ไหน (ทำได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และทุกสถานการณ์)
11. ให้นักเรียนช่วยกันสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ที่แสดงให้เห็นว่า การทำให้ใจสงบ มีสมาธิ อารมณ์แจ่มใส จะช่วยให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานได้อย่างไร และในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่รู้จักทำให้ใจสงบหรือมีสมาธิก็จะเกิดผลเสียได้เช่นกัน

12. ครูควรจะได้ทำกิจกรรมฝึกสมาธินี้ไปให้นักเรียนได้ปฏิบัติทุกเช้า
13. แจกแบบสำรวจการปฏิบัติตนของนักเรียน

การเตรียมตัวของผู้สอน

1. เตรียมสถานที่เพื่อทำกิจกรรมในข้อ 1
2. องค์พระพุทธรูปหรือภาพพระพุทธรูป

การวัดและประเมินผล

1. จากการอภิปรายหรือซักถาม ตามกิจกรรมข้อ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 และ 11
2. จากการฝึกปฏิบัตินั่งสมาธิจริงในกิจกรรมข้อ 6
3. จากการทำแบบสำรวจการประพฤติปฏิบัติต่อเนื้อหลังจากได้ฝึกกิจกรรมฝึกสมาธิแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจการปฏิบัติตน

ชื่อ..... ชั้น.....

เขียน เครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนปฏิบัติจริง

รายการสำรวจ	ทำได้บ้าง ในบางครั้ง	ทำไม่ได้ เลย
1. นักเรียนสามารถฟังอาจารย์พูดได้อย่าง เข้าใจ และทำตามได้		
2. นักเรียนไม่ เล่นไม่คุยขณะ เรียนหนังสือ		
3. นักเรียนสามารถ เขียนหนังสือได้สวยทำงาน ได้เป็นระ เเบียบ		
4. นักเรียนสามารถคิด เลขได้ด้วยตนเองโดย ไม่ต้องปรึกษา เพื่อน		
5. นักเรียนสามารถทำการบ้านได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องรบกวนคุณพ่อหรือคุณแม่		
6. นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้ตั้งแต่ต้น จนจบ โดยสามารถจำ เนื้อ เรื่องได้ตลอด		
7. นักเรียนไม่โกรธ เพื่อนแม้ว่า เพื่อนจะมาแกล้ง		
8. นักเรียนสามารถพูดคุยกับ เพื่อนซึ่งนักเรียน ไม่ค่อยชอบ ได้อย่างปกติ		
9. นอกจากการฝึกสมาธิที่โรงเรียนแล้วนักเรียน สามารถนำไปฝึกสมาธิต่อได้ที่บ้านอีก		
10. การฝึกสมาธิช่วยทำให้นักเรียนมีอาการดีขึ้น		

ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา

ความคิดรวบยอด

ระเบียบวินัยจะช่วยให้เรา เป็นที่ยอมรับในสังคม ช่วยทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และช่วยให้ชาติเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

จุดมุ่งหมาย

1. บอกลักษณะของผู้มีระเบียบวินัยได้
2. บอกผลดีของการมีระเบียบวินัยและผลเสียของการขาดระเบียบวินัยได้อย่างประเภทละ 1 ข้อ
3. บอกวิธีแก้ไขตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยได้อย่างน้อย 3 อย่าง
4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยได้ตามรายชื่อในแบบประเมินผล
5. แนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยได้

เนื้อหา

1. การตรงต่อเวลาและการปฏิบัติตรงตามหน้าที่ เป็นลักษณะของผู้มีระเบียบวินัย
2. การตรงต่อเวลาเป็นมารยาทอันงามของสังคม ผู้ใดไม่ตรงต่อเวลาจะเป็นที่รังเกียจของผู้อื่นไม่มีผู้ใดอยากคบหา และไม่ยอมรับประกอบกิจการใด ๆ ด้วยในบางครั้งอาจทำให้กิจการต่าง ๆ เสียหายอย่างคาดไม่ถึง
3. การปฏิบัติตรงตามหน้าที่จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในการทำงานและช่วยให้กิจการของส่วนรวมสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
4. ถ้าชาติใดประกอบด้วยพลเมืองที่มีระเบียบวินัยโดยการปฏิบัติตรงต่อเวลาและปฏิบัติตามหน้าที่แล้ว ชาตินั้นจะเจริญก้าวหน้าและเป็นปึกแผ่นได้

กิจกรรม

1. ซักถามนักเรียนดังนี้

- ถ้านักเรียนนัดเพื่อนคนหนึ่งว่าจะไป เล่นชิงช้าด้วยกันในทันทีที่เลิกเรียน แต่ปรากฏว่าเมื่อเลิกเรียนแล้วนักเรียนไปรอเพื่อนคนนั้น เป็นเวลานาน นักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร (ไม่พอใจ)

- ในวันต่อมา นักเรียนนัดเพื่อนคน เดิมอีกและ เขาก็ผิดนัดอีก เช่น เดิม นักเรียนจะมีความรู้สึกอย่างไร (โกรธ)

- ถ้าเขาผิดนัดเช่นนี้อีก 3-4 ครั้ง นักเรียนจะอยากนัดเขาเพื่อจะ เล่นกันอีกหรือไม่ (ไม่)

- นักเรียนเห็นว่าเขาเป็น คนอย่างไร (ไม่มีมารยาท ไม่น่าคบ)

- เราควรเรียกลูกคนเช่นนี้ว่าอะไร (คนไม่ตรงต่อเวลา)

- ถ้าอาจารย์ให้ทำงาน เป็นกลุ่ม นักเรียนอยากจะทำงานร่วมกับคนประเภทนี้หรือไม่ ทำไม (ไม่ เพราะอาจส่งงานไม่ตรงเวลาที่ตกลงกัน ทำให้เราต้องเสียเวลารอคอยและคนของกลุ่มอาจไม่เสร็จตามกำหนดเวลาได้)

ครูให้นักเรียนร้องเพลง ตรงต่อเวลา ซึ่งนักเรียนเคยหัดร้องมาแล้วในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้วครูเขียนบนกระดานว่า "เราไม่ชอบผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลา"

2. นำภาพความเสียหายอัน เกิดจากการไม่ปฏิบัติตรงตามหน้าที่มาให้ นักเรียนดู เช่นภาพอุบัติเหตุทางรถไฟอัน เกิดจากความบกพร่องในหน้าที่ของพนักงานรถไฟ เป็นต้น หรือหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่แสดงความเสียหายในลักษณะดังกล่าวมาอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผล เสียของกวางไม่ปฏิบัติตรงตามหน้าที่ในอาชีพต่าง ๆ ที่อาจเห็นได้เด่นชัด เช่น อาชีพขับรถประจำทาง ตำรวจจราจร พยาบาล พนักงานโรงงานไฟฟ้า ฯลฯ แล้วจึงอภิปรายซักถามถึงหน้าที่ของนักเรียนซึ่งก็ได้แก่การตั้งใจเล่าเรียน การปฏิบัติตามระเบียบของห้องและของโรงเรียน การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนและรักษาโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่สะอาดน่าดู ฯลฯ แล้วครูซักต่อไปถึงผลดีและผลเสียของการไม่ปฏิบัติตรงตามหน้าที่ในการ เป็นนักเรียน ซึ่งได้แก่ห้องเรียนที่สกปรกไม่มีระเบียบ โรงเรียน

ที่สับสนวุ่นวาย นักเรียนจะสับสนเคลื่อนไหวขึ้นชั้นไม่ได้ โรงเรียนจะไม่มีชื่อเสียง เป็นที่ยกย่อง
ดังเช่น เดิม ฯลฯ แล้วครูสรุปโดยการเน้นว่า ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามตรงตามหน้าที่นั้นจะไม่เจริญใน
การทำงาน เพราะไม่มีผู้ใดใส่ใจของงานสำคัญให้ทำชาติได้มีบุคคลดังกล่าวนี้เป็นจำนวนมาก
ชาตินั้นจะไม่เจริญรุ่งเรือง เพราะงานของส่วนรวมอาจเสียหายได้ แล้วครูเขียนลงบน
กระดานว่า "เราไม่ชอบผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่"

3. ให้นักเรียนลองแสดงความคิดเห็นว่า ผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลาหรือไม่ปฏิบัติตามให้
ตรงตามหน้าที่ตนนั้น จะปรับปรุงแก้ไขตนเองได้หรือไม่ (ได้) ครูให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งออก
มาจับฉลากที่ครูได้เตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนเหล่านั้นอ่านฉลากของตนโดยพยายามแสดง
สีหน้าท่าทางให้มากที่สุด เพื่อความสนุกสนาน ฉลากดังกล่าวมีข้อความเกี่ยวกับการแก้ตัว
เมื่อไม่ปฏิบัติให้ตรงต่อเวลาและตามหน้าที่ของตน ครูอาจแทรกฉลากที่มีข้อความที่แสดง
ว่าปฏิบัติได้เหมาะสมแล้วลงไปด้วย เช่น

- ฉลากใบที่ 1 ขอโทษครับ ผมตื่นสายไปหน่อยเลยผัดนัดเพียงหนึ่งชั่วโมงแค่นั้นเอง
- ฉลากใบที่ 2 อาจารย์ขา หนูมาโรงเรียนไม่ทันเพราะรถติดค่ะ แหมหนูออกก่อนเวลา
โรงเรียนเข้าตั้ง 15 นาทีแน่ะค่ะ
- ฉลากใบที่ 3 ผมนะหรือครับ เด็กดีครับ
- ฉลากใบที่ 4 การบ้านของหนูเกือบเสร็จค่ะ เหลืออีกไม่เท่าไร 7 ข้อแค่นั้นค่ะ เพราะ
คุณแม่ใช้ให้หนูกวาดบ้านค่ะ
- ฉลากใบที่ 5 อาจารย์ครับ ผมไม่ได้หนีเวรแต่ผมรีบกลับก่อนเพราะคุณพ่อมารับผมไปดูระ
- ฉลากใบที่ 6 อาจารย์ขมหนูว่า หนูเป็นนักเรียนตัวอย่างค่ะ

4. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายหาทางแก้ไขทีละเรื่อง ๆ ไป เช่น

- ตื่นสาย - แก้ไขโดยตั้งนาฬิกาปลุก ผูกตนเองให้ตื่นนอนเป็นเวลา
- รถติด - แก้ไขโดยออกจากบ้านก่อนกำหนดเวลาให้มาก ๆ
- ทำการบ้าน - แก้ไขโดยลดการเล่นหรือการดูโทรทัศน์ลง เพื่อจะได้มีเวลา
สำหรับการบ้านและงานบ้าน

ไม่ทำความสะอาด - แก้ไขโดยขอ เปลี่ยน เวนหรือแจ้งให้หัวหน้ากรรมการ
ห้องเรียน รักษาความสะอาดทราบและขอให้จัดงานให้ตนเพิ่มใน
สัปดาห์หน้า!

ครูเขียนไว้บนกระดานว่า "เราแก้ไขตนเองให้ตรงต่อเวลาและปฏิบัติตรง
ตามหน้าที่ได้"

5. ครูสรุปว่าผู้ที่ตรงต่อเวลาและปฏิบัติได้ตรงตามหน้าที่นั้น เป็นผู้ที่สามารถ
บังคับตนเองได้ ผู้ที่บังคับตนเองได้นั้น เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย ครูเขียนบนกระดานว่า
"ผู้ที่ตรงต่อเวลาและปฏิบัติได้ตรงตามหน้าที่ของตนนั้น เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย"

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายต่อไปถึงความ เจริญมั่นคงของชาติที่
ประกอบด้วย ประชาชนที่มีระเบียบวินัยว่าจะมีมากน้อยเพียงใด ครูยกตัวอย่างความ เจริญ
ก้าวหน้าของประเทศญี่ปุ่นที่สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ครู
อาจชี้ให้นักเรียนสังเกตจากหนังสือชุดทางโทรทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัยของ
นักกีฬาชาวญี่ปุ่นอย่างเด่นชัดก็ได้ แล้วครูเขียนไว้บนกระดานว่า "ชาติจะเจริญรุ่งเรืองได้
เพราะพลเมืองในชาติมีระเบียบวินัย"

7. ให้นักเรียนช่วยกันแต่งคำขวัญเรื่อง ราชการมีระเบียบวินัยแล้วนำมาติดไว้
บนป้ายนิเทศ

8. ครูและนักเรียนช่วยกันคิดหัวข้อ เป็นแบบประเมินผลพฤติกรรม เพื่อนำไป
เขียนเป็นแผนภูมิติดไว้ในห้อง และให้นักเรียนมาประเมินผลตนเองในแต่ละวัน หรือสัปดาห์

การเตรียมตัวของผู้สอน

เตรียมอุปกรณ์ดังนี้

- ภาพและบทความที่แสดงผล เสียของการไม่ปฏิบัติตรงตามหน้าที่
(ตั้งรายละเอียดของกิจกรรมข้อ 2)

- ลลาภที่มีข้อความ เกี่ยวกับการตรงต่อ เวลาและการปฏิบัติตามหน้าที่ 6 ไบ
- กระดาษวาด เขียนและสี เพื่อ เขียนคำขวัญชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตน เป็นผู้มี ระเบียบวินัย
- กระดาษวาด เขียนและสีสำหรับทำแผ่นประ เมิณผลพฤติกรรมของนัก เรียน หลังการ เรียน
- แผนภูมิ เพลง ตรงต่อ เวลา

เนื้อเรื่องและทำนอง โดยกระทรวงศึกษาธิการ

ตรงต่อ เวลา	พวกเราต้องมาให้ตรง เวลา
ตรง ตรง เวลา	พวกเราต้องมาให้ตรง เวลา
เราเกิดมา เป็นคน	ต้องหมั่นฝึกฝนให้ตรง เวลา
วันคืนไม่คอยท่า	วัน เวลาไม่เคยคอยใคร

การวัดและประ เมิณผล

1. สังเกตทัศนคติของนัก เรียนจากการอภิปรายร่วมกัน
2. ประ เมิณผลจากการที่นัก เรียนช่วยกันแต่งคำขวัญ
3. ประ เมิณผลจากแบบประ เมิณพฤติกรรมที่ให้นัก เรียนประ เมิณตนเอง

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินผลพฤติกรรม

คำสั่ง ทำรูป ๕ ลงในช่องทุกครั้งที่ปฏิบัติ

รายชื่อนักเรียน	ผู้ที่ปฏิบัติได้ตรงตามหน้าที่			ผู้ที่ปฏิบัติตรงต่อเวลา		
	ความตั้งใจ ในการเรียน	ความมีระเบียบ ในการแต่งกาย	การทำความ สะอาดห้องเรียน	การมาโรงเรียน ตรงตามเวลา	การส่ง การบ้าน	การตรงต่อเวลา กับเพื่อน ๆ

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความอดทน อดกลั้น

ความคิดรวบยอด

ความอดทน อดกลั้น เป็นอุปนิสัยที่ดี ควรฝึกปฏิบัติ จะนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคม

จุดมุ่งหมาย

1. บอกความหมายของความอดทน อดกลั้นได้
2. บอกผลดีของผู้ที่มีความอดทนและอดกลั้นได้
3. ฝึกปฏิบัติตนให้ เป็นผู้ที่มีความอดทนและอดกลั้น

เนื้อหา

1. ความอดทน อดกลั้น หมายถึงการที่มีกำลังใจ เข้มแข็ง ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ท้อแท้หรือหน่ายหนี ความอดทนมี 2 อย่าง
 - ทนตรากตรำ เช่น การประกอบกิจการโดยไม่หวั่นอุปสรรคต่าง ๆ เช่น อากาศร้อนหนาว หิว กระจาย ก็ไม่ถือ เป็นอุปสรรคในการประกอบกิจการงานใด
 - ทนลำบาก เช่น ความอดทน ความเจ็บป่วยไม่แสดงอาการทรมานทุราย โดยถือว่าความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ทุกคนก็ย่อมมีความเจ็บไข้มากน้อยแตกต่างกันไป
 - ทนเจ็บใจ เช่น ความอดทนต่อการหมิ่นประมาทที่ผู้อื่นกล่าวคำเสียดสีหนักแน่นมั่นคงเข้มแข็งแจ่มใส ไม่หวั่นไหวต่อปฏิกิริยาใด ๆ
2. ผลดีของความอดทน อดกลั้น
 - ทนตรากตรำ ทำให้การทำงานสำเร็จ เป็นผลดีแก่ตนและหมู่คณะตลอดจนประเทศชาติ
 - ทนลำบาก ทำให้มีสติสามารถควบคุมตัวเองได้

- ทนเจ็บใจ ทำให้สามารถควบคุมการกระทำ มิให้แสดงอาการที่ไม่ดี
ไม่งามต่อผู้อื่น

- ผู้มีความอดทน อดกลั้น ทำให้ชนะอุปสรรค ประสบความสำเร็จใน
กิจการงานต่าง ๆ และเป็นที่รักใคร่ชอบพอของผู้อื่น

3. การฝึกปฏิบัติตน เพื่อให้มีความอดทนอดกลั้น

- ทำจิตใจให้มีความ เข้มแข็งอดทน
- เมื่อทำผิดรู้จักยอมรับผิด
- รู้จักให้อภัยศัตรู ไม่มีความพยาบาท
- มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้อื่น
- รู้จักควบคุมอารมณ์ เช่น ไม่แสดงอาการโกรธ ฉุนเฉียว เมื่อเกิด
ความโกรธหรือไม่พอใจอย่างรุนแรง

กิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก 3 กลุ่ม แจกเอกสารให้แต่ละกลุ่มอ่านและ
ช่วยกันตอบปัญหา โดยหมุนเวียนกันดู

เนื้อเรื่องที่ 1

ลุงชม เป็นชาวนา เขาตื่นแต่เช้าตรู่ทุกวัน จูงควายไปที่นาและเริ่มลงมือไถนา
จนสายมาก เขาก็จะนั่งพักไต่ต้นไม้สักครู่ และทำงานต่อไปจนเที่ยง จึงหยุดพักกินข้าว
กลางวัน ต่อจากนั้นก็ทำงานจนเย็นมืดจึงกลับบ้านพักผ่อน เมื่ออย่างเจ้าฤดูฝน ฝนตกบ่อย ๆ
ลุงชมก็คงไปดูแลนาของเขา จนอย่างเข้าฤดูหนาวข้าวในนาของลุงชมสุกเหลืองอร่ามไปทั่ว
ท้องทุ่ง อากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว แต่ลุงชมก็มีความสุขที่จะเก็บเกี่ยวข้าวในนาของตนไป
ขาย เพื่อจะได้เงินมาเลี้ยงดูครอบครัวของตนให้มีความสุข

คำถาม นักเรียนคิดว่าการทำงานที่ลุงชมทำนั้นด้วยเหนื่อยยาก ไม่กลัวแดดกลัวฝน เพื่อที่ปลูกข้าวให้พวกเรารับประทาน ลุงชม เป็นคนอย่างไร (ลุงชม เป็นคนมีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทนต่อการทำงานหนักไม่กลัวแดด กลัวฝน หรือความเหนื่อยยากใด ๆ)

เรื่องที่ 2

จ้อย รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยสบายมาตั้งแต่เมื่อเย็นวานแล้ว คุณแม่พาไปหาหมอ หมอบอกว่าจ้อยป่วย เป็นไขหวัด คงต้องหยุดเล่น พักผ่อนให้มาก ๆ ต้องรับประทานยา ตามที่หมอสั่ง และยังคงฉีดยาด้วย จ้อยกลัวเข็มฉีดยามาก แต่จ้อยอยากหายไว ๆ จึงยอมให้ฉีดยาโดยดี โดยไม่ร้องไห้เลย เมื่อกลับบ้านจ้อยก็ทำตามคำแนะนำของหมอ ไม่วิ่งเล่นทั้ง ๆ ที่จ้อยอยากเตะฟุตบอลกับพี่ ๆ มาก จ้อยนอนพักผ่อนมาก ๆ เมื่อปวดศีรษะ น้ำมูกไหล ไอ จ้อยก็ไม่บ่น ไม่ร้องไห้ และทานยาตามที่หมอแนะนำ เพราะจ้อยจำคำของ หมอได้ว่า "ถ้าหนูทำตามคำแนะนำของหมอ อดทนทานยาและพักผ่อนให้มาก ๆ หนูก็จะหายเร็ว ยิ่งร้องไห้ก็จะทำให้หายช้านะครับ"

คำถาม นักเรียนคิดว่าการทำงานที่จ้อยป่วย ต้องหยุดเรียน ต้องถูกฉีดยา รับประทานยา และไม่ได้วิ่งเล่นเหมือนพี่ ๆ จ้อยไม่บ่นและไม่ร้องไห้เลย แสดงว่าจ้อยเป็นคนอย่างไร (จ้อย เป็นเด็กที่มีความอดทน อดกลั้นต่อความเจ็บป่วย)

เรื่องที่ 3

แดง เป็นลูกกำพร้า พ่อแม่ตายตั้งแต่แดงยังเด็ก แแดงอาศัยอยู่กับยายซึ่งทำขนม เล็ก ๆ น้อย ๆ ขายเพื่อเลี้ยงชีวิตตนเองและหลานชายคนเดียว ทุกวันหลังจากกลับจาก โรงเรียนแดงจะช่วยยายทำขนมสำหรับขายวันต่อไป แแดงต้องซักผ้า รีดผ้า ทุงข้าว กวาดบ้านถูบ้าน เพื่อเป็นการผ่อนภาระของยาย แแดงไปโรงเรียนพยายามตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด เนื่องจากแดงยากจนแดงจึงไม่ค่อยมีเสื้อผ้าใหม่ ๆ ใส่เหมือนเพื่อน เสื้อนักเรียนของแดง เก่าและปะดั่งหลายครั้งแล้ว กางเกงก็เช่นกัน แต่เสื้อผาก็ขาวสะอาด แแดงมักจะถูกเพื่อน ๆ

ล้อยู่ตลอดเวลาว่า เป็นลูกของขอทานบ้าง เป็นลูกไม่มีพ่อแม่บ้าง แต่งรู้สึกเสียใจมากจนบางครั้งเมื่อถูกล้อเลียนมาก ๆ แต่งอยากจะชกเพื่อนหรือทำร้ายเพื่อนแต่แต่งพยายามที่จะไม่ทำ เพราะคิดว่าเป็นสิ่งไม่ดีงาม

คำถาม นักเรียนคิดว่ากรณีที่แต่งไม่ทำร้ายเพื่อน เมื่อเพื่อนล้อเลียน แต่งเป็นคนอย่างไร (แต่งเป็นเด็กที่มีความอดทน อดกลั้น ไม่โกรธต่อคำพูดหมิ่นประมาทของผู้อื่น)

2. ให้ตัวแทนแต่ละหมู่ออกมาบรรยายงานสรุปความคิดเห็นโดยครูเพิ่มเติมให้ครบความ เนื้อเรื่อง ความอดทน อดกลั้น หมายถึง อะไร มีลักษณะอย่างไร (ข้อ 1)

3. ให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับความอดทน อดกลั้น และผลดีผลเสียของความอดทน อดกลั้น ครูช่วยสรุปให้ตรงตามเนื้อหาในข้อ 2

4. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงวิธีการที่จะฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้น

5. มอบหมายงานที่ต้องใช้ความอดทน เช่น ทำสมุดภาพ รวบรวมคำยากหรือคำที่เขียนผิดบ่อย ๆ ลงในสมุดเล็ก ๆ สะสมรูปภาพ

การเตรียมตัวของผู้สอน

1. เตรียมอุปกรณ์ดังนี้
 - เอกสารนิทาน 3 เรื่อง
2. แบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการอภิปรายปัญหา (ตามกิจกรรมข้อ

- 1, 2, 3, 4 และ 5)

แบบสำรวจ

เขียน ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง และ

เขียน ✗ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้อง

1. ทุกเย็นแดงพยายามฝึกหัดคัดลายมือให้สวยงามตามคำแนะนำของอาจารย์ อยู่ประมาณ 1 สัปดาห์ ลายมือของแดงดีขึ้นเล็กน้อยแดงจึงเลิกกลัวความตั้งใจที่จะฝึกฝนต่อไป (เพราะเกิดความเบื่อหน่าย)
2. เมื่อวานน้อยล้มทำการบ้านภาษาไทย วันนี้น้อยจึงไม่อยากไปโรงเรียน เพราะเกรงว่าอาจารย์จะทำโทษ แต่น้อยตัดสินใจมาโรงเรียนโดยคิดว่าตนเองควรจะยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
3. จิมไม่ค่อยชอบเล่นกลางแดดเลย เพราะเหงื่อออกและร้อนแต่จิมก็เรียนพลอย่างสนุกสนานทุกครั้งที่อาจารย์ให้เล่น เกมในสนาม
4. น้อยทำการบ้าน เลขไม่ได้ จึงนำไปให้พี่น้อยสอน แต่น้อยก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ เมื่อมาถึงโรงเรียนจึงไปขอความกรุณาอาจารย์ช่วยอธิบายให้
5. ป้อมวิ่งชนกับโหนดที่ทางเดินหน้าห้องเรียน ป้อมล้มลงหัว เข้าถลอกเลือดไหล (ป้อมไม่ร้องไห้) รีบไปที่ห้องธุรการใส่ยาทันที
6. คาริไปหาหมอฟัน เพื่อให้หมอดูดฟันที่ผุ ขณะที่หมอกำลังทำฟัน คาริรู้สึกเจ็บจึงร้องไห้และไม่ยอมให้หมอทำฟันต่อไป
7. โอง เป็นเด็กรูปร่างอ้วนท้วมสมบูรณ์ โองมักจะโมโหหรือทำร้ายเพื่อน ๆ ทุกครั้งที่เพื่อนล้อเลียนว่า อ้วนเหมือนหมูตอน
8. ในการทำงานกลุ่ม โป้งชอบแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอและมักจะไมยอมเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นเลย
9. ทุกครั้งที่ถูกคุณพ่อคุณแม่ทำโทษ มานีจะนั่งเฉยและยอมรับผิดในสิ่งที่ตนทำ
10. เพื่อนเห็นสมคิดเอาไม้บรรทัดดีเพื่อน แต่เมื่ออาจารย์ซักถาม สมคิดปฏิเสธอยู่ตลอดเวลา และบอกว่าสมจิตเป็นคนเอาไม้บรรทัดดีเพื่อน

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้านักเรียนได้คะแนนจากแบบทดสอบ

10	แสดงว่า	ดีมาก
9-8	แสดงว่า	ดี
7-6	แสดงว่า	พอใช้
ต่ำกว่า 6	แสดงว่า	ควรปรับปรุง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การรู้จักความพอดี

ความคิดรวบรัด

การรู้จักความพอดี ช่วยสร้างให้เป็นผู้ไม่โลภ จะทำให้เรามีความสุข

จุดมุ่งหมาย

1. สามารถบอกความหมายของข้อความที่ว่า "การรู้จักความพอดี" ได้
2. สามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนเพื่อเป็นผู้ที่รู้จักความพอดี และสามารถปฏิบัติตนได้ตามคำบอกนั้น
3. สามารถบอกผลดีผลเสียของการเป็นผู้รู้จักความพอดีพอใจเท่าที่ตนมี หรือเป็นผู้มีความสันโดษ

เนื้อหา

การเป็นผู้รู้จักความพอดี หมายถึงการเป็นผู้ที่ไม่โลภ พอใจในสิ่งเท่าที่ตนเองมีอยู่ รู้จักการประมาณตนไม่ทะเยอทะยาน หรืออยากได้เกินฐานะ หรือกำลังที่ตนพอหาได้

การเป็นผู้รู้จักความพอดี มีความหมายเช่นเดียวกับการสันโดษ ย่อมเป็นผู้ที่พอใจในสภาพของตนเองและปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มุ่งมั่นทำจริง ศึกษาจริง และปฏิบัติให้ก้าวหน้าไปแต่ ละอย่างด้วยความขยันหมั่นเพียร และพยายามหาทรัพย์ในทางที่ชอบไม่โกงหรือยักยอกเอา ของผู้อื่นมาเป็นของตน และในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้รู้จักความพอดี ย่อมเป็นผู้รู้จักการประหยัด ใช้จ่าย และเลือกกินอาหารให้ถูกส่วน โดยรู้จักประมาณในการกินไปด้วย

บุคคลใดรู้จักความพอดี ย่อมเป็นผู้ที่มีความสันโดษและจัดว่าเป็นบุคคลที่ไม่โลภ เพราะความโลภย่อมทำให้เป็นผู้ที่มีความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ใฝ่สูงจนเกินสภาพ ของตนเอง บุคคลใดก็ตาม เมื่อมีความโลภเกิดขึ้นแล้ว ย่อมทำให้บุคคลนั้น เป็นคน เห็นแก่ตัว ย่อม เป็นบุคคลที่ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย

ดังนั้น ผลเสียของการไม่รู้จักความพอดีพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ได้แก่

- ทำให้เกิดความทุกข์ เมื่อได้ หรือไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ
- ประพฤติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น ลักขโมยทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นที่ตนเอง

อยากได้

- ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ฟุ่มเฟือย และไม่

ประมาณในการเลือกกิน เลือกซื้อ

- สร้างนิสัย อัจฉา ริษยา ให้เกิดขึ้นในตัวเอง
- อาจทำให้เป็นคน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นใหญ่

ผลดีของการรู้จักความพอดี

- เกิดความสุขสบาย เพราะไม่ทะเลาะเถียงกัน พยายามอยากได้เกิน

ฐานะที่ตนมีอยู่หรือตนเอง เป็นอยู่

- เกิดความขยันหมั่นเพียร อดทนและมีความหมายให้เกิดความก้าวหน้า

ในหน้าที่การงานของตน

- เป็นผู้มีความประพฤติดี เป็นที่รักใคร่ของบุคคลที่รู้จัก
- เกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองสร้างขึ้นด้วยความชอบธรรมในด้าน

ความคิด และร่างกายของตนเอง

- ไม่ทำให้เป็นคนฟุ้งเฟ้อ

ความพอดี หรือพอใจ ได้แก่

- ความพอใจในสภาพของตน
- ความพอใจในสิ่งของ เครื่องใช้ที่ตนมีอยู่
- ความพอใจในสิ่งประดิษฐ์ขึ้นภายในประเทศ

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนออกมาอ่านข่าวที่ครูเตรียมมา เป็นข่าวเกี่ยวกับการลักขโมยจากหนังสือพิมพ์รายวัน แล้วช่วยกันอภิปรายประกอบการซักถาม

- การที่บุคคลนี้ทำ เช่นในข่าวเป็นการทำที่เหมาะสมหรือไม่ (ไม่เหมาะสม)
- เข้ากับลักษณะที่ว่าเป็นบุคคลอย่างไร (ลักษณะ โหมย อยากรได้ของผู้อื่นมาเป็นของตัวเอง)
- ผลของการกระทำเป็นอย่างไร (ได้รับโทษ และผู้อื่นรังเกียจ)

ผู้สอนพยายามอธิบายให้นักเรียนเห็นว่าต้องการในสิ่งของผู้อื่น เป็นการแสดงความโลภและเห็นว่าบุคคลนั้น เป็นผู้ไม่รู้จักความพอดี

2. ครูสำรวจดูว่านักเรียนนำเงินมาคนละประมาณเท่าไร และเพื่อจะใช้จ่ายอะไรได้บ้าง แล้วอภิปรายร่วมกันก็จะพบว่านักเรียนนำเงินมามากเกินไป และส่วนใหญ่ก็จะใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น เช่น ซื้อไอศกรีมหลังจากโรงเรียนเลิก หรือซื้อของเล่น หรือซื้อลูกอม ฯลฯ โดยผู้สอนพยายามอธิบายถึงประโยชน์ที่ได้รับหรือไม่ แล้วผู้สอนอธิบายให้นักเรียน เข้าใจถึงความต้องการในสิ่งที่เกินความจำเป็นก็เป็นความโลภเป็นการแสดงความไม่รู้จักการพอดี

3. ครูซักถามนักเรียนถึงการรับประทานอาหารกลางวัน ว่าปกติใครรับประทานอาหารกลางวันไม่หมดบ้าง เพราะเหตุใดผู้สอนอธิบายชี้แจง ให้นักเรียนทราบว่า การรับประทานอาหารไม่หมดแสดงว่า นักเรียนไม่รู้จักคุณค่าหรือประโยชน์ของอาหาร แสดงว่านักเรียนยังไม่รู้จักความพอดี และการตักอาหาร หรือการเติมอาหารควรรู้จักความพอดีไม่โลภ อยากรได้มาก ๆ แล้วก็รับประทานไม่หมด

4. ครูสนทนาถึงการเล่นของนักเรียนว่าการเล่นในแต่ละวัน นักเรียนผู้ใดยังเล่นมากเกินไปแม้ว่าเหนื่อยแล้วก็ยังเล่นต่อไป แล้วครูอภิปรายสรุปถึงโทษของการเล่นมากเกินไป ทำให้อ่อนเพลียไม่อยากทำการบ้าน บางทีก็ไม่สบาย

5. ผู้สอนกับนักเรียนช่วยกันอภิปรายตนเป็นที่เข้าใจตรงกัน แล้วช่วยกันสรุปถึงผลดีและผลเสียของการไม่รู้จักความพอดี

6. ครูยกตัวอย่างเพิ่มเติมให้เห็นถึงความเป็นผู้รู้จักความพอดี ความไม่โลภ จากเรื่อง เทพารักษ์กับคนตัดต้นไม้ หรือขยเลือกนาย ฯลฯ แล้วนักเรียน ช่วยกันสรุปข้อคิด

จาก เรื่องที่ได้ฟัง

7. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนแล้วช่วยกันอภิปราย เป็นกลุ่ม โดยแบ่งนักเรียน เป็นกลุ่มตามหัวข้อดังนี้

- การเลือกใช้เสื้อผ้า
- การเลือกซื้อของ เล่นและขนม
- การรับประทานอาหาร การดื่มน้ำ
- การ เล่น

แล้วให้ตัวแทนของแต่ละหมู่ออกมาอภิปรายถึงข้อสรุปในการรู้จักความพอดีตามหัวข้อที่ได้อภิปราย

การเตรียมตัวของผู้สอน

เตรียมอุปกรณ์ดังนี้

1. ขว้างจากหนังสือพิมพ์รายวัน เรื่องการลักขโมย
2. หนังสืออ่านประกอบ
3. ชองใส่บัตรคำ

การวัดและประเมินผล

สังเกตทัศนคติของนักเรียน จากการฟัง การแสดงความคิดเห็น และการตอบแบบสำรวจ

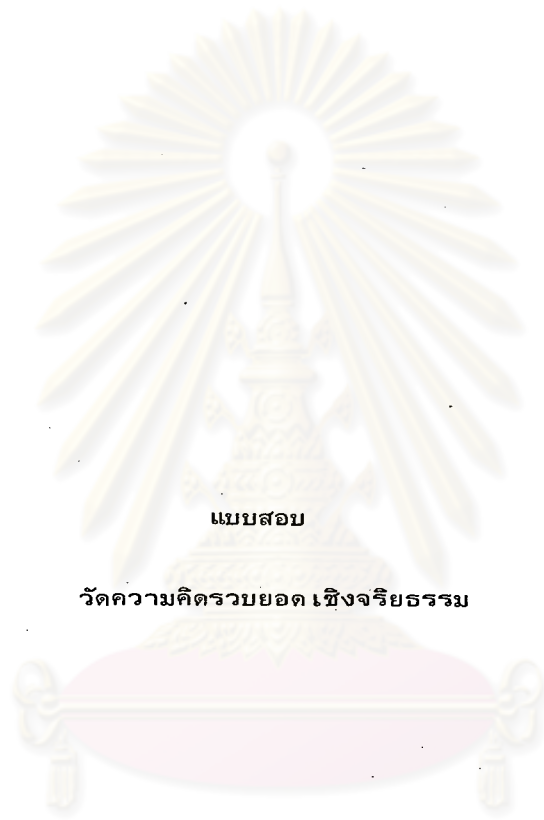
แบบสำรวจ

ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ หน้าข้อความตามความเห็นของนักเรียนที่มีต่อตัวเอง

1. นักเรียนไม่ได้นำเงินมาโรงเรียน แต่อยากทานไอศกรีมจึงขอยืมเงินเพื่อน
2. เห็นเพื่อนนำของขวัญมาแจกเพื่อน เนื่องในวันเกิด นักเรียนก็อ้อนวอนคุณแม่ให้ทำเค้กมาเลี้ยงเพื่อนบ้าง
3. เนื่องจากมีสมุด เลข เรียงกันสูงมาก นักเรียนจึงขอร้องให้เพื่อนช่วยกันยกไปส่งอาจารย์
4. พี่คนงานตักอาหารให้มาก นักเรียนเห็นว่าจะรับประทานไม่หมด จึงบอกให้พี่ช่วยตักออกบ้าง
5. นักเรียนรินน้ำมาดื่ม แต่ดื่มไม่หมดจึงเอาไปรดต้นไม้
6. เนื่องจากการเล่นมอญซ่อนผ้าสนุกมาก นักเรียนเล่นจนเหนื่อยแล้วก็ยังไม่ยอมเลิกเล่น จึงไม่สบายในวันรุ่งขึ้น
7. นักเรียนรับประทานอาหารจนอึดมากแล้ว ก็ยังนำขนมวิซที่นำมาจากบ้านมารับประทานอีก เพราะความอร่อย
8. อาจารย์ให้ทำเลขที่บ้านในวันเสาร์ อาทิตย์ แต่นักเรียนเก็บไปทำในคืนวันอาทิตย์เลยทำให้ต้องนอนดึก
9. นักเรียนเห็น เพื่อนใช้ดินสอราคาแท่งละ 3 บาท นักเรียนเห็นว่าไม่จำเป็นใช้แท่งละ 2 บาทก็ได้
10. เห็นพ่อให้เงินพี่มากกว่านักเรียน ก็รู้สึกเฉย ๆ เพราะคิดว่าพี่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงินมากกว่านักเรียน

เกณฑ์การพิจารณา

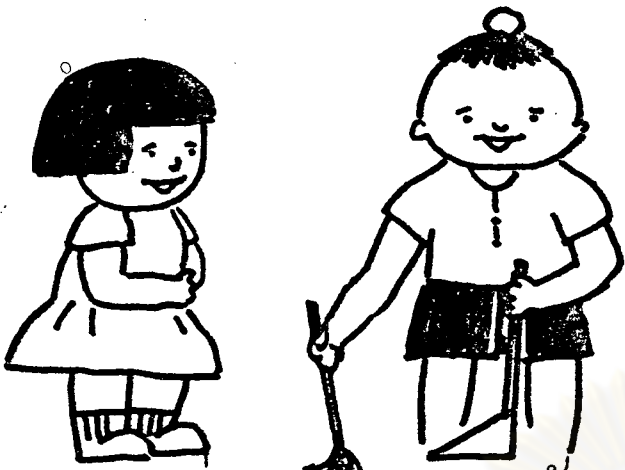
ถ้านักเรียนตอบถูก	10	ข้อ	ดีมาก
	9-8	ข้อ	ดี
	7-6	ข้อ	พอใช้
	ต่ำกว่า 6	ข้อ	ยังต้องปรับปรุงตนเอง

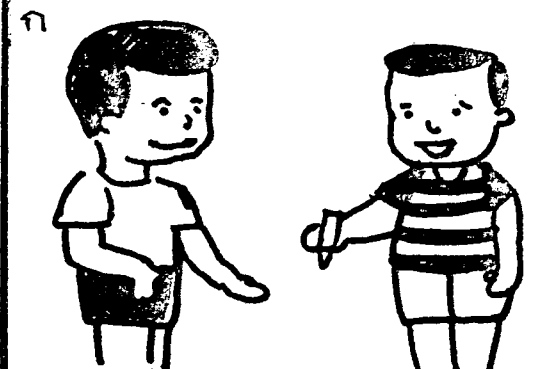
แบบสอบ

วัดความคิดรวบยอด เชิงจริยธรรม

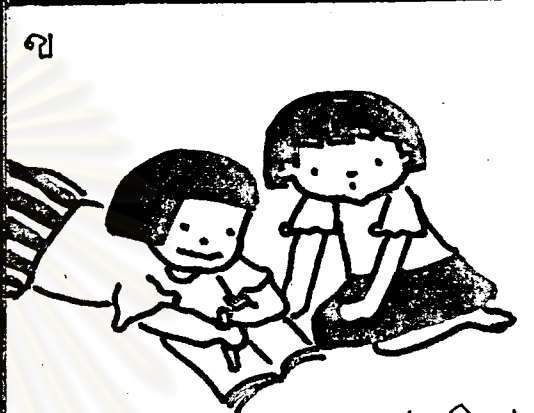
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

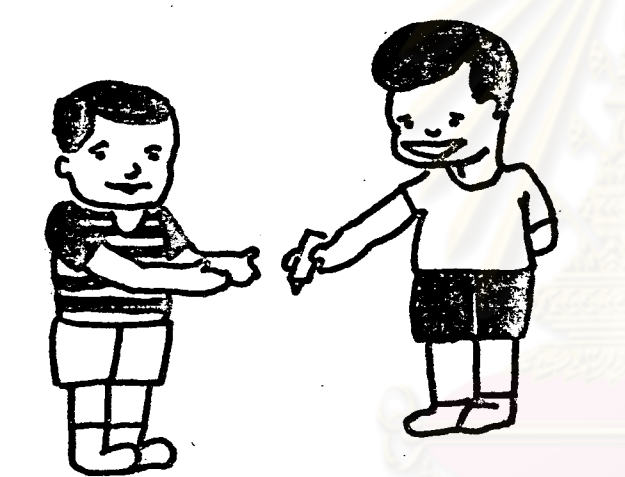
๑ ก ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้อง

๑ ก บอก คุณดีนสอให้ตาตรงเวลา

๑ ก ช่วยอธิบายการบ้านให้ นม

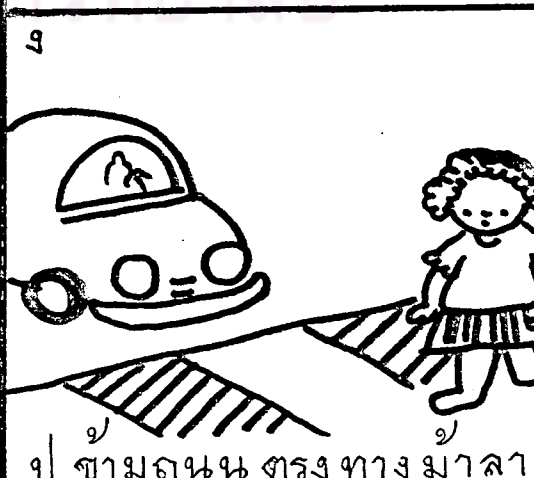
๑ ก บอก ให้เพื่อนยืมหนังสือ

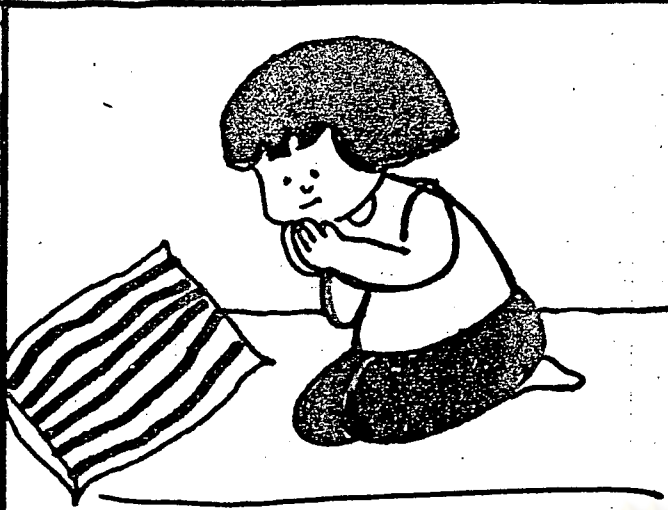
๑ ก จัดอาหารให้เพื่อน

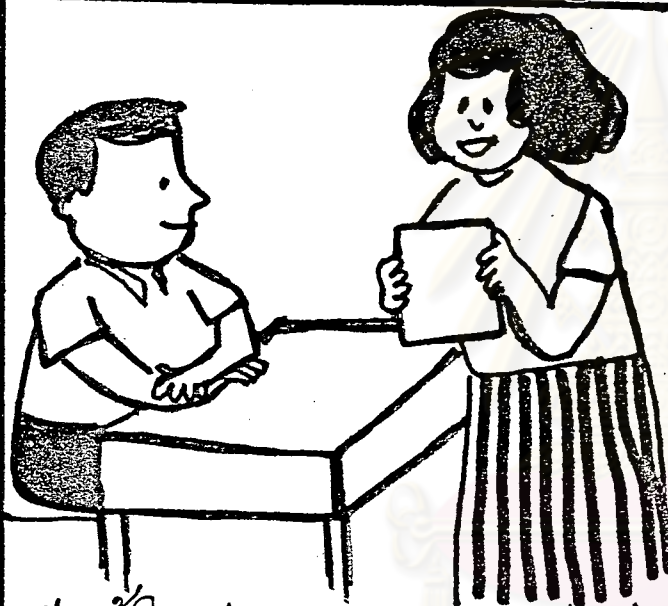
๑ ก แบ่งขนมให้เพื่อน

๑ ก ข้ามถนนตรงทางม้าลาย

๑ กิ่ง ล้อตามหน้า กิ่งนอนนอน

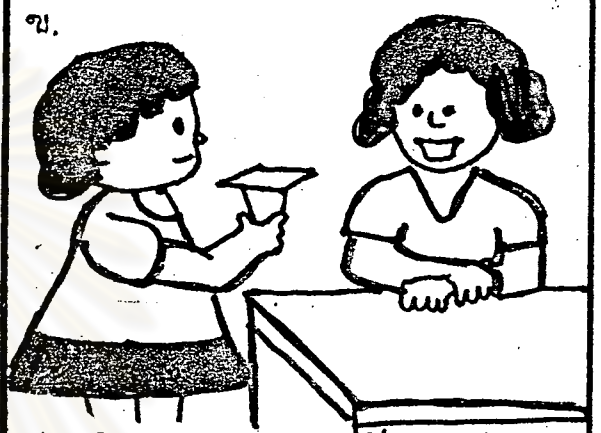
๒ เด็กตั้งใจฟังคำถามและตอบ

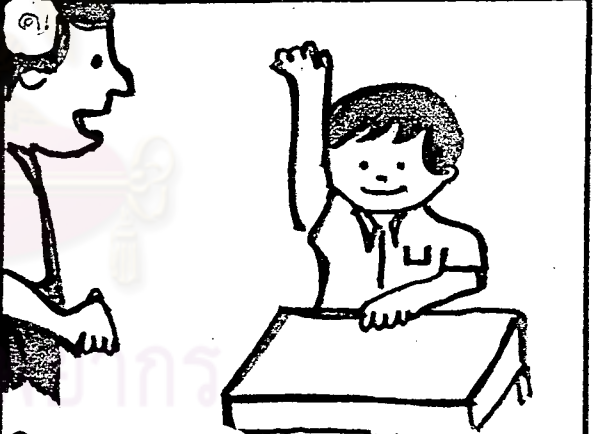
๓ ศึกษทำงานตามกิจคุณแม่ขจิตบาย

๔ พักผ่อนนอนหลับเวลา

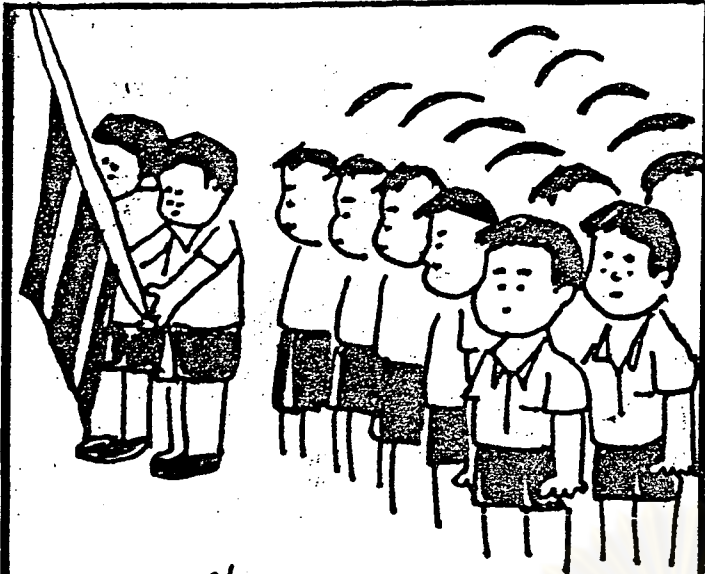
๕ วิชาเรียนคุณแม่พูดจาสุภาพอ่อนโยน

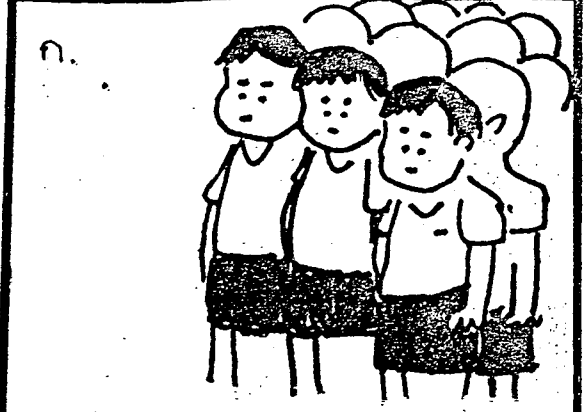
๖ ใฝ่เรียนขยันหมั่นเพียร

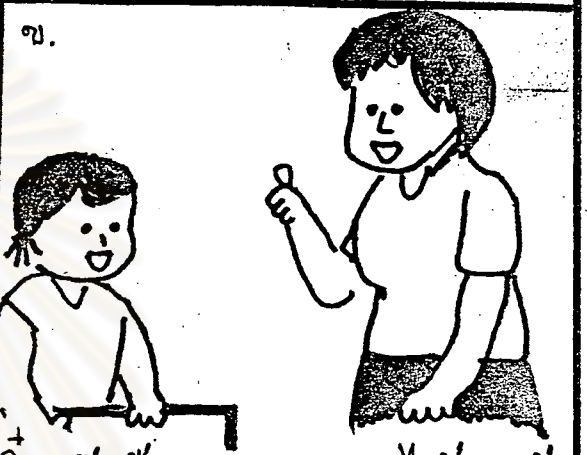
๗ คุบ ช่วยคุณแม่ล้างจาน

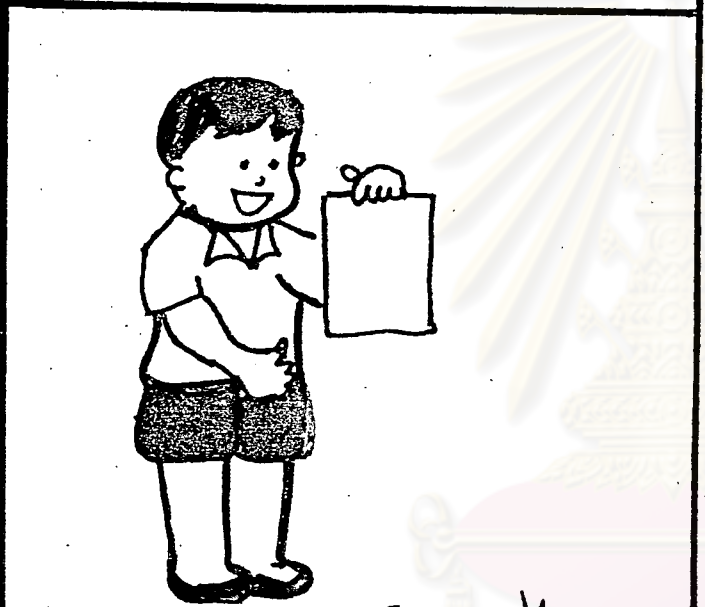
นักเรียนตั้งใจของเพลงชาติ

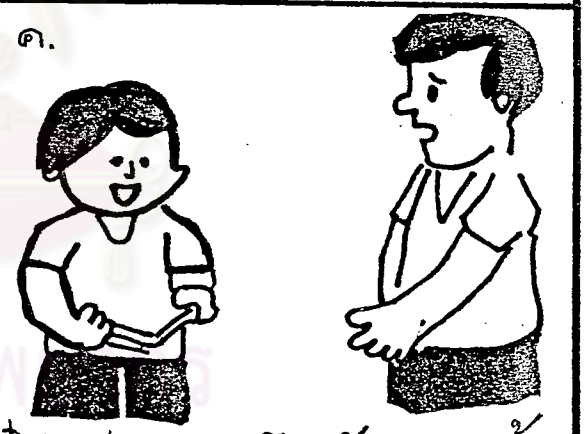
นักเรียนเห็นเคารพธงชาติ

คุณ พึ่ง ปัญหา และสาธิตให้ถูกตาม

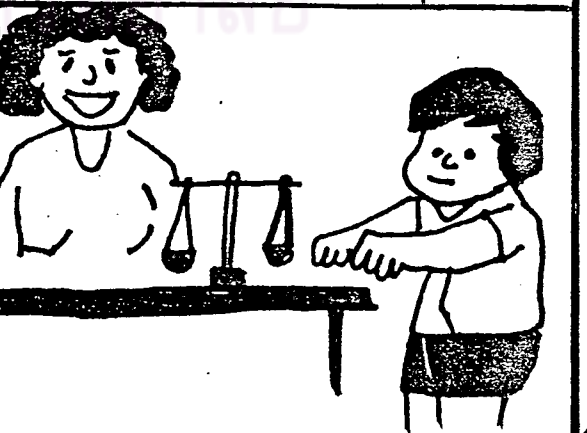
ฝึกสาธิตการฟังจับใจความได้ถูกหมด

ป๋อ ลัง แบบฝึกหัดทุกครั้ง

แกว่ สหใจฟังอาจารย์อธิบาย

แกว่ ช่วยเก็บอุปกรณ์ให้อาจารย์

นักเรียนหรือเพลงได้ถามที่อาจารย์สอน

นักเรียนตั้งใจทำรายงานได้ถูกต้อง

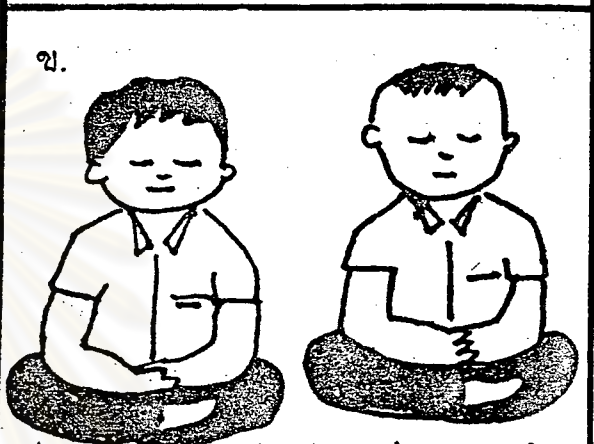
พระมหากษัตริย์

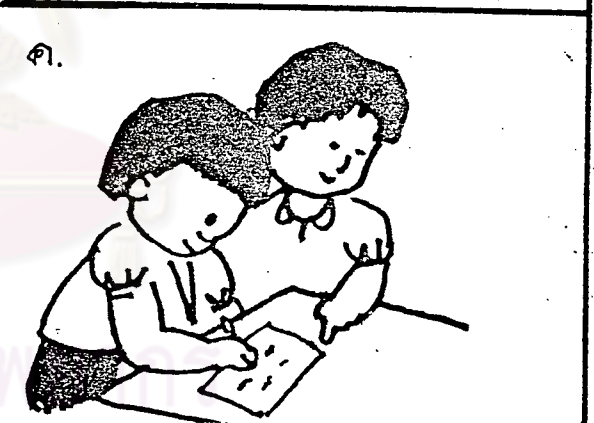
พูดตั้งใจเขียนคำยากโดยไม่ผิด

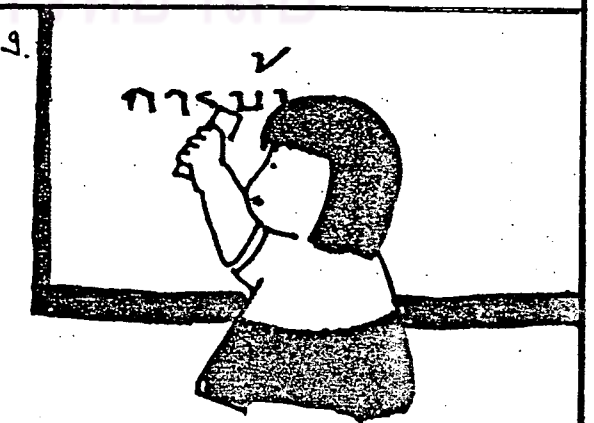
ก. เปิดวิทยุเสียงเบา ๆ

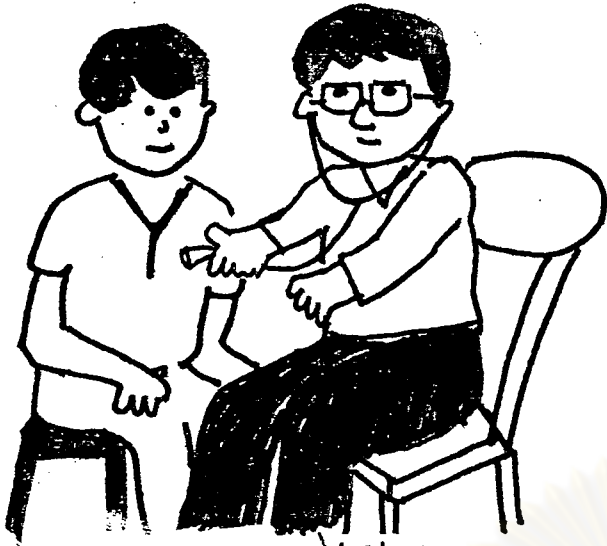
ข. ก่อนเรียน นักเรียนนั่งสมาธิ

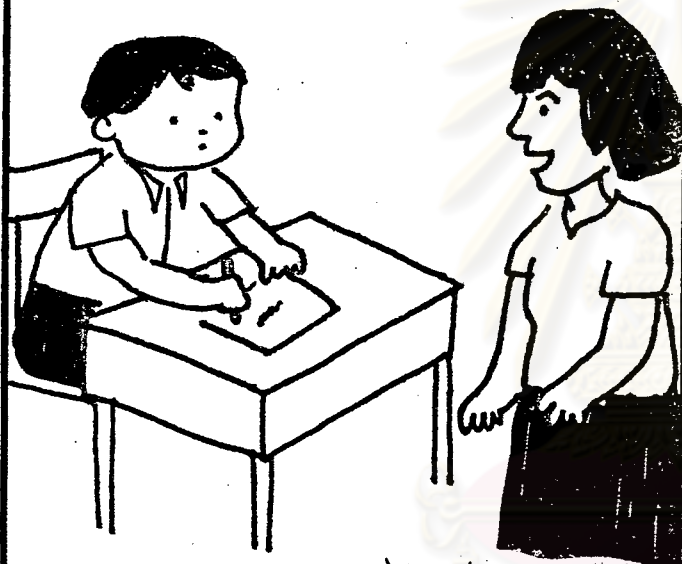
ค. ทำสมาธิเพื่อนทำรายงาน

ง. กบ ช่วยลบกระดานให้อาจารย์

คุณหมอบำรุงคุณช้อยอย่างละเอียด

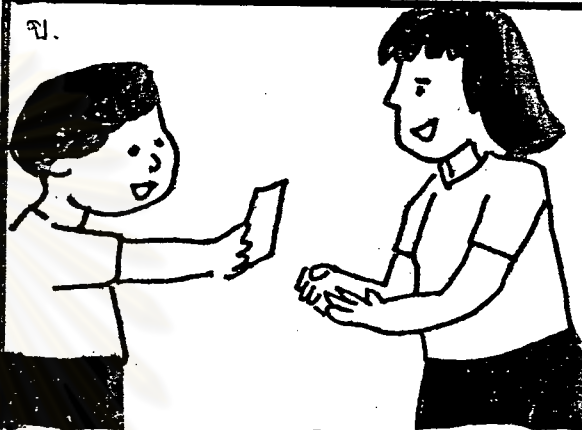
ป้า รวบรวมคะแนนใบกำกับข้อ

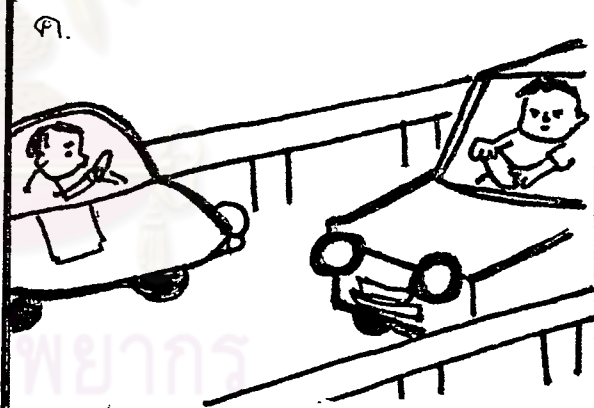
อาจารย์แจ้งใบการปกครองคะแนนแม่พิมพ์

พยาบาลเรียกช้อยคนไข้ตามลำดับ

ใบคะแนนส่งฝากให้อาจารย์

เด็กปีรถระว่างรถสวนบนสะพาน

จิมเอาส่งฝากให้คุณแม่อ่าน

พี่สาวใจดี อ่านเล่มตลกให้หลานแม่ฟัง

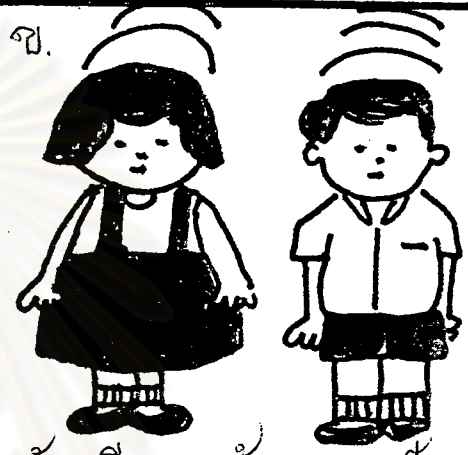
นักเรียนสามคนมาด้วยใจสงบ

พ่อค้าใจดีไม่เหตตลก

คนพอรีบเขียนเล่มตลก

นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

คนเตรียมมาแล้วเล่าหน้าชั้น

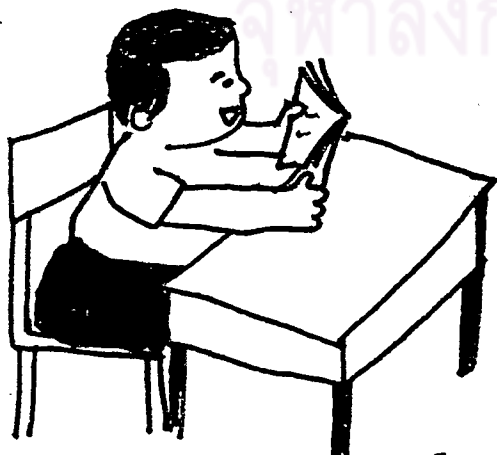
ยายแม่ไม่ขายของเกินราคา

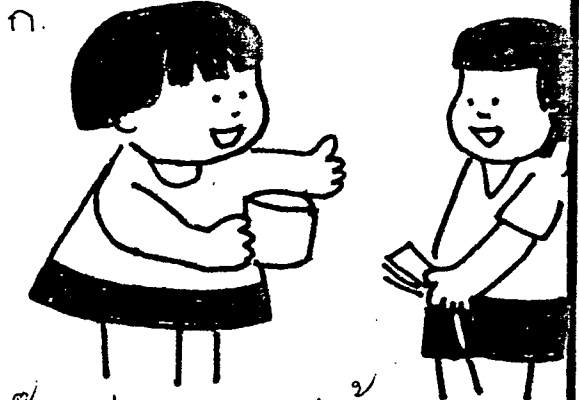
พูดคำต่างใจ ฟังสิ้นคำที่ลูกด่าสั่ง

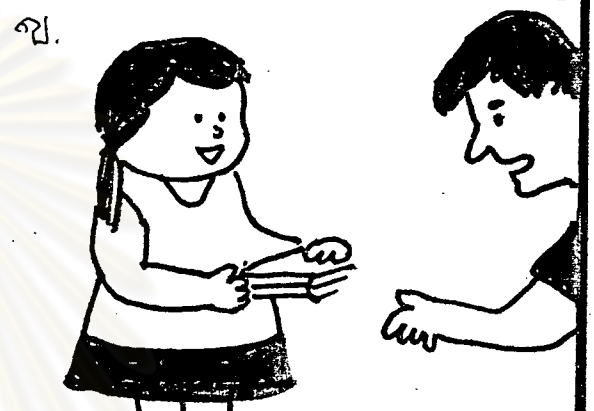
ช่วย ทำการบ้านโดยไม่เคย

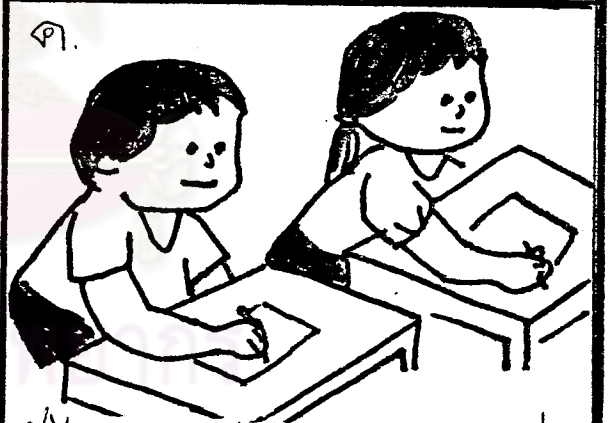
ปีศาจทานการบ้าน ไม่เคย

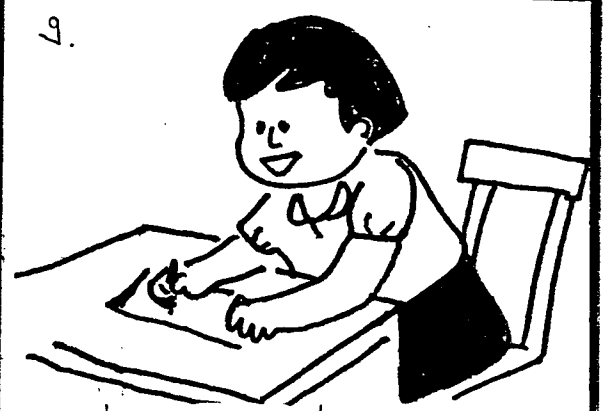
จาก ช่วยคุณแม่ ซอ ซอ

ปืม สิ่งการบ้านจางเวลา

กึ่งแม่จากรดาษคำ ซอ ซอ

ปึก นี้ทำการบ้านอย่างเรียบร้อย

๑ เขียนคำยากใต้ตามทีท่าของ

๒ พยายามอ่านสัจสารตามไม่ให้อด

๓ ก็ฟ้าตั้งใจฟังใจฟังกรรมการอธิบาย

๓ ก่อนสอนให้เพื่อนคิดเลข

๔ ถอยเข้าใจข้อสอบที่ครูเฉลย

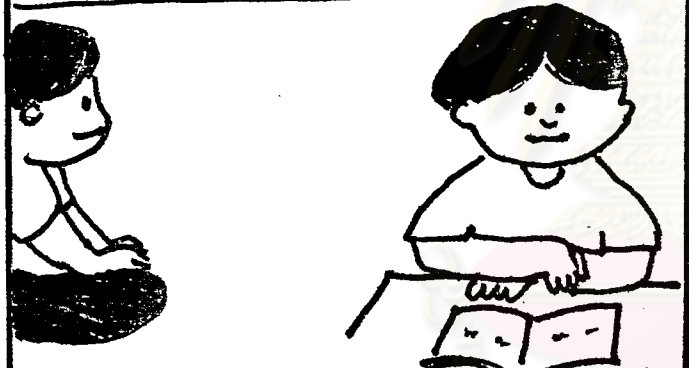
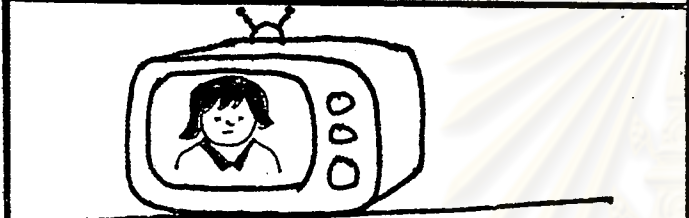
๕ แปลทำการบ้านทุกคนจริง

๖ นักเรียนเข้าแถวหน้าเสาธง

คุณปู่ฟังพระเทศน์อย่างสำรวม

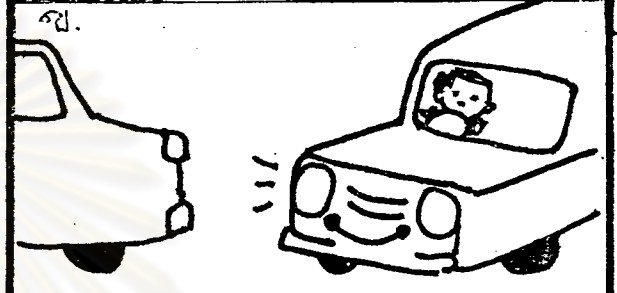
คุณแม่เลี้ยงดูปู่ของก็อ่านหนังสือเรื่อย

ลูกทำกระถางได้อย่างที่ครูอธิบาย

พี่เขียนเรียงความส่งอาจารย์

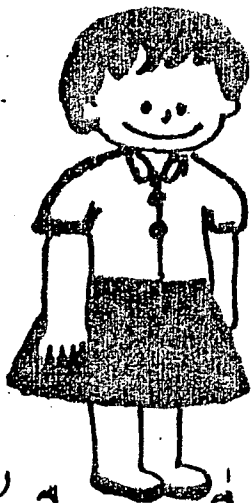
คุณตา ขับรถอย่างระมัดระวัง

ปู่อ่านหนังสือพิมพ์

นักเรียนเข้าแถวส่งกระถาง

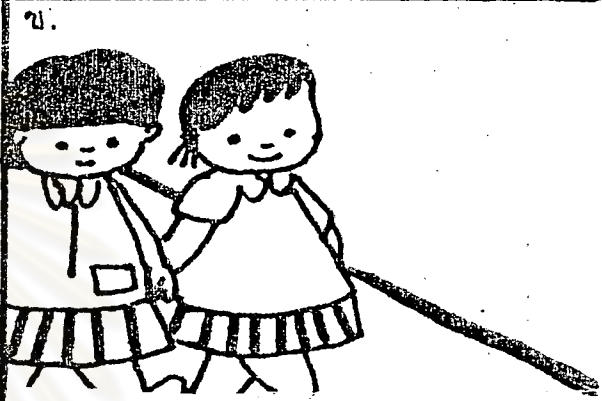

ประเทศไทย
รอนเดือน

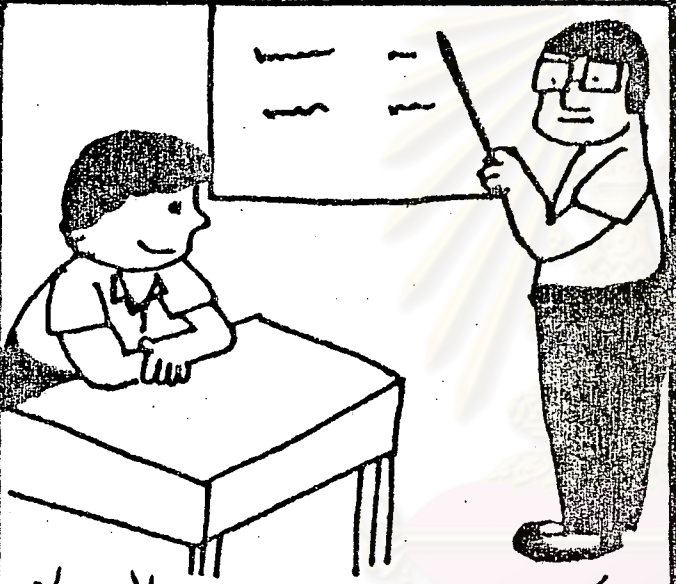
๖ กว ย น ต ร ร เ ม ย ไ ต ย น เ พ ล ง ช ำ ต ำ

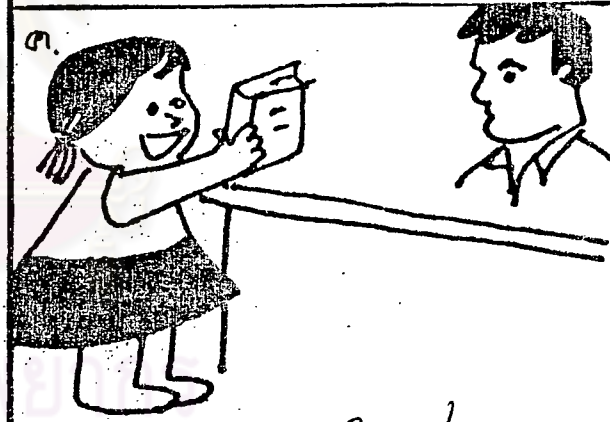
๖ ก ี ช ้อ ย ค ว น เ ม ่ ช ำ ต ร อ ง เ ท ำ

๖ น ก เ ร ็ ย น พ ล ๒ บ ำ ๖ ข ม เ ร ็ น ๖ ำ น ๖ ห อ ง ๖ อ ๖ น

๖ จ อ ย ๖ ไ ม ่ พ ล ๒ ๒ ช ำ ง อ ำ ช ำ ร ๖ ย

๖ อ ๖ จ อ ย ๖ ม ท ๖ น ๖ ง ส ๖ อ ๖ ใน ๖ ห อ ง ๖ ส ๖ ม ๖ ต

๖ แ จ ๖ ว ๖ เ ล ๖ น ๖ เ ล ๖ ร ๖ จ ๖ ก ๖ บ ๖ ข ๖ อ ๖ ง ๖ เ ๖ ก ๖ ก ๖ ล ๖ อ ๖ ง

๖ ก ๖ ก ๖ น ๖ ง ๖ อ ๖ า ๖ น ๖ น ๖ ง ๖ ส ๖ อ ๖ เ ๖ ต ๖ ร ๖ ม ๖ ส ๖ อ ๖ บ

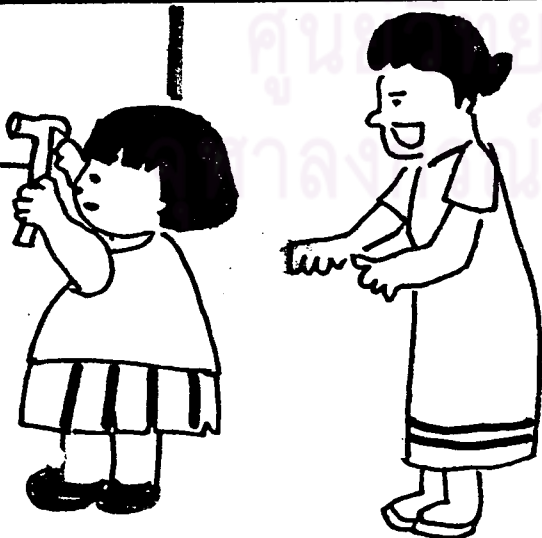

ปลูก จัดถว้ทงเท้าใส่กลองเห่เรยบรอย

ห้องฉุกเฉิน

ไ้ + ไ้ ไ้ คยเล็ยงตั้งในโรงพยาบาล

ปลูก ขอบของเป็นทีเส่มอ

ก.

ห้ามเด็ดดอกไม้

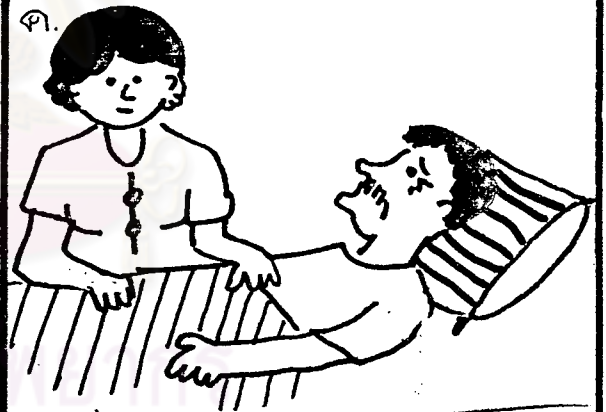
ปลูก ไม่เด็ดดอกไม้ในเขาดงงาม

ข.

ปลูก ถว้เท้าที่สะอาด

ค.

ปลูก ไม่ชวนคนป่วยคุย

ง.

ปลูก กล่าวขอขอบคุณผู้ใหญ่

เก็บเสื้อผ้าที่ใส่แล้วไว้ในตะกร้า

พ่อโดยสารเขาแล้วขอซื้อข้าว

คุณแม่จัดเสื้อผ้าในหน้าตู้

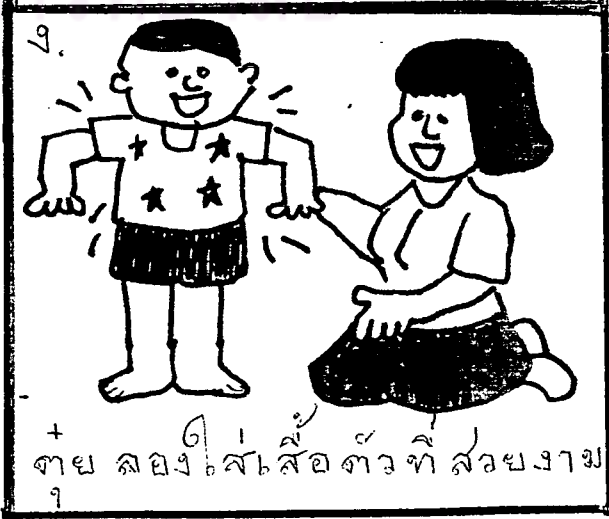
แม่เอาเสื้อผ้าที่บริจาคใส่กล่อง

ถ้าเดินลอดแล้วจะอันตราย

พ่อเดินไปที่ป้ายรถเมล์

ชายหลงใส่เสื้อตัวที่สอยงาม

บอกจุดที่นอนให้เรียบร้อย

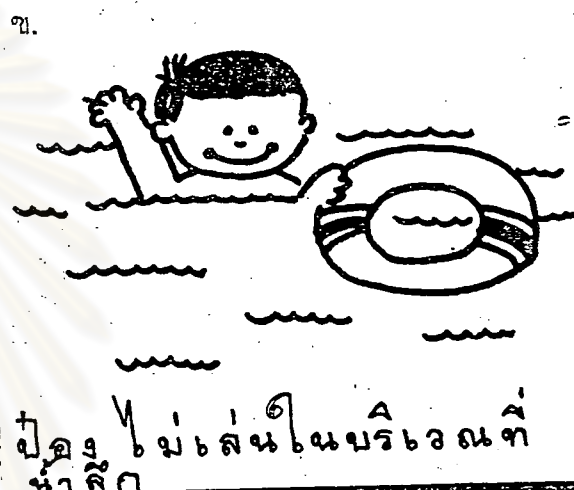
จุดทิ้งขยะลงบ่อบนห้อง

ผู้โดยสารไม่ขึ้นรถเมล์นอกป้าย

ก. กอปรูปประทานอาหารที่สะอาด

ข. ปลอดภัยไม่เล่นในบริเวณที่ห้าม

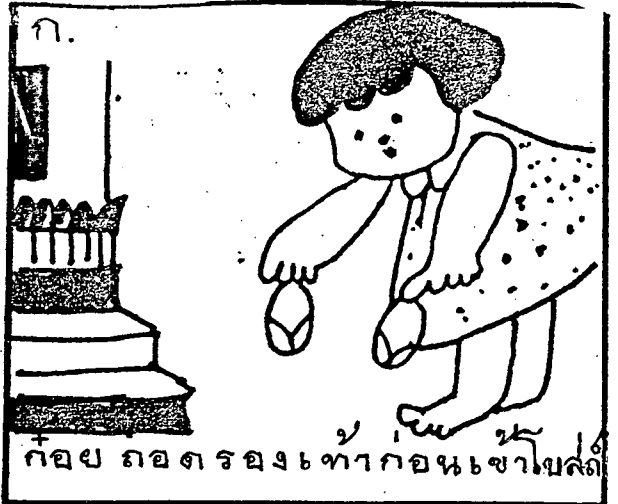
ค. นั่งจุดหมายลาป่วยทุกครั้ง

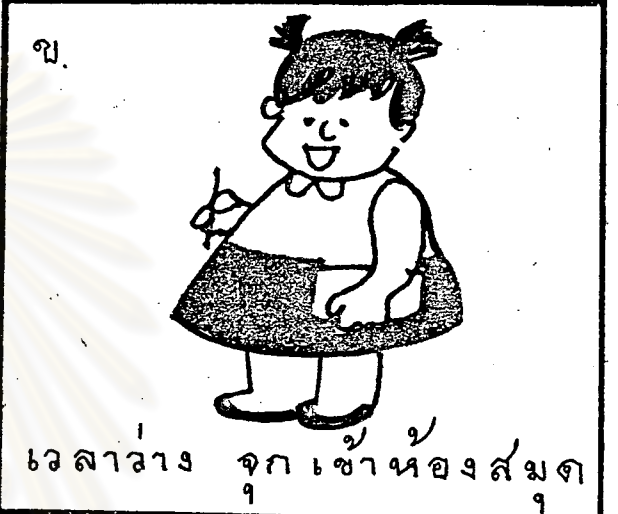
ด. คนป่วยสละที่นอนให้คนอื่น

เด็กเรียนทำงานกันเองด้วย

ก๊วย ถอดรองเท้าก่อนเข้าชั้นเรียน

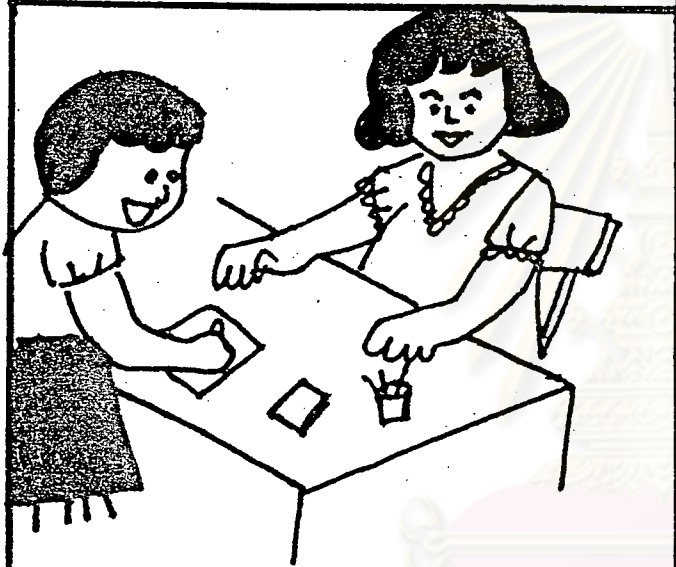
เวลาว่าง จากเข้าห้องสมุด

แป๊ะ ช่วยอาจารย์ถือของ

ครอบครัวของสามไปดูละคร

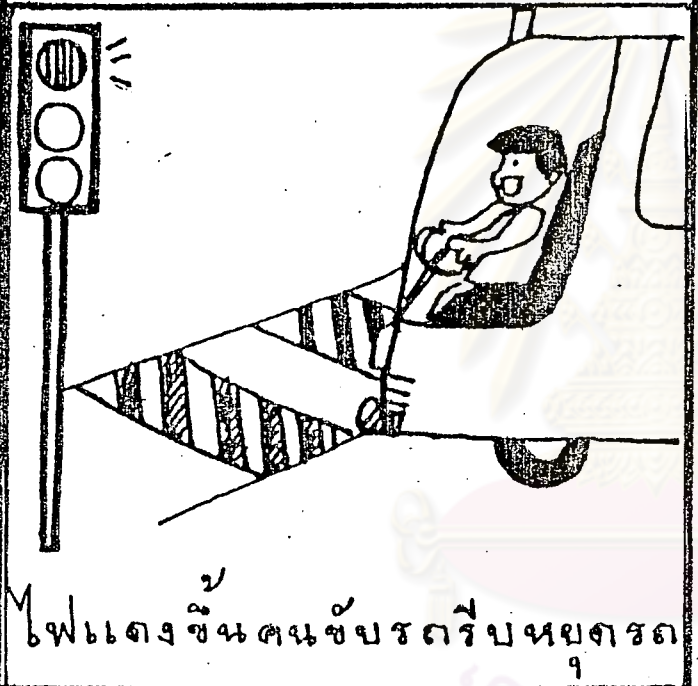
จับใบพัด ยืมหนังสือจากครู

พี่ชายผม นั่งเก้าอี้จากหมาขบ

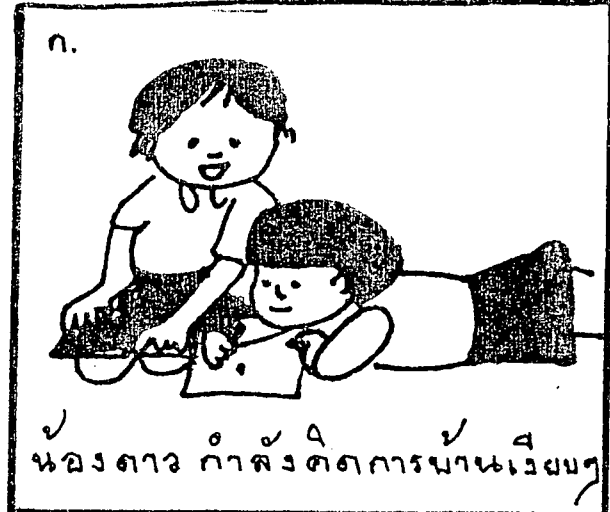
๑ นักเรียนไม่คุยกันในห้องประชุม

๒ ไฟแดงขึ้นคนขับรถรีบหยุด

๓ ในชั่วโมงพลศึกษา ทุกคนได้เล่นกีฬา

๔ ห้องเรียนกำลังจัดการแข่งขันเขียน

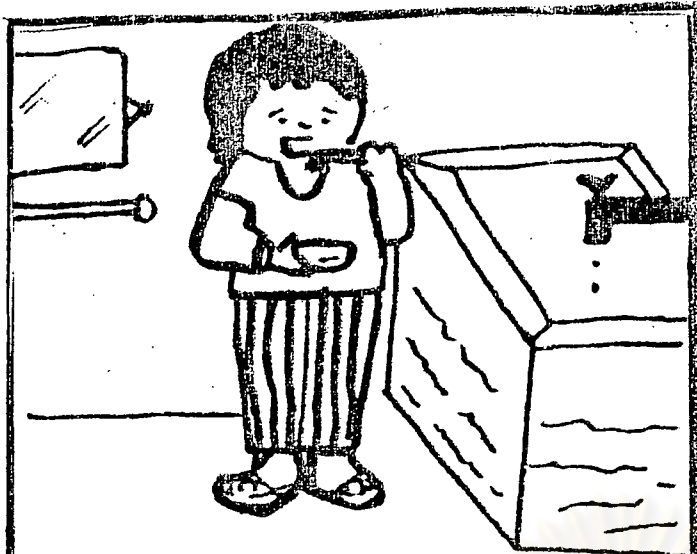
๕ นักเรียนทำชิ้นงานให้อาจารย์

๖ สวมหน้ากากของสัตว์เวลาเรียนร้อย

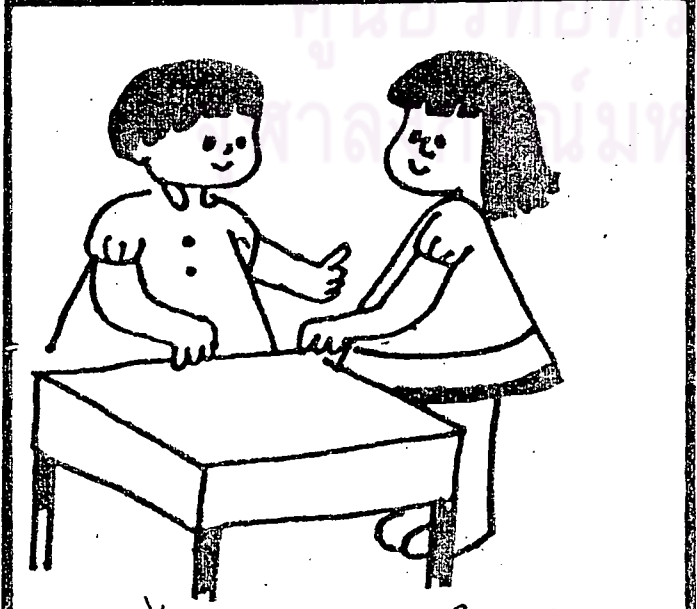
๗ ฝึกหัดผูกเชือกของเทพีพลศึกษา

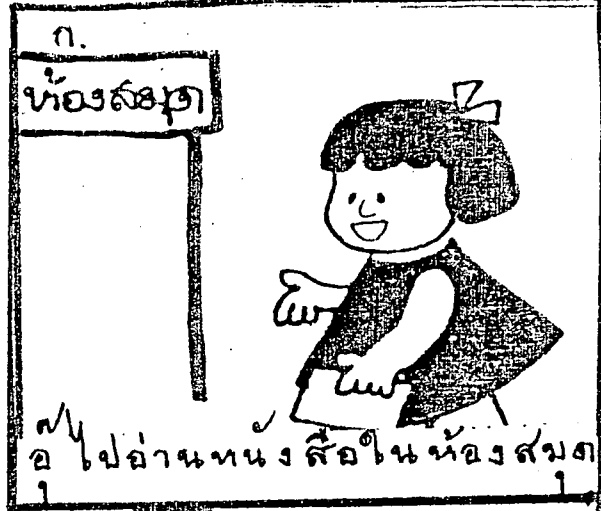
1. ตุ่ม แปรงพื้น ก่อขนขนทกวัน

2. กง เก็บไม้กวาดไว้เป็นที

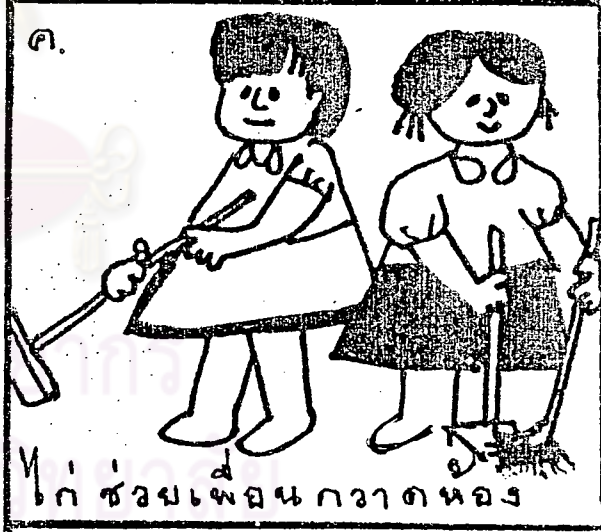
3. แถน ไม้พูด ตาโกนในห้อเรียน

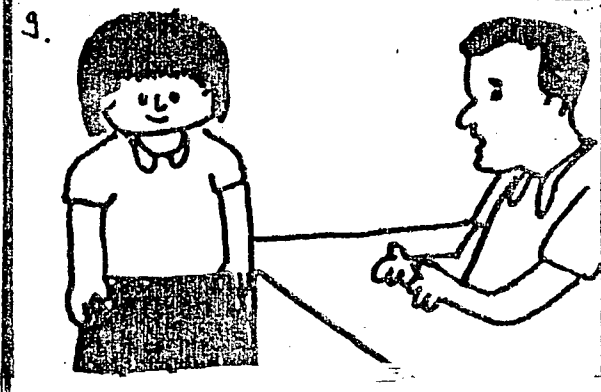
4. ไปอ่านหนังสือในห้องสมุด

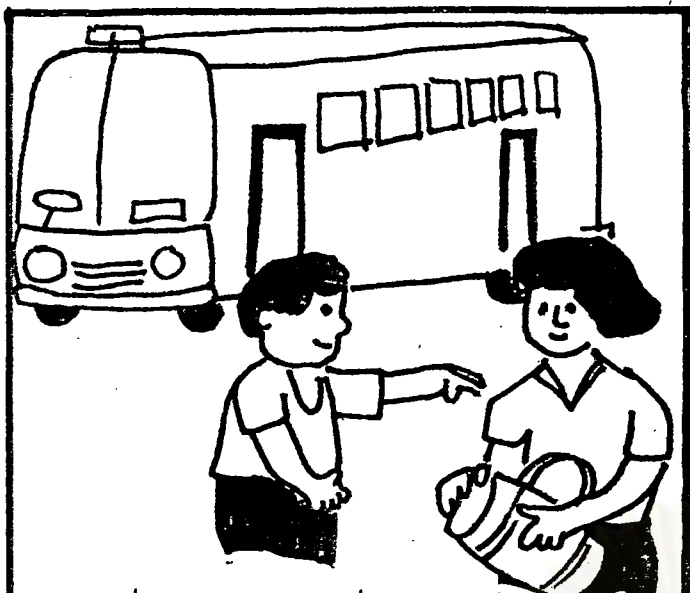
5. ช่วยหยิบไม้กวาดให้คนแพ

6. ช่วยเพิ่มกวาดห้อง

7. ปขออนุญาตครูก่อนออกจากห้อง

คุณแม่มาถึงที่สถานีขนส่งก่อนรถออก

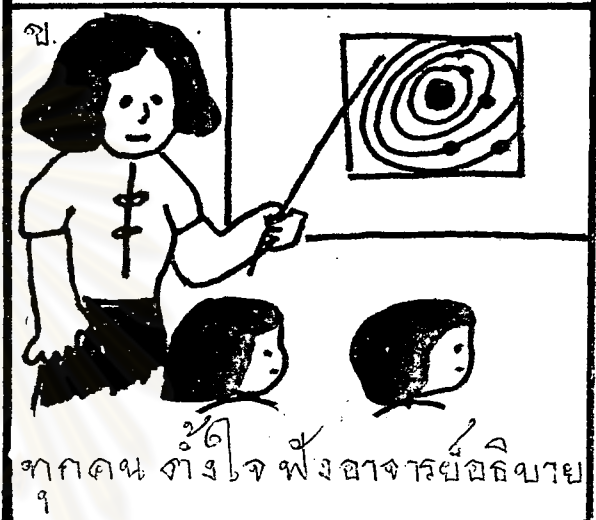
อาจารย์ไม่เคยขอลูกก่อนเวลา

หมดโรงงานถึงเวลา ๑๒.๐๐ น. ทักวัน

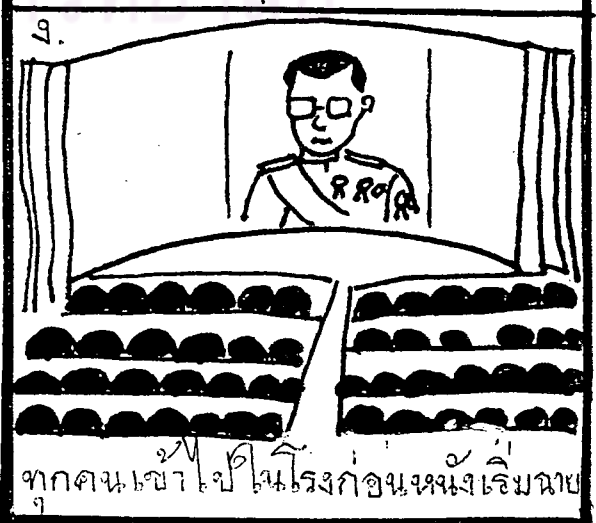
ป. ข้ามถนนตรงทางมาลา

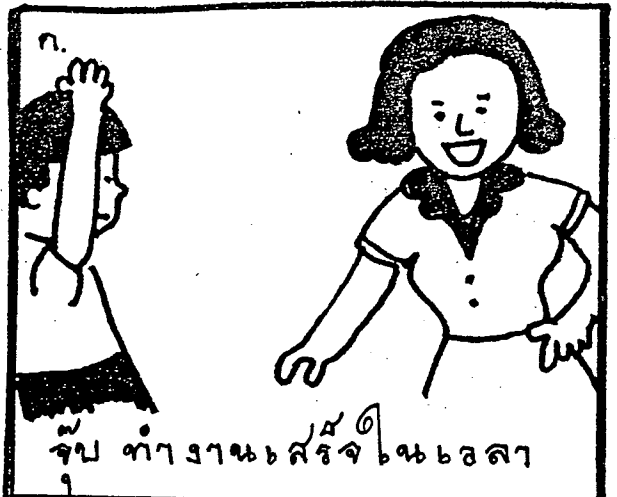
ข. ทุกคนตั้งใจฟังอาจารย์อธิบาย

ค. ขออนุญาตไปห้องน้ำ

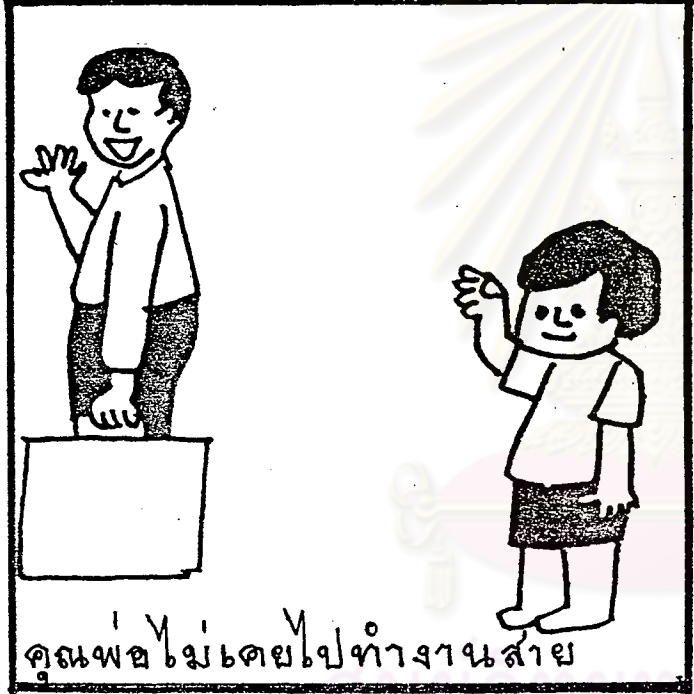

ง. ทุกคนเข้าไปในโรงก๋วยเตี๋ยวเริ่มขาย

อาจารย์ใหญ่เริ่มพิธีไหว้ครูเมื่อดังเวลา

คุณพ่อไม่เคยไปทำงานสาย

เมื่อถึงชั่วโมงสอนอาจารย์สอนทันที

ก. หนีไปเยี่ยมแม่เพื่อนแล้วรีบลากลับ

ข. หมอขอฉีดยาฉันเข้ามารอจู่ๆภาพ

ค. หนักเรียนค้างใจบรีนชทุกชั่วโมง

ง. ฝนตกคุณพ่อก็ไปทันการประสูติ

ทุกคืนพี่ชายอ่านจบแล้วเข้านอน

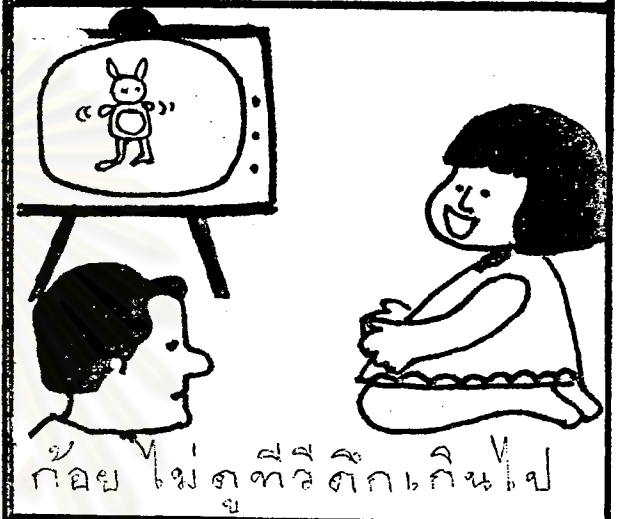
คุณแม่ป้อนยาตามเวลาที่หมอสั่ง

อาจารย์ใหญ่เปิดประชุมตามหมายกำหนด

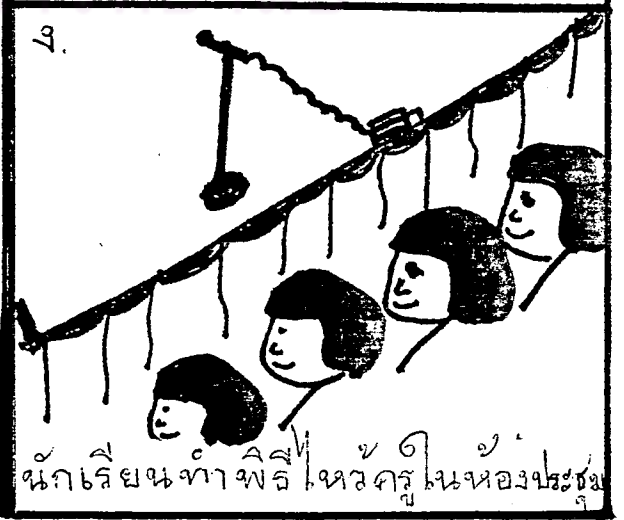
เด็ก มาชมโรงเรียนตามถนนที่ขอก

ก็ดูไม่สนุกสักทีก็เดินไป

น้องแดงป่วยคุณแม่ เหน็บประทานยา

นักเรียนทำพิธีไหว้ครูในห้องประชุม

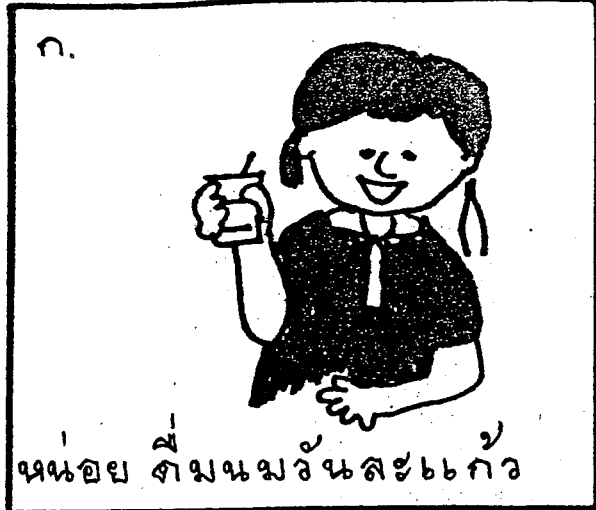
๖ กั๊วประธาหอาหารบป็นบอลา

๑ คนแม่มาพบอาจารย์ตามนัด

๑ ปัยคนหน่งสิอตามว้นทีจากล่งวอ

๓. ๑ คนอย คามมว้นล่งบอ

๒. ๑ คนหยด กอย ซอຍคณแม่ชกผ้า

๑. ๑ คนพอยแม่เคยลาหยดทำงาน

๑. ๑ ปอชานหน่งสิอบเลอชานอยน บอลา ๒๐.๓๐ น. ๑ กอช

กอดย มาโรงเรียนก่อนเวลา

อาจารย์ถามจว่าหนังสือทำใคร

บอกต่าง หากคนลงมือทำขอโทษ

ก. แต่ง แต่งกายเรียบร้อยเสมอ

ข. คอยแบมแบมโดยตลอดทุกชั้น

ค. บอก ขัดพียงพูดพจนานาน

ด. กง จารวจพานชอบสอปกก่อนส่ง

๑ อาจารย์เข้าประชุมตามเวลา

๑ พนักงานเก็บค่าไฟฟ้าทุกบ้านเดือน

๑ คุณพ่อกลับบ้านเป็นนเวลา

๑ กูกูก ยืนคอยเพื่อนตามนัด

๑ คุณแม่ตนาฬิกาออกนอกจากบ้าน

๑ คุณพ่อนำน้ำแช่ทุกครึ่ง

๑ คุณพ่อกลับมาเปลี่ยนบริษัหน้า

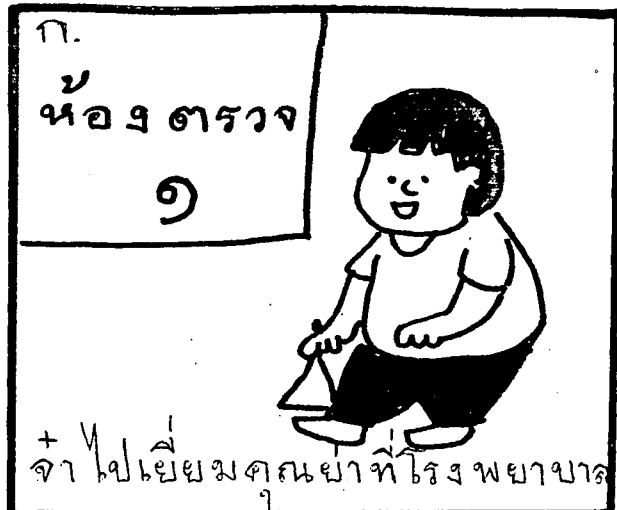
ไอ้พ่อได้มาที่สามเวลาที่กำหนด

คุณพ่อพาคุณแม่ไปซื้อยาตามนัด

รถคันนี้ออกวิ่งตามเวลา

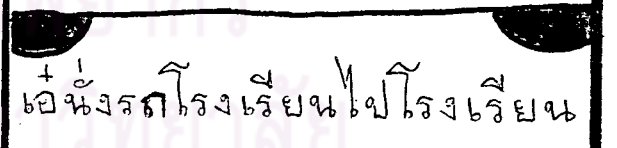
ไปเยี่ยมคุณแม่ที่โรงพยาบาล

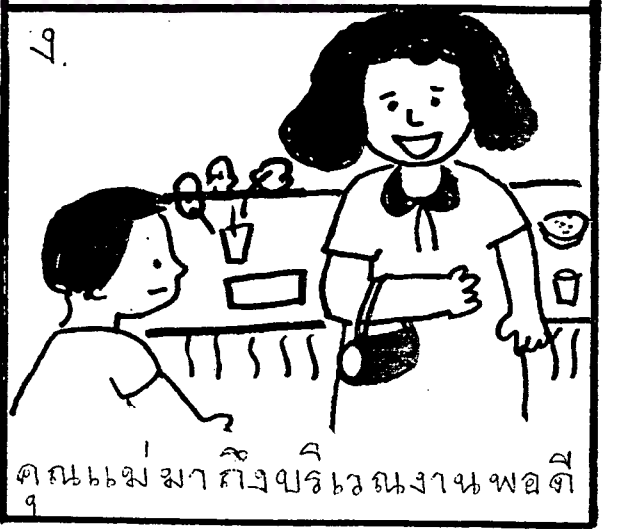
วันนี้คุณแม่มาเล่าหน้าชั้น

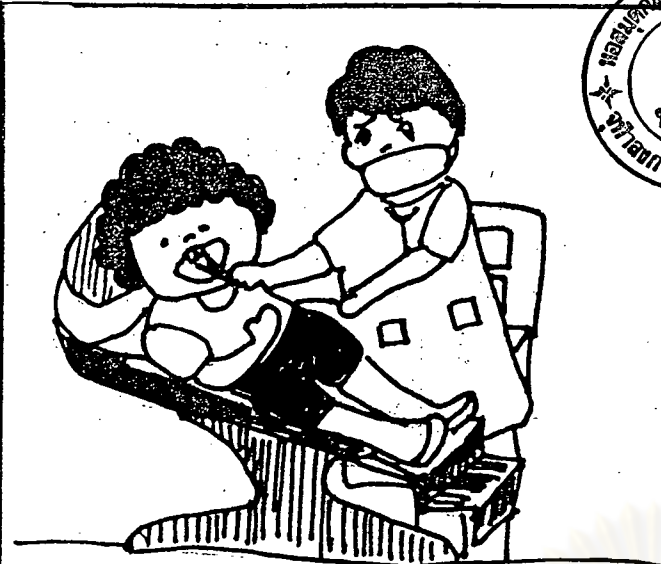
รถโรงเรียน

นั่งรถโรงเรียนไปโรงเรียน

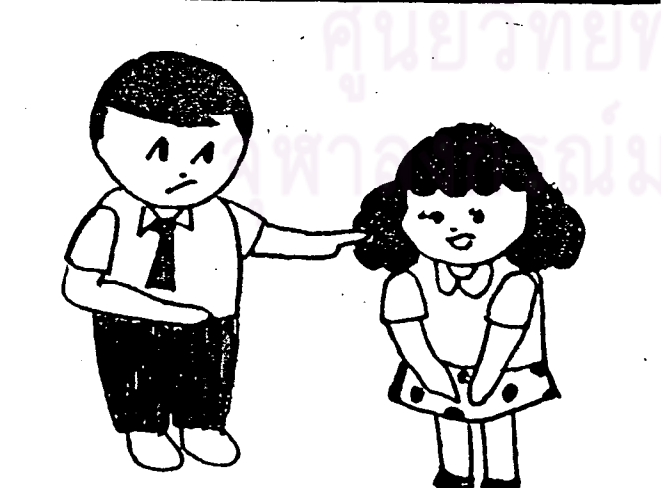
คุณแม่มาถึงบริเวณงานพอดี

คุณหมอลดฟัน แปรงฟันทุกวัน

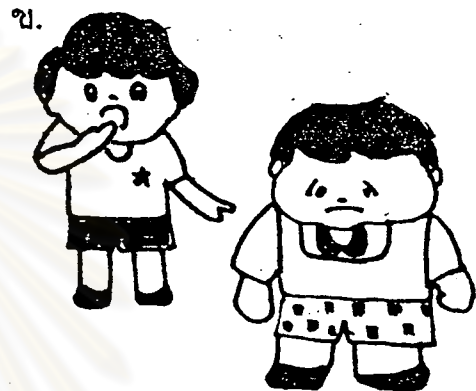
อากาศร้อน คุณพ่อทำสวนจนเสียเหงื่อ

มะลิทำผิด มะลียอม ถักทำโทษ

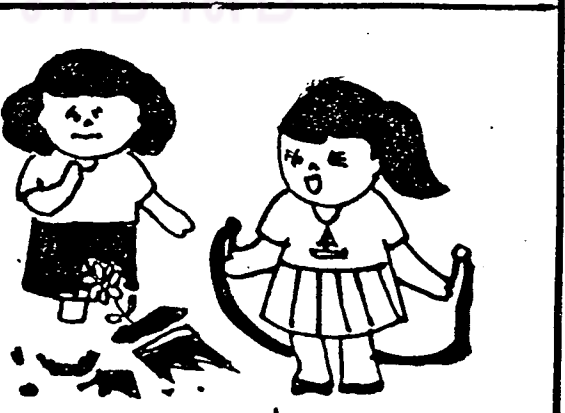
กล้วย แปรสภาพจากแป้งให้เป็นน้ำตาล

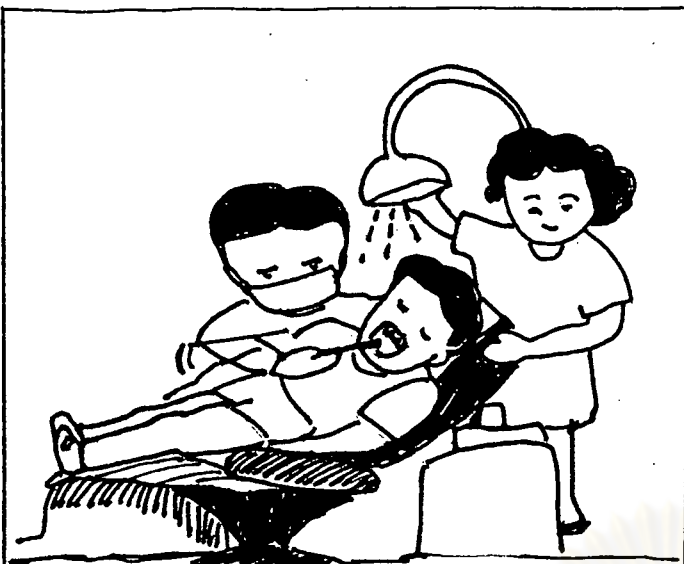
ข. อ้วนเกินไปเหมือนหมู อ้วนไม่โกรธ

ค. เด็กเรียนช่วยกันเก็บขยะ

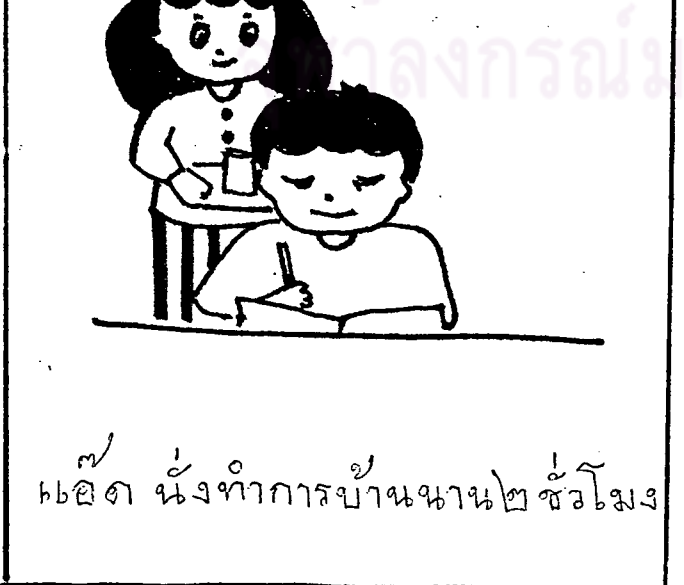
๖๖ งานขอโทษ ที่ทำกระถางแตก

๑. ยอมให้ผมของพ่อผมสระโดยดี

๒. กวาดหน้าแต่ไม่ขออนุญาตจนกว่าจะพัก

๓. นั่งทำการบ้านหน้าโต๊ะชั่วโมง

๔. จอຍ ฤกษพจนนเขารยยแต่ไม่โกรธ

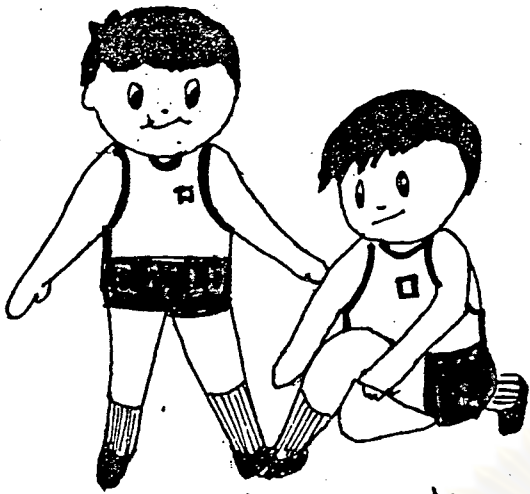
๕. ปลูกปลอบน้องที่ร้องไห้

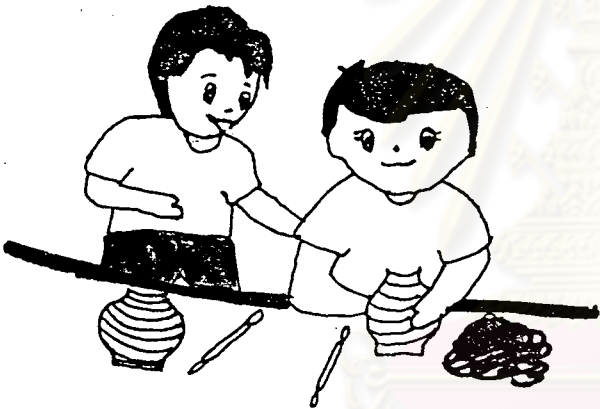
๖. ช่วยรินน้ำดื่มให้อาจารย์

๗. ๓. ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑ เหยียบตกเท้าป่อง ป่องไม่โกรธ

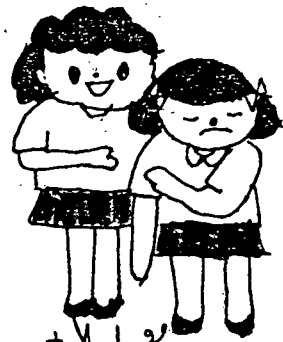

๒ ปลูกต้นไม้ผลงาน ป็ดยอมรับฟัง

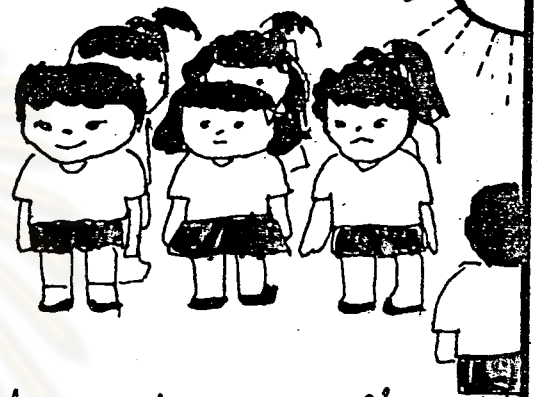
๓ ด้ายเปลี่ยนใจไม่ซื้อ ตุ๊กตาราคาแพง

ก

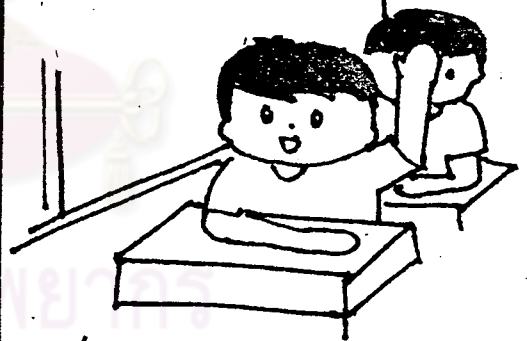
๔ เปื้อนพาเอา ไปห้องพยาบาล

ข

๕ แหมอากาศร้อน ทุกคนตั้งใจฟัง

ค.

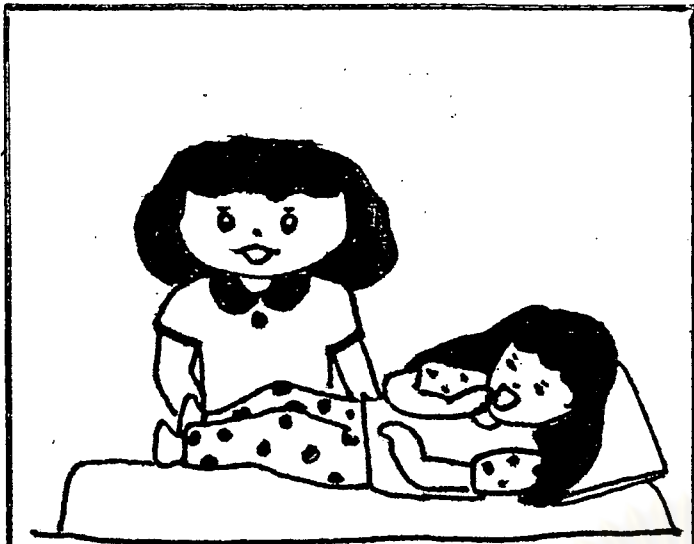

๖ แอ๊ว แล่ตางความคิดเห็น

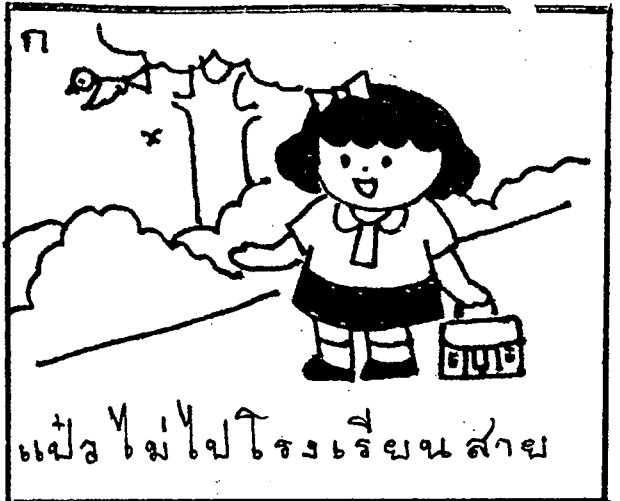
ง.

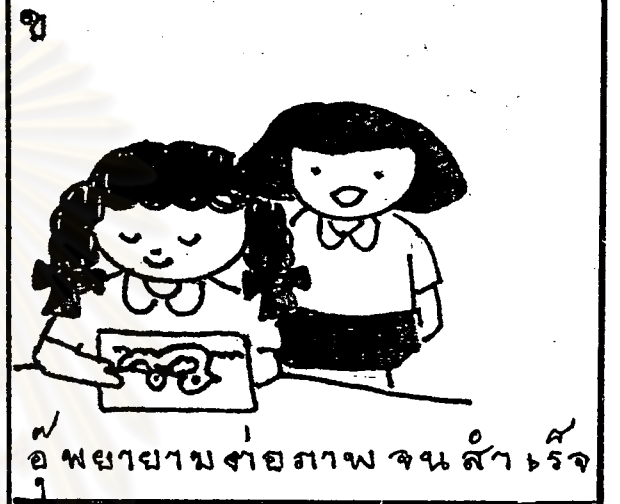
๗ เก็บตุ๊กตาเข้ากล่อง

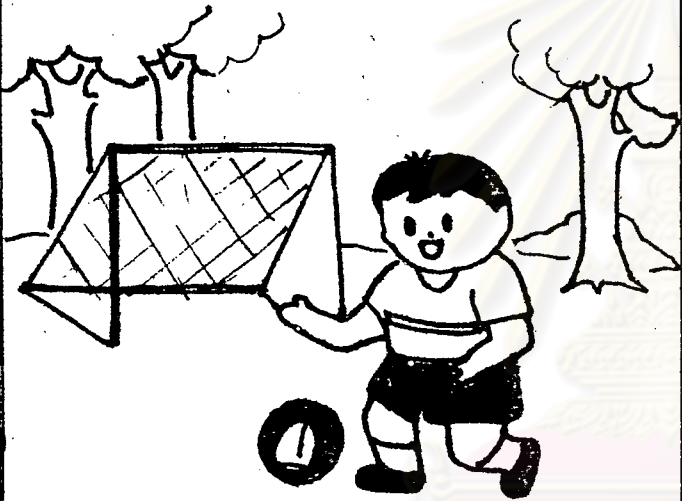
๑ กักตักหนังสือไปโรงเรียน ๒๒๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๒ เพื่อไม่ให้ไปโรงเรียนสาย

๓ อพยายามถ่ายภาพจนสำเร็จ

๔ ต้องหัดเล่นกีฬาจนเล่นได้เก่ง

๕ ช่วยเพื่อนที่ป่วยจากการบ้าน

๖ การบ้านมีหลายอย่าง ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒

๗ วันจันทร์ที่ ๑๒
๘ กี่สิ่งการบ้านเสร็จเวลา

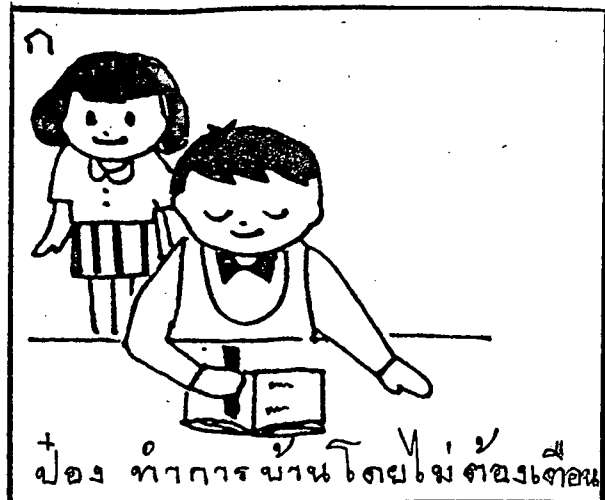
แม่จกมือยมือ จกทำการบ้านจนเสร็จ

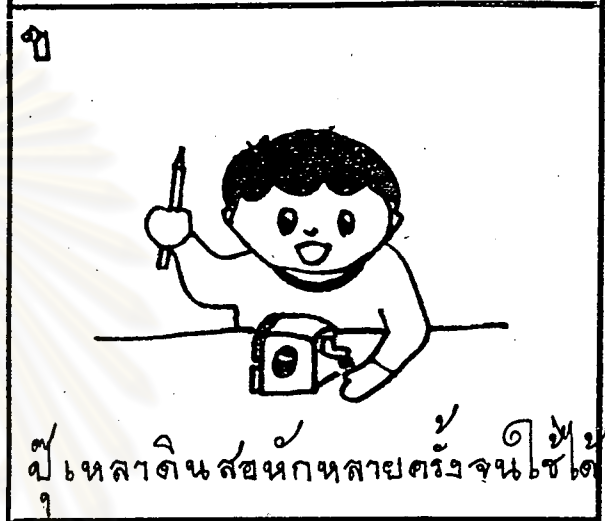
ตัก แก คำศัพท์หลายตัวจนตักจน

พ่อตกใจทรงผมใหม่ พ่อไม่โกรธ

พ่อ ทำการบ้านโดยไม่ต้องเตือน

พี่ เหล่าดี สอนหกหลายตัวจนพี่ได้

ตาบ แก ก สวมตาดีนเพื่อน ๆ

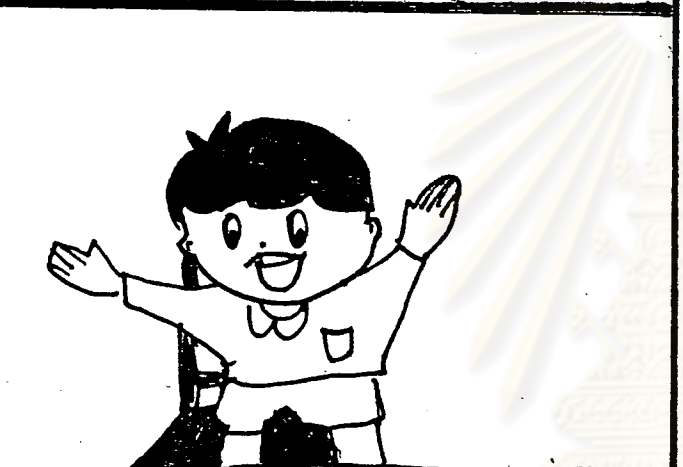
คุณแม่ ตำตมพากรใหม่ให้ฉัน

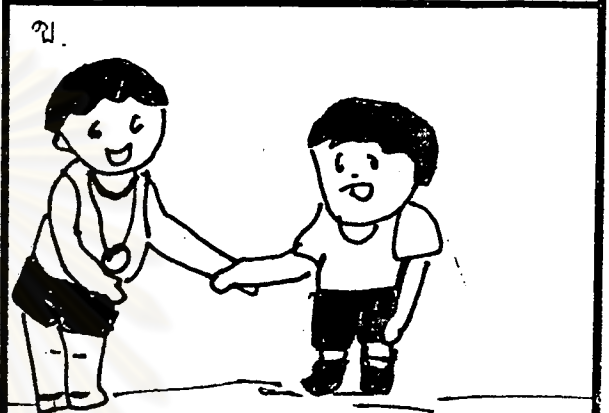
จราจรยืนเฝ้ารถนักเรียนเดินข้ามถนน

คนขับรถปฏิบัติตามกฎจราจร

ป้อม หนวดวาดรูปหลายครั้งจนสำเร็จ

ป้อม แซงกีฬาแพ แต่ป้อมไม่เสียใจ

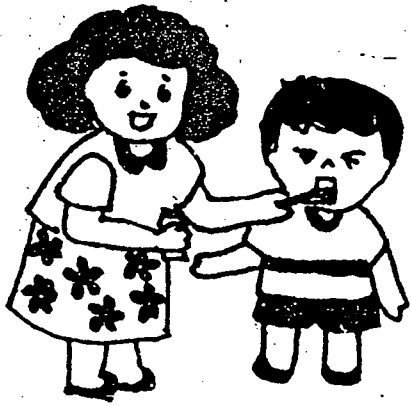
ป้อม เก็บรูปวาดใส่กล่อง

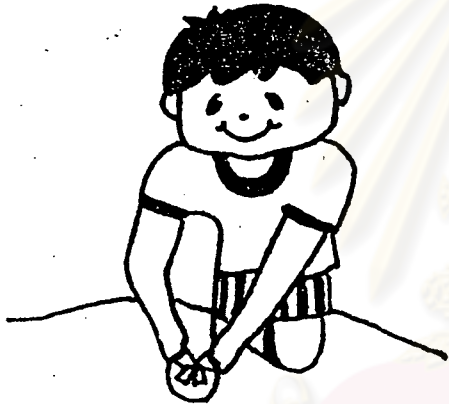
อาจารย์ทำแผลให้ตาไม่ร้องไห้

ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

แม่ยายช่วยแม่ ก่อกรรขบประทานหมยต

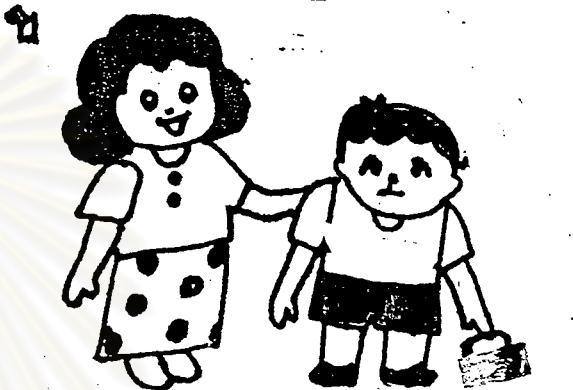
ปัดหมยตกเชอกรองเท้าหลายครั้งจน
ป็น

คุณแม่ชธิบายเลข จนหนนยเขวใจ

แกว หมยบขวตยาใหลคณมาย

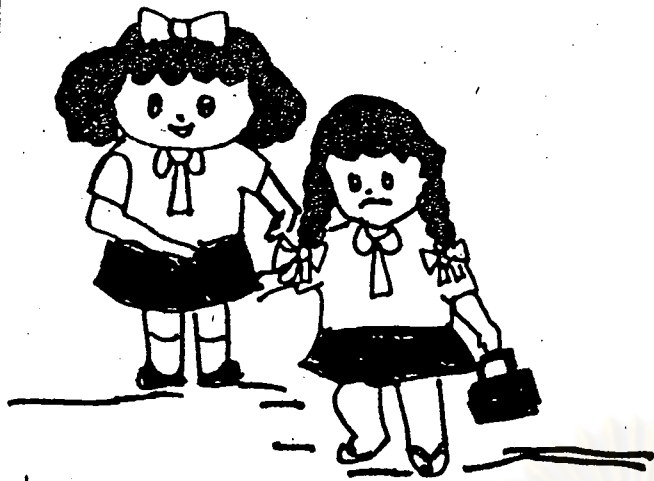
แกก ยันคณยจนคณแม่กลบมารบ

ปัด ลางรองเท้าป็นที่

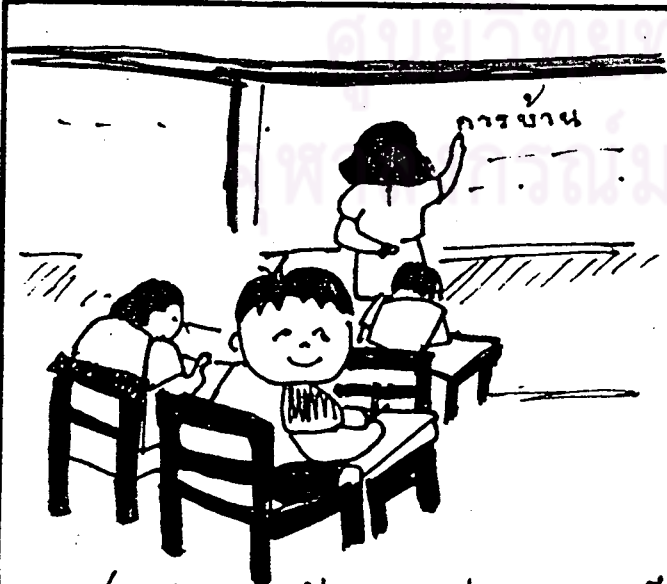
อต ทำการบ้านเลข

ฉันเจอบ้าน เพื่อน ๆ มาโรงเรียน

เพื่อนมาเวลา ตกไม่ใครเพื่อน

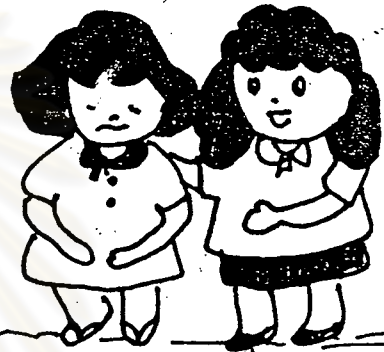
การบ้านมีหลายข้อ ปีกองกจตาจนเสร็จ

ก.

ผู้ขายผลไม้มาที่หน้าโรงเรียน

ข.

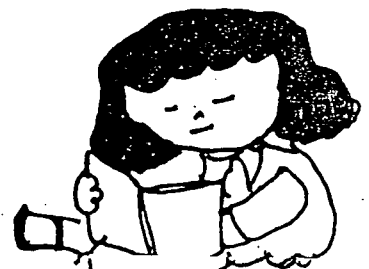
ฉันเจอบ้าน เพื่อน ๆ ช่วยผมด้วย

ค.

ฉันมาพบเพื่อนจากหน้า

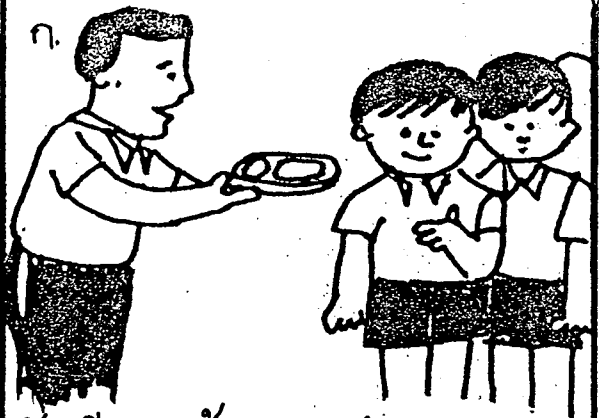
ง.

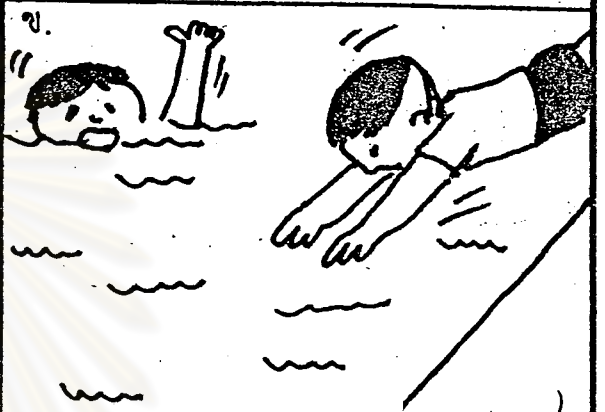
ผู้ขายผลไม้มาที่หน้าโรงเรียน
ฉันมาพบเพื่อนจากหน้า
โรงเรียนหลายวิชา

ก. ไม่จ้กอาหารคนอื่น

ข. ไม่รับอาหาร

ค. ใ้กระโดดช่วยคนตกน้ำ

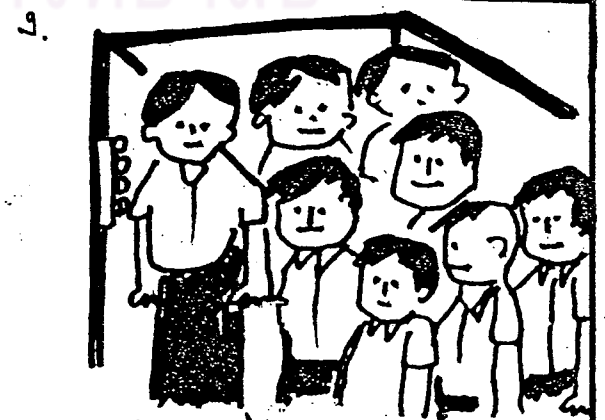
ด. อย่ขยงว่าหน้า เมือร้สึกเหนอย

ด. แปรงฟันหลังอาหาร

ด. ไม่จ้กของของคนอื่น

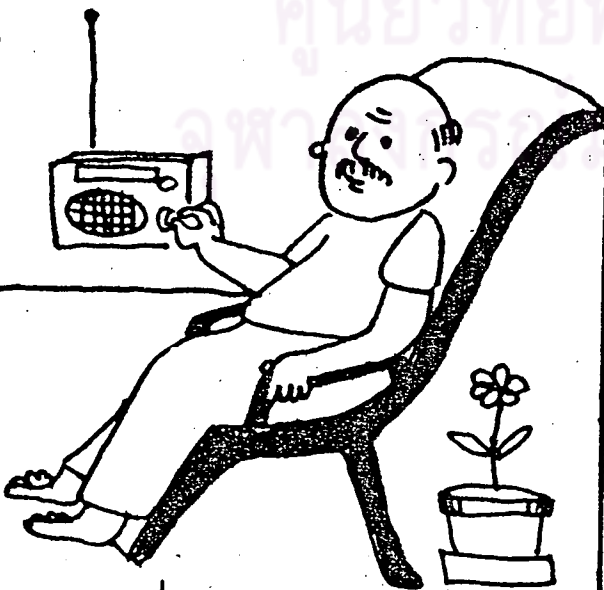
ด. ลิฟท์ไม่มากเกินกำหนด

เธอไม่ถนัดหนังสือใกล้สายตามากๆ

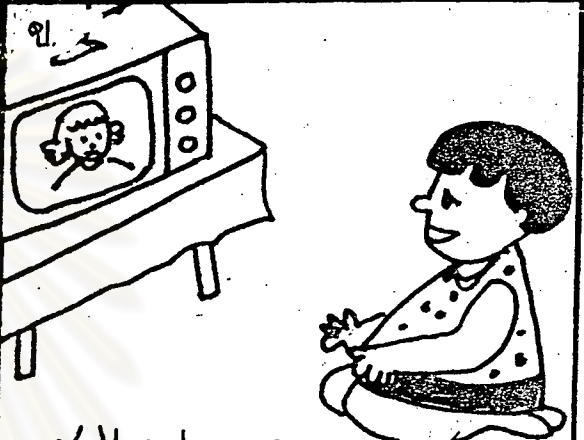
ราวตากผ้าหย่อนลงมาต่ำถึงมือ

คุณตาหรือเสียงวิทยุให้พ่อได้ยิน

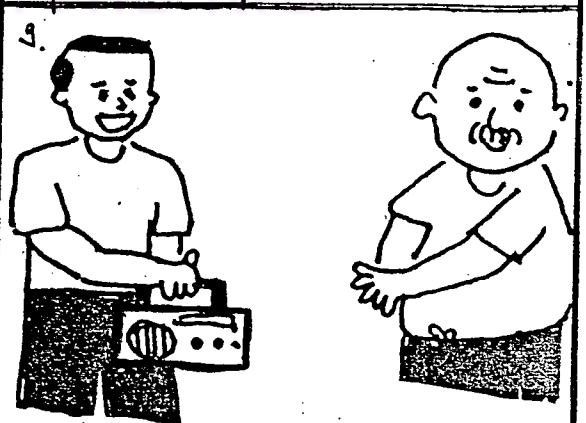
แม่เล่านิทานให้พี่ฟัง

แม่ไม่ซื้อโทรทัศน์คืนไป

พี่มาช่วยคุณแม่ตากผ้า

คุณพ่อหยิบวิทยุให้คุณปู่

๗ ๘ มีรองเท้าที่สวยใส ๆ ไม่ซื้อใหม่

๗ ๘ คัดผม เมื่อผมยาวก็ตัดหน้า

๗ ๘ คัดเสื้อผ้าที่สวย ๆ ไม่ซื้อใหม่

ก.

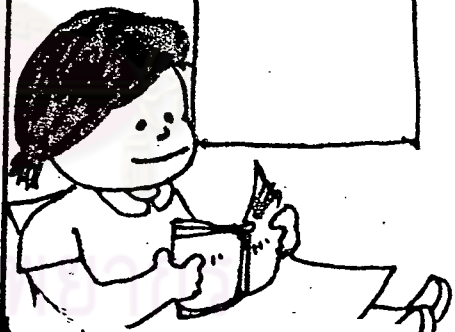
๗ ๘ มีรองเท้าที่สวยใส ๆ ไม่ซื้อใหม่

ข.

๗ ๘ คัดผม เมื่อผมยาวก็ตัดหน้า

ค.

๗ ๘ คัดเสื้อผ้าที่สวย ๆ ไม่ซื้อใหม่

๗ ๘ คัดเสื้อผ้าที่สวย ๆ ไม่ซื้อใหม่

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

แม่และลูกทำของทำทำทำตัวเอง

ช่วยยกกล่องที่ตัวเองยกได้

นักเรียนไม่ร้องเพลงตั้งรบกวนผู้อื่น

ป๋อ เก็บของเข้าเป็นที่เสมอ

ยิ้ม ต้อนรับพ่อแม่

ป๋อ ช่วยคุณแม่จัดบ้าน

แป๋ว สอนให้ร้องเพลง

คุณแม่จ่ายกับข้าวพอ กับทุกคน

คุณแม่เลือกขนาดเสื้อที่ใส่ได้

พอไม่พูดโทรศัพท์นาน จนถูกตัด

ก. คุณแม่ซื้อของขวัญให้คุณ

ข. คุณแม่ซื้อขนมปังให้คุณ

ค. คุณแม่พูดโทรศัพท์นาน

ง. คุณแม่อ่านหนังสือให้คุณฟัง

+ ขยายหนังสือเกี่ยวกับอาชีพที่สายตา

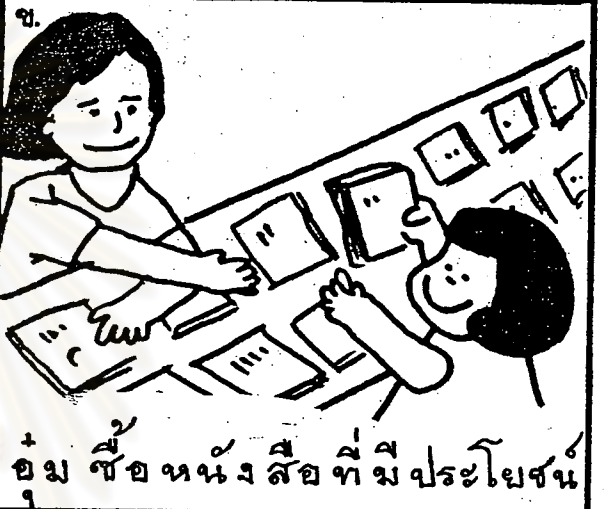
พยาบาลช่วยพยาบาลที่จำเป็น

เป็นสื่อขนมอบที่มีราคาไม่แพงนัก

ก. ว่างเห็นชอบ อาจารย์จึงให้หยุดพัก

ข. ขยายหนังสือที่มีประโยชน์

ค. คุณแม่ไปตรวจสุขภาพ

ง. ใ้เลือกขนมไปฝากน้อง

ไอ้ ไม่ตักอาหารเข้าปากคำโตๆ

น้องอิม คุณแม่จึงหัดทานเอง

คุณยายบริจาคเงินเท่าที่ทำได้

ปรับปรนทานอาหารก่อนไปโรงเรียน

แม่ค้าไม่ปรุงอาหารรสจัด

ก่อนรินน้ำให้ของเธอ

คุณย่าตักบาตรในวันพระ

ภาคผนวกอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมก่อนทำการสอนระหว่างกลุ่ม
ที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติ และที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธา

ประเภทนักเรียน	\bar{X}	SD	t
กลุ่มที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติ	16.77	6.79	1.08
กลุ่มที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธา	18.97	8.31	

ที่ระดับ .05 $t_{58} = 2$ (ประมาณ)

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าก่อนทำการสอนระหว่างกลุ่มที่ครูสอนตาม
แผนการสอนปกติ และกลุ่มที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธามีความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรม
ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 การประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกต่อการเรียนการสอน และอาจารย์
ผู้สอนจริยศึกษาของกลุ่มนักเรียนที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธา

รายการ	สิ่งที่ประเมิน	จำนวนนักเรียน		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
ความรู้สึกของ นักเรียนที่มีต่อ การเรียนการสอน จริยศึกษา	1. ง่วง	23	4	3
	2. เบื่อ	26	2	2
	3. ซอบ	1	2	27
	4. สนุกสนาน	2	2	26
	5. ได้ความรู้	1	8	21
	6. มีประโยชน์	-	1	29
	7. สมายใจ	2	10	18
	8. อยากเรียนต่อ	1	7	22
	9. พอใจให้ถึงชั่วโมงนี้เร็ว ๆ	2	2	26
	10. การเรียนมีคุณค่า	-	4	26
	11. สิ่งที่เรียนสามารถนำมาปฏิบัติได้	3	13	14
	12. ถ้านำสิ่งที่เรียนไปปฏิบัติจะเกิดประโยชน์	-	1	29
ความรู้สึกของ นักเรียนที่มีต่อ อาจารย์ผู้สอน (ผู้วิจัย)	13. มีเหตุผล	1	4	25
	14. แต่งกายสะอาด เรียบร้อย	-	5	25
	15. พูดจาไพเราะ	-	7	23
	16. ยิ้มแย้มเสมอ	-	7	23
	17. ช่วยเหลือนักเรียนดี	2	8	20
	18. มีอารมณ์ขัน	1	12	17
	19. เมตตาต่อนักเรียน	2	6	22
	20. มีความยุติธรรม	2	5	23

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	สิ่งที่ประเมิน	จำนวนนักเรียน		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
	21. เตรียมอุปกรณ์การสอนดี	1	1	28
	22. คล่องแคล่วในการสอน	2	12	16
	23. สุภาพ เรียบร้อย	-	3	27
	24. ตรงต่อเวลา	2	8	20
	25. สร้างบรรยากาศในการเรียนดี	3	2	25
	26. เข้มงวดต่อระเบียบวินัย	5	11	14
	27. สนใจนักเรียนทั่วถึง	1	9	20
	28. เตรียมเนื้อหาเหมาะสม	2	5	23
	29. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	2	11	17
	30. ให้ความรู้โดยนักเรียนหาคำตอบเอง	4	10	16
	31. เป็นกันเองกับนักเรียน (ปิโย)	3	9	18
	32. นำเคาเรพพูซา (ครู)	2	4	24
	33. มีความรู้กว้างขวาง (ภาวนีโย)	2	15	13
	34. ให้คำแนะนำดี (วัตตา)	1	8	21
	35. มีความอดทน (วณักขโม)	3	4	23
	36. อธิบายเข้าใจง่าย (กัมภีร์ญจะ กะถัง กัตตา)	2	12	16
	37. หวังดีต่อนักเรียนชักจูงไปในทางที่ดี (โน จัฎฐาเน นิโยชะเย)	3	9	18

(หมายเหตุ ข้อ 31-37 เป็นกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ)

เมื่อถึงวิชาจริยศึกษา หนูอยากจะบอกอาจารย์ว่า _____

แบบประเมิณตนเองต่อคุณธรรม 5 เรื่อง

หลังจากการทดลองสอน เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยได้นำแบบประเมิณตนเองต่อคุณธรรม 5 เรื่อง ให้นักเรียนประเมิณตนว่าได้นำสิ่งที่เรียนไปปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ใด โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

1. หมายถึง ได้ปฏิบัติแต่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข
2. หมายถึง ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นที่พอใจของอาจารย์จนไม่ต้อง

แก้ไข

1. ทุก ๆ เข้าปองตั้งใจสวดมนต์เพื่อจิตใจจะได้สงบ
เรียนหนังสือรู้เรื่อง นักเรียนปฏิบัติเหมือนปองหรือ
เปล่า
2. เวลาเรียน ดุกตั้งใจฟังอาจารย์พูดโดยไม่เหม่อ
ไม่เล่น ไม่คุย นักเรียนปฏิบัติ เช่นนี้ไหม
3. ใก่ตั้งใจอ่านคำสั่ง อ่านคำถาม ตั้งใจคิดให้รอบคอบ
ในขณะที่ทำงานทุกครั้ง นักเรียนทำอย่างใก่ได้
หรือไม่
4. เวลาอ่านหนังสือ ใก่ตั้งใจอ่านโดยไม่เหม่อ และ
อ่านได้รู้เรื่องแม้จะมีเสียงรบกวน นักเรียนทำ
อย่างใก่ได้หรือไม่
5. แด้วเขียนลายมือบรรจง สวยงาม สะอาด ชัด
เส้นตรง นักเรียนทำงานเรียบร้อยอย่างแด้ว
หรือไม่
6. ใป้ง ความคุมตัวเองให้มีระเบียบวินัย ใป้งไม่เล่น
ไม่คุย ขณะเข้าแถว นักเรียนมีระเบียบวินัยอย่าง
ใป้งบ้างไหม

1	2

7. ผู้ปฏิบัติตามข้อตกลงได้เสมอ เช่น แต่งกายถูกระเบียบ ไม่วิ่งเล่นบนระเบียงตึก นักเรียนทำอย่างดูหรือเปล่า
8. เมื่ออาจารย์ไม่อยู่ในห้อง จ้อยสามารถนั่งทำงานเจียม ๆ โดยไม่คุยหรือเล่นเสียงดัง นักเรียนปฏิบัติอย่างจ้อยได้หรือไม่
9. ใจ ตั้งใจทำงานโดยไม่เล่น ไม่คุย ใจจึงทำงานเสร็จตามกำหนดเวลา นักเรียนทำงานเสร็จทันเวลาอย่างใจหรือไม่
10. แก้วมีความรับผิดชอบโดยไม่ทำงานคั่งค้าง แก้วจึงมีการบ้านมาส่งอาจารย์ได้ครบ และส่งตรงเวลาเสมอ นักเรียนปฏิบัติ เช่นนี้บ้างไหม
11. เก๋ เป็นเด็กน่ารัก เข้านอนเป็นเวลาตื่นนอนเป็นเวลา รับประทานอาหารเป็นเวลา โดยไม่ต้องให้คุณพ่อคุณแม่เตือนนักเรียนปฏิบัติอย่าง เก๋ได้หรือเปล่า
12. แม่ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่ให้เชื่องช้า แม่จึงทำงานเสร็จทันเพื่อน ๆ เพราะแม่ไม่โอ้เอ้ นักเรียนทำอย่างแม่ได้หรือไม่
13. โต้งรู้จักรอโอกาสในการพูด โดยไม่พูดตะโกน ไม่พูดแซวอาจารย์ โต้งจะพูดเมื่ออาจารย์ได้อนุญาตแล้ว นักเรียนเป็นอย่างนี้บ้างไหม
14. เมื่อเอ่เกิดความไม่พอใจ เอ่จะระงับสติอารมณ์ได้เสมอ นักเรียนมีความอดกลั้นต่อความโกรธได้ไหม
15. โก่อจะเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าแถวส่งการบ้าน เข้าแถวตีม้า นักเรียนปฏิบัติอย่างโก่อได้หรือไม่

1	2

16. ขณะที่อาจารย์กำลังมีธุระ คุณมีความอดทนรอคอยอาจารย์
อย่างเจียม ๆ และเรียบร้อย นักเรียนทำอย่างคุ้มได้หรือเปล่า
17. แม่ รู้จักกะประมาณในการรับประทานอาหารให้อิ่มพอดี
นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างแม่หรือไม่
18. ไปง รู้จักระมัดระวังในการเล่นให้พอเหมาะ เพื่อไม่ให้
เกิดอันตราย เวลาเล่น นักเรียนปฏิบัติอย่างไร
19. กอ้งนำเงินมาโรงเรียน เท่าที่จำเป็น ใช้จ่ายพอเหมาะ
และรู้จักประหยัด นักเรียนเป็นเช่นนี้หรือไม่
20. แอ้ว มีความพอดีในการใช้สิ่งของเครื่องเขียน โดย
ไม่ซื้อของเกินความจำเป็นและแพงเกินไป แอ้วจะใช้
สิ่งของต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น มีบยาสีฟัน
ทาแป้ง ฯลฯ นักเรียนทำอย่างไร

1	2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ และนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดย
การสร้างศรัทธา จำแนกตามพฤติกรรมที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ยังต้องแก้ไข	จำนวนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ	จำนวนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา
1	ตั้งใจสวดมนต์ตอนเช้า	13	7
2	ตั้งใจทำงานด้วยความรอบคอบ	20	29
3	ตั้งใจฟังอาจารย์	25	19
4	ตั้งใจอ่านหนังสืออย่างรอบคอบ	21	16
5	ตั้งใจทำงานให้สะอาดบรรจง	20	14
6	ควบคุมตัวเองได้ขณะเข้าแถว	17	14
7	ปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ	22	14
8	ควบคุมตัวเองได้ขณะอาจารย์ไม่อยู่	26	16
9	ตั้งใจทำงานเสร็จทันเวลา	15	12
10	ส่งการบ้านตรงเวลา	18	7
11	ปฏิบัติกิจวัตรต่าง ๆ เป็นเวลา	14	15
12	กระตือรือร้นทำงานไม่เซื่องช้า	14	12
13	รู้จักรอโอกาสในการพูด	12	11
14	อดกลั้นได้เมื่อเกิดความโกรธ	22	20
15	อดทนเข้าแถวรับบริการ	13	7
16	อดทนรอคอยขณะอาจารย์มีธุระ	24	16
17	รับประทานอาหารพอเหมาะ	10	10
18	ระมัดระวังการเล่นไม่ให้เกิดอันตราย	17	13

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลำดับที่	พฤติกรรมที่ยังต้องแก้ไข	จำนวนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ	จำนวนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา
19	นำเงินมาโรงเรียนและใช้จ่ายพอเหมาะ	14	11
20	ความพอดีในการใช้สิ่งของเครื่องเขียน	13	5

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า การประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ยังต้องแก้ไข 20 ข้อ ปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ มีจำนวนนักเรียนต้องแก้ไขพฤติกรรมมากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา รวมทั้งสิ้น 17 ข้อ

กลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา มีจำนวนนักเรียนต้องแก้ไขพฤติกรรมมากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ 2 ข้อ คือพฤติกรรมเกี่ยวกับการตั้งใจทำงานให้รอบคอบ และการปฏิบัติกิจวัตรต่าง ๆ เป็นเวลา

พฤติกรรมที่ 2 กลุ่ม มีจำนวนนักเรียนต้องแก้ไขเท่ากันมี 1 พฤติกรรม คือ การรับประทานอาหารให้พอเหมาะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณธรรมที่นำไปปฏิบัติจริงของกลุ่มที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติ และกลุ่มที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธา

จำนวนนักเรียน	กลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ นักเรียนนำคุณธรรมไปปฏิบัติจริง		กลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา นักเรียนนำคุณธรรมไปปฏิบัติจริง		ความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
30	20	66.67	24	80	4	13.33

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าการประเมินตนเองจำนวนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา ได้นำคุณธรรมไปปฏิบัติจริงมากกว่าจำนวนนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์

หลังจากจบบทเรียนแต่ละเรื่อง จะมีเวลา 1 สัปดาห์ ก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ ครู
ประจำชั้นใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สังเกตนักเรียนทั้งชั้นโดยส่วนรวม เกี่ยวกับ
พฤติกรรมแต่ละเรื่อง

กา / ในช่องว่าง _____

เรื่องการทำใจให้สงบมีสมาธิ

1. นักเรียนมีความตั้งใจฟังครูอธิบาย
2. นักเรียนมีสมาธิในการทำงาน
3. นักเรียนตั้งใจและกระตือรือร้นการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ความตั้งใจ เวลาสวดมนต์
5. มีสมาธิในการฟังโอวาท หน้าเสาธง

เรื่องระเบียบวินัย

1. ความเป็นระเบียบวินัยในการเข้าแถว เช่น การบริการต่าง ๆ เคารพธงชาติ
2. ความเป็นระเบียบวินัยในขณะที่เรียนหนังสือ เช่น ยกมือตอบงาน
3. มีความเป็นระเบียบในการทำงาน เช่นการขีดเส้น
4. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
5. ความเป็นระเบียบในการจัดของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม

ปรับปรุงดีขึ้น กว่าเดิม	ปฏิบัติ เหมือนเดิม	ยังต้อง แก้ไข

เรื่องการตรงต่อเวลา

1. มีนักเรียนมาโรงเรียนทันเวลา
2. มีนักเรียนส่งงาน การบ้าน ตรงเวลา
3. มีนักเรียนนำเอกสารต่าง ๆ มาคืนตรงเวลา
4. ระยะเวลาที่นักเรียนใช้เตรียมตัวจัดแถว
5. มีนักเรียนกลับบ้านหลังเวลา 18.00

เรื่องความอดทน อดกลั้น

1. ความอดทนในการเข้าแถว
2. ความอดทนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์เมื่อเกิดความไม่พอใจ
4. ความอดทนในการรอคอยรับบริการต่าง ๆ
5. การยอมรับข้อวิจารณ์จากผู้อื่น

เรื่องการรู้จักความพอดี

1. ความพอดีในการรับประทานอาหารอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ความพอดีในการวิ่งเล่น ออกกำลังกายอยู่ในเกณฑ์ดี
3. นักเรียนใช้จ่ายเงินในโรงเรียน
4. การรู้จักกะประมาณของใช้ต่าง ๆ เช่นการใช้จ่ายสิน การรินน้ำ ฯลฯ อยู่ในเกณฑ์ดี
5. ปริมาณของใช้ต่าง ๆ ที่นักเรียนนำมาโรงเรียน เช่นดินสออยู่ในเกณฑ์ดี

ปรับปรุงดีขึ้น กว่าเดิม	ปฏิบัติ เหมือนเดิม	ยังต้อง แก้ไข

ตารางที่ 10 การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้นของกลุ่มที่ครูสอน
ตามแผนการสอนปกติ และกลุ่มที่ครูสอนโดยการสร้างศรัทธา

จำนวนข้อที่ อาจารย์สังเกต	พฤติกรรมกลุ่มที่ใช้แผนการ สอนปกติปรับปรุงดีขึ้น		พฤติกรรมกลุ่มการสร้าง ศรัทธาปรับปรุงดีขึ้น		ความแตกต่างของ 2 กลุ่ม	
	จำนวนข้อ	ร้อยละ	จำนวนข้อ	ร้อยละ	จำนวนข้อ	ร้อยละ
25	14	56	18	72	4	16

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
โดยอาจารย์ประจำชั้น 25 ข้อ กลุ่มที่เรียนโดยการสร้างศรัทธา ได้ปรับปรุงจำนวนพฤติกรรม
ดีขึ้น มากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้แผนการสอนปกติ 4 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 16

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบ

ข้อ	เรื่องการทำใจ ให้สงบมีสมาธิ		ข้อ	เรื่องความมี ระเบียบวินัย		ข้อ	เรื่องการตรง ต่อเวลา		ข้อ	เรื่องความอดทน อดกลั้น		ข้อ	เรื่องการรู้จักความ พอดี	
	P	D		P	D		P	D		P	D			
	1	.65		.63	9		.80	.40		17	.83		.20	25
2	.62	.57	10	.77	.47	18	.77	.33	26	.78	.43	34	.77	.37
3	.62	.37	11	.77	.47	19	.73	.46	27	.77	.40	35	.72	.41
4	.58	.57	12	.68	.57	20	.73	.33	28	.75	.43	36	.65	.55
5	.55	.43	13	.68	.43	21	.68	.50	29	.68	.57	37	.65	.62
6	.52	.50	14	.66	.33	22	.68	.57	30	.67	.60	38	.62	.48
7	.52	.57	15	.55	.70	23	.67	.47	31	.50	.53	39	.60	.65
8	.45	.63	16	.40	.40	24	.57	.53	32	.43	.37	40	.53	.72

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยแบบสอบวัดความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรม

<u>ข้อ</u>	<u>ตัวอย่าง</u>		<u>ข้อ</u>	
1	ข		21	ง
2	ข		22	ข
3	ข		23	ก
4	ค		24	ง
5	ค		25	ข
6	ง		26	ก
7	ข		27	ข
8	ข		28	ข
9	ค		29	ข
10	ข		30	ข
11	ก		31	ข
12	ข		32	ง
13	ค		33	ง
14	ก		34	ข
15	ค		35	ค
16	ง		36	ก
17	ง		37	ข
18	ก		38	ง
19	ง		39	ก
20	ก		40	ข

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อเรียนวิชาจริยศึกษา หนูอยาก จะบอกอาจารย์ว่า ...

ได้ความรู้มากและเพลิดเพลินมาก
เพราะสิ่งที่อาจารย์สอนน่าสนใจ
ในวิชาประวัติศาสตร์ว่าพระแก้วมรกต
คืออะไร

อาจารย์สอนดีแต่พูดน้อยเกินไป แต่เรื่อง
ที่อาจารย์สอนมา มีประโยชน์มากเรื่อง
อาจารย์สอนประวัติของเรื่องเล่าขานของ

วิชาจริยศึกษา อุปกรณ์พร้อม แต่ข้อ
ถามเรื่องบางเรื่องที่เกี่ยวกับตัวหนู
หรืออาจารย์ซึ่งบางปัญหาที่คิดไม่
ค่อยออก

อาจารย์ สอน ดี มาก
สนุก ตั้ ด้วย ไม่น่า
เบื่อ น อาจารย์ ก็ ไป แล้ว ใคร
ก็ อยาก ให้ อาจารย์ อยู่ ต่อ
(ใคร หมายถึง ความว่า นักเรียน)

ผมได้ความรู้มากและอุปกรณ์ก็ดี
แต่ผมคิดว่าถ้าสอนให้เข้มงวด
ขึ้นน่าจะดีครับ

สิ่งที่อาจารย์สอนผมฟังได้
ประโยชน์แต่ข้อควรปรับปรุงคือ
เวลาพักเรียนหรือผมคอย
อาจารย์ก็ไม่ค่อยตอบ

อาจารย์อารมณ์ดีมาก ให้ความ
 สันติใจแก่นักเรียนมาก อุปกรณ์
 การสอนของอาจารย์ดี ทำ
 ให้เด็กเรียนไม่เบื่อ และสนุก
 สันทาน เพราะมีเกมส์ ต่างๆ
 ให้เล่น และมี เกม ต่อภาพ
 เป็นที่ชื่นชอบถึงรักอาจารย์
 มาก แล้วหนอยากให้
 อาจารย์ตามหนูไป ป. 4

ครูคะ ปรังปรัง รุญ รุญ สำนึก
 ให้ดี ให้ดี เกม เกม ๓๓๓
 สีสัน ระบายสี เล่น รุญ รุญ
 ไม่ควรออกคำสั่ง ให้ฟัง เทป มาก
 ชื่นกเพราะจะเปิด ก็จะไม่ยอม
 เร็วมาก อาจารย์ ปรัง ปรัง
 ปรัง ให้ดี

อาจารย์ดีด้วยให้ความรู้กับพวกเรา
 มากดี อาจารย์เตรียมอุปกรณ์มาดี
 อาจารย์แต่งกายดี ชาติเรียนร้อยม
 อตามเป็นผู้นำเก่งเต็มตา เจ้าอาจารย์
 ได้สอนอย่างเต็มที่ อาจารย์เพิ่มตาม
 เล่นสนุกอีกหน่อยดี

อยากให้อาจารย์มาสอนอีกประโยชน์
 ที่ได้คือ ให้ความรู้หนักแน่น และ
 หนักไปใช้ประโยชน์ ได้หลายอย่างคือ
 เข้าแถวเป็นระเบียบ มีความอดทน
 รู้จักความพอดีเป็นต้นดี

เมื่อเรียนทำกิจกรรมกับเขา หนูอยากบอก
 อาจารย์ว่า หนูอยากให้อาจารย์เล่นกีฬา
 ให้มากขึ้น เพราะว่าหนูอยากทำอาจารย์
 เล่นกีฬาสนุกๆ หนูอยากเล่นกีฬาด้วย และ
 หนูอยากทำเกมสนุกๆ มากๆ หนูอยาก
 เล่นกีฬาสนุกๆ มากๆ

วิชาที่เรียนแล้วได้ประโยชน์มากและ
 สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของ
 เราได้ วิชาที่มีอุปการะการศึกษามาก
 วิชาที่เรียนที่เข้ามาช่วยในการศึกษาได้
 อย่างมาก ข้อควรปรับปรุงแก้ไขคือ
 อย่างกำหนดเวลาหน้าเรียนหน้าเรียน
 ทำแบบขาดล้นขบขี้ขมและควรคิดแล้ว
 โดยใช้ได้มากที่สุดให้ได้ หน้าเรียนแล้ว
 ความสามารถของตัวเอง

ขอขมาเรียนต่อเพราะเวลาอาจารย์รรค
 ล้อมล้อมการลดความดีให้ลดหมักการลด
 วิชาที่เรียนที่ไปเพื่อนออกไปแล้วแต่ละคน
 เห็นกันความดีจ่ายตลาดชอยผลไม้
 งามหมดที่อาจารย์รรคมาล่อขมาดี
 หมดด้วยและอีกอย่างหนึ่งคืออยาก
 ให้อาจารย์อยู่ต่อจนถึงเปิดเทอมหน้า
 ด้วยค่ะ อาจารย์รรคหน้าอาคารพ
 หมดหมื่อ

หนูรู้สึกว่าคุณครูดีสอนสนุกแต่
 เวลาอาจารย์ทักท้วงใหม่เปลี่ยนคุณครู
 หนูยังจำว่าหนูยังไม่เสร็จแล้วอีก
 อย่างหนึ่งคือ อาจารย์ไม่พอปรึกษา
 หน้าเรียนเลย แต่หนูก็อยาก
 จริยอีก หนูไม่อยากให้อาจารย์
 ไปเลย หนูรักอาจารย์อยู่แล้ว

อยากจะให้อาจารย์เปลี่ยนของเล่นให้
 สนุกจะได้ให้รุ่นน้องเล่นอย่างสนุก
 สนุก อาจารย์เคยพูดกับพวกเราว่า
 อาจารย์แะแต่อาจารย์ยังไม่แะ
 หมดครบ อาจารย์คงอยู่ล่อนหน้า
 หองคืออีกอัน ผมอยากจะได้ให้อาจารย์
 ขึ้นไปล่อนหน้า 44 ต้น สนุกไปไม่ได้
 หมดครบเพราะว่าเขานำมา 66 ต้น ผม
 รักอาจารย์

ผมได้ความรู้อีกมากมายเรื่องคำสั่งภา
 ษาที่เรารู้ว่าเราได้ความ สังก
 ษที่เก่งสักที่อาจารย์ให้ ผมอยากใ
 อาจารย์มาสอนพวกเรามากอีกจังเลย
 ผมขอบอกว่าผมรักอาจารย์ครับ
 แล้วอยากบอกอีกว่าผมจะจดจำ

ผมขอ
 เรียนพระ
 บอกรายว่าผมชอบวิชาจริยมา
 เพราะสนุกและมีควมรู้ทำให้
 สนุกและมีควมรู้ ทำให้เข้าใจ
 ใจในตอนที่ได้อ่านก็ดี
 และก็มีนิทานมาเล่าให้ทุกคน
 ครับและก็มีละคร
 ให้ดูด้วย เพราะนี่ผมถึง
 ชอบวิชาจริยมากที่สุด

อาจารย์เองสอนเราดีมาก
 สอนให้เรารู้และเข้าใจ
 หน่อย และสนุกมาก
 อาจารย์สอนดี

อาจารย์เล่าให้ฟังเรื่องชีวิตไป
 อาจารย์เล่าให้ฟังเรื่องชีวิตไป
 เวลาได้ชดเชยเล่าให้ฟังมาก

ผมรู้สึกว่าคุณอาจารย์มาก
 ให้อาจารย์ใจดีมาก
 ผมอยากได้หนังสือดีมาก
 วิชาคุณอาจารย์ดีมาก
 ผมอยากเรียนวิชา
 สนุกมากครับ

อาจารย์สอนดีเพราะเวลา
 ได้ยินไม่ชัดแล้วจะเรียนไม่รู้เรื่อง
 เข้าใจเวลาอาจารย์ถามและทำแบบฝึกหัด
 ไม่ได้

ผมรู้สึกมีความรู้มาก
 สนุกมากครับ
 ผมอยากเรียนวิชา
 มีความรู้ และไม่
 จากอาจารย์

อาจารย์ไม่ควรพูดมาก
 เพราะนักเรียนที่รู้แล้ว
 อาจจะเป็น และเวลาเรียน
 ห้อยเกินไป

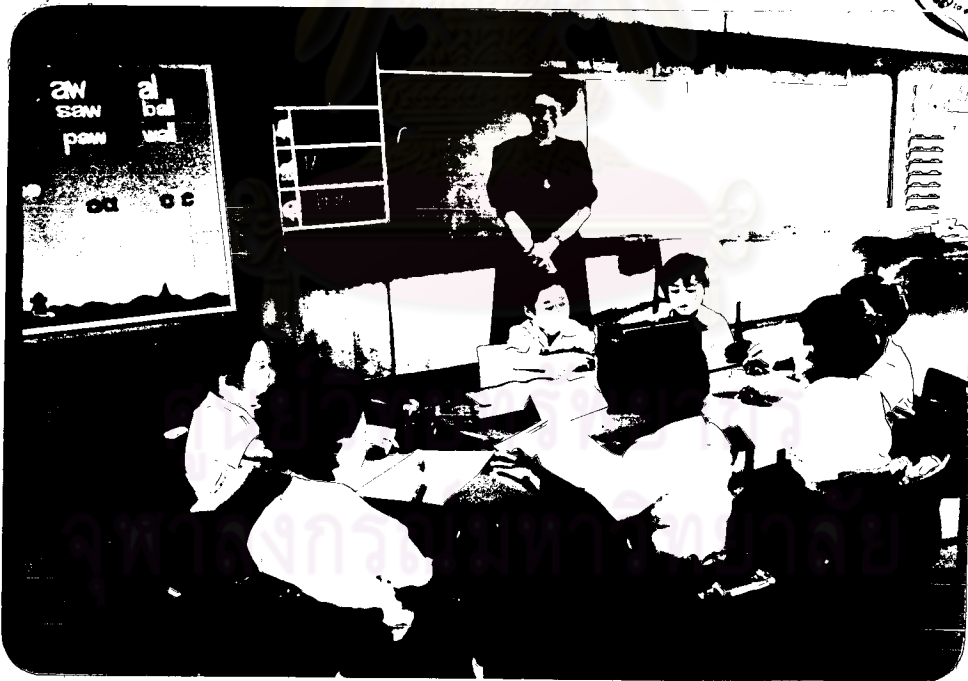
วิชาที่อาจารย์มีประโยชน์พอคน
 มาก และสุดท้ายนี้ผมอยากบอก
 อาจารย์ว่า ผมรักอาจารย์แล้ว
 อยากบอกให้อาจารย์สอนผมตลอด
 ชาติ

วิชาของอาจารย์ควรช่วยให้นัก
 ภาควิชาช่วยลงเฉพาะภาคนี้
 ของอาจารย์มีเยอะ

สิ่งที่อาจารย์สอนมีประโยชน์มาก
 แต่สิ่งที่อาจารย์สอนตามโปรแกรมคือ
 ใหม่มากกว่า เพื่อจะได้มีความรู้
 มากกว่าเดิมอีก 10 เท่า เพื่อให้องค์
 ษณต่อไปจะได้มีความรู้มากขึ้น

เมื่อเรียนจบวิชา หนูอยากบอกอาจารย์
 ว่า เวลาอาจารย์พูดหรืออ่านควรพูด
 ให้เร็วขึ้นอีกนิด ฟังแล้วจะรวบ
 อาจารย์สอนเร็วที่ดี มีประโยชน์มาก
 แต่อาจารย์ควรเคร่งครัดกฎระเบียบ
 ไม่ให้ลืมนิดไป อาจารย์ควรสอนให้
 นักเรียนเข้าใจขึ้นกว่าเดิมหนึ่งและ
 อาจารย์สอนสนุกๆ ดีไหมจะดี
 มีหลายสิ่งๆ ให้เรียนสนุกๆ
 ทั่วทั้งนั้นแหละ

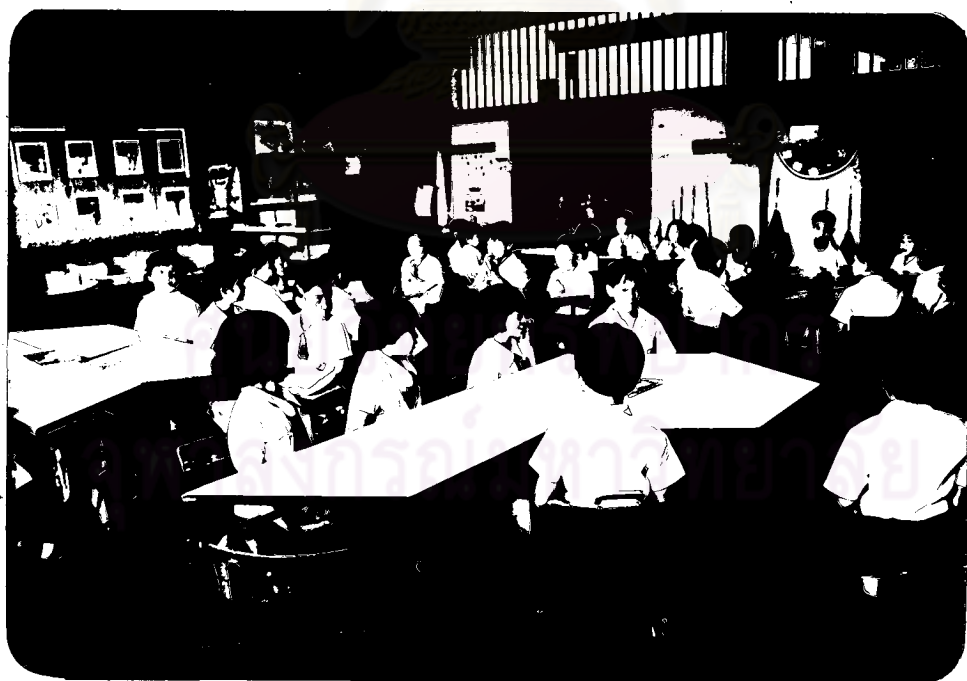
ผมรู้สึกว่าคุณอาจารย์สอนดี
 กว่าเดิม ขงขบและขบมีเกมสั้นมา
 6สั้นกว่าการบริษัษขบขบ ผมขอ
 จินว่า บริษัษ ขงขบมากกว่าเดิม
 ขงขบขบขบขบ

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ผู้ควบคุมการวิจัยไปสัง เกตกระบวนการ เรียน การสอนว่า เป็นไปตามขั้นตอนของการสร้างศรัทธาหรือไม่.

การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน โดยการจัดป้ายนิเทศ

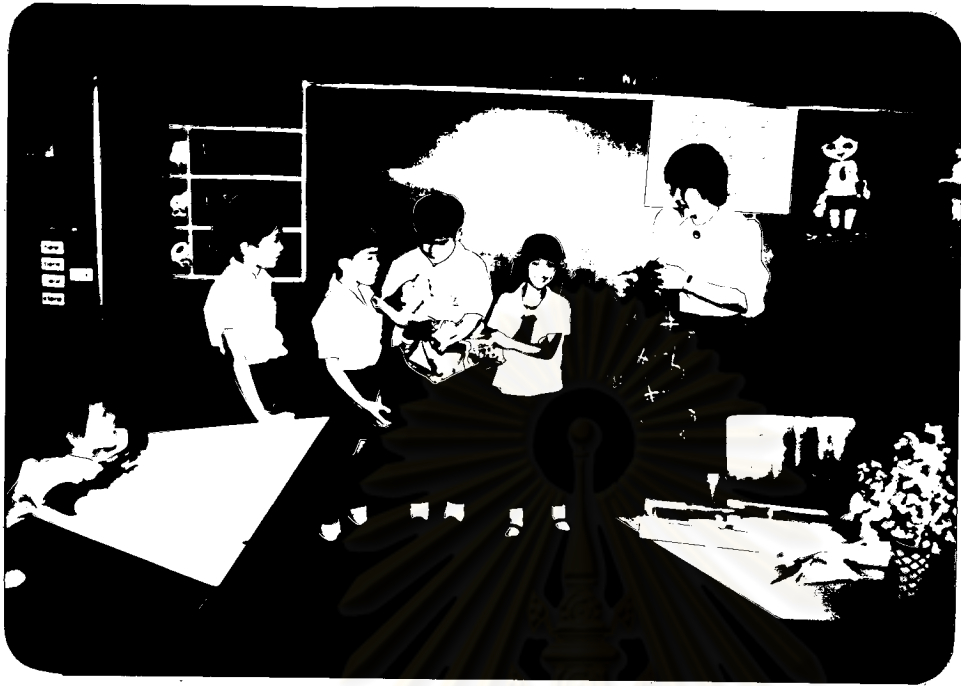
การจัดสภาพของห้องเรียนให้สงบ มีความสะอาดเรียบร้อย

การเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียน

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จัดบรรยากาศให้สงบ เร้าความสนใจ
โดยดูภาพสไลด์ ฟังวิทยากร ฟังนิทาน

การเตรียมตัวก่อนจัดกิจกรรม

การแสวงหาข้อมูล รวบรวมความรู้ หลักการจากการฟัง เพลิดเพลิน เกม

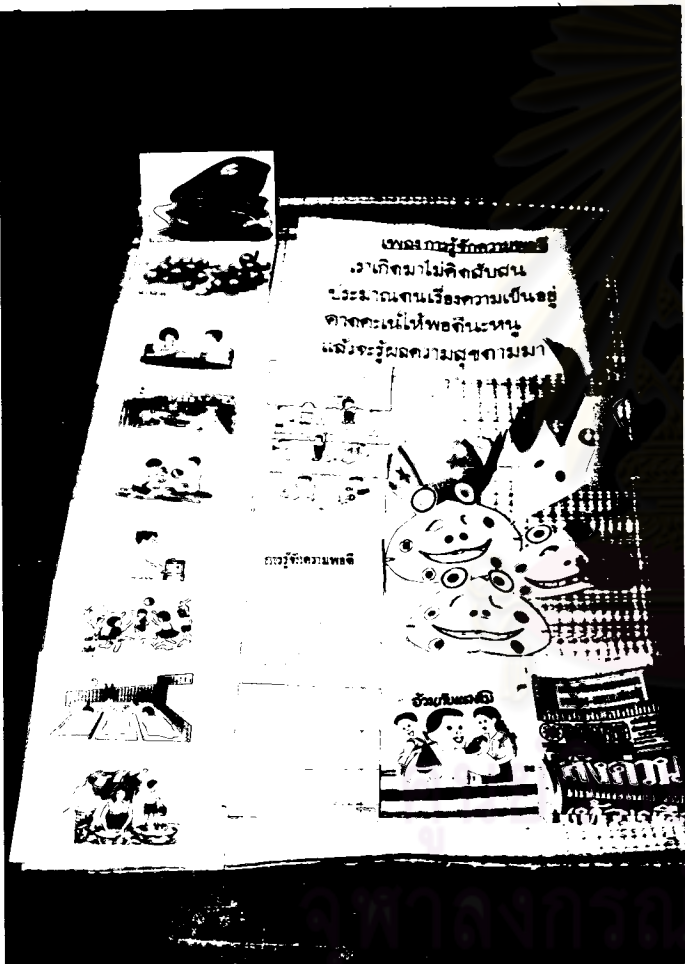
อ่านภาพพลิก อ่านนิทาน

การร่วมกิจกรรม นำไปสู่การวิเคราะห์ เลือก และการตัดสินใจ

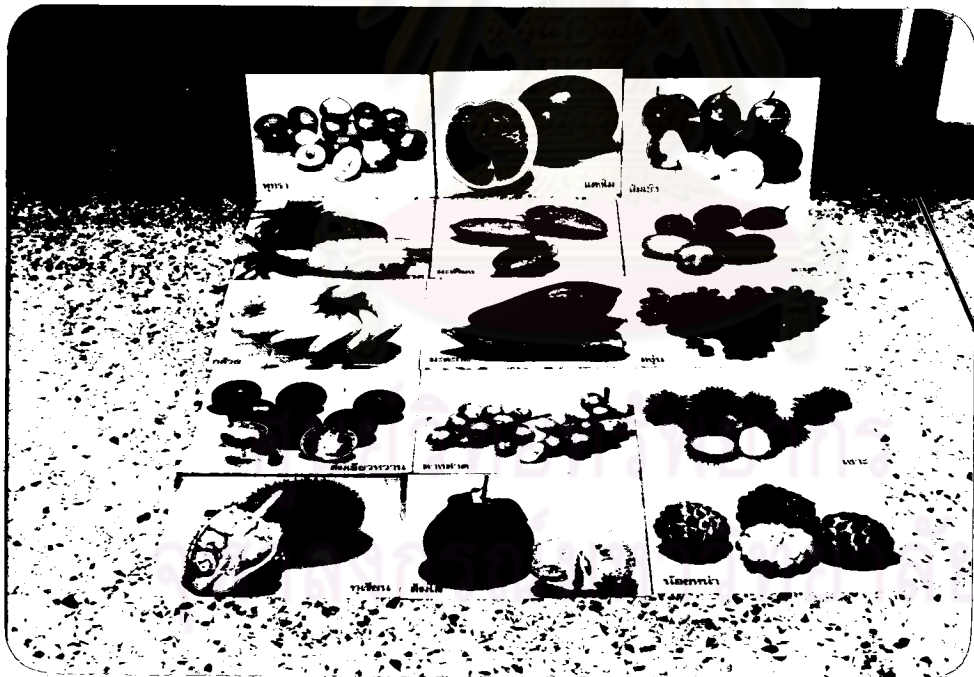

กิจกรรมที่นำไปสู่การวิเคราะห์ผลของการทำกิจกรรมนั้น

อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เพลง สมุดภาพ หนังสือ
 หน้าเดียว รูปภาพ นิทาน หนังสือพิมพ์ ส่วนวนคำพังเพย เกม ภาพพลิก หุ่นเชิดมือ หน้ากาก

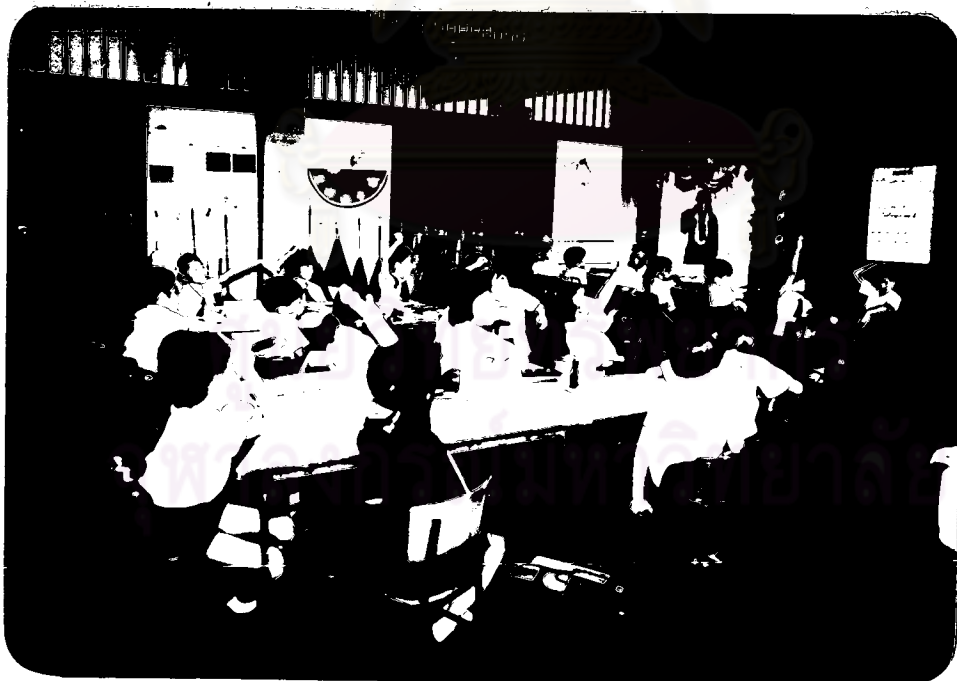
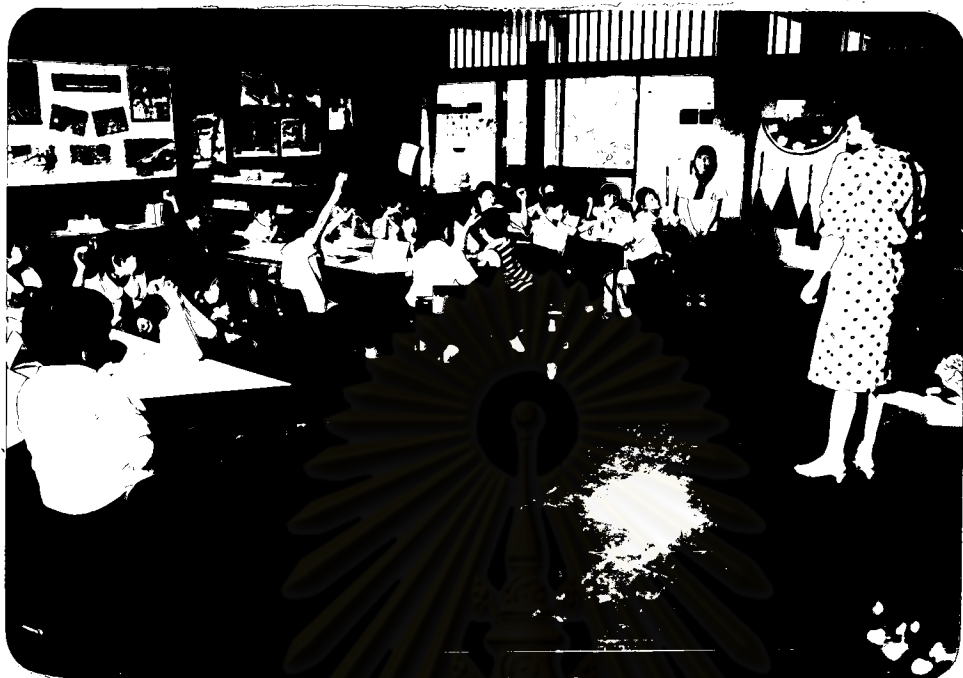
ฯลฯ

การใช้ของจริง หรือรูปภาพที่เราความสนใจ

การจัดเตรียมสถานที่ ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนมีโอกาสดลองปฏิบัติจริง

การสรุป และย้าทวนมโนคติ

การวิเคราะห์ ประเมินตนเอง เป็นวิธีวัดการปฏิบัติของตนได้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

พระศรีวิสุทธิญาณ

วัดบวรนิเวศวิหาร

ดร.โกวิท ประวาลพฤษ์

กระทรวงศึกษาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรหมทิพย์ ศิริวรรณมุศย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์แสง จันทรงาม

มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพา นันทะไชย

มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาววรรณมา สุทธิจิตร เกิดเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2496 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำเร็จการศึกษาจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2518
ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์โรงเรียนสาริดแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
กรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นจำนวนเงิน 4,300 บาท

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย